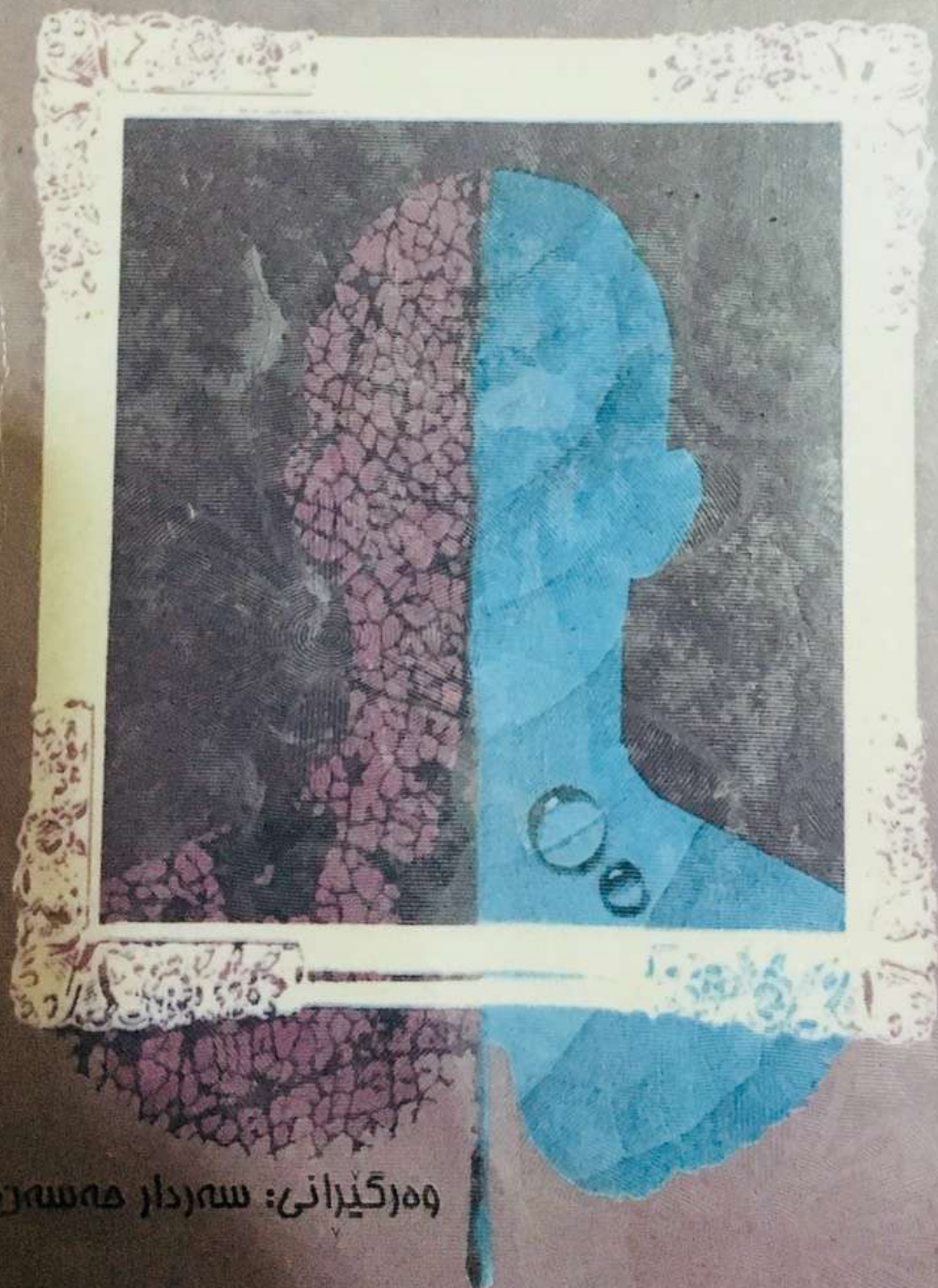

۲

تۆگەرەتر لەوەیت کە بیری لی دەکەیتەووە

بەهەشت یان دۆزەخ کامیان هەلدەبژیریت؟

مەسعود لەعلی

وەرگیرانی: سەردار مەسەن قالی

۱۲/۱۲

تۆ

گەرەتر لىۋەسى

كە بىرى لى دەكەيتەۋە

بەھەشت يان دۆزەخ

كاميان ھەلدە بىر يىت؟

تاوهندی چاپ و بلا و گردنه وهی

سایه

ناونیشان: سلیمانی / سابونکهران / ته نیشته شوقه کانی ته کیه پرووته

۰۷۷۰۲۱۱۹۵۶۴

بەھەشت یان دۆزەخ
گامیان ھەلدەبژیریت؟

نوسینی:

مەسعود لەعلی

وەرگیڕانی: سەردار ھەسەن خالی

چاپی یەكەم

۲۰۱۰

پیناسی کتیب:

ناوی کتیب: به هشت یان دوزه ف.. کامیان هلدہ بٹیریت؟
بابت: لایہ نہ گانی دہروونزانی - ریورہ سومی ژیان

نوسینی: مسعود لہ علی

وہرگیرانی: سردار مسن خالی

سالی چاپ: چاپی یہ کہ ۲۰۱۰

شوینی چاپ: چاپہ مہنی سایہ

نہفشہ سازی: ناوہندی سایہ

♦ تیراژ: ۱۰۰۰

لہ بہریوبہ رایہتی کتیبخانہ گشتیہ گان ژمارہی (۷۸۱۴) ی سالی (۲۰۱۰) ی پی دراوہ

پېرسىت

لاپەرە

بابەت

۱۰	پېشەكى :
۱۲	۱
۱۳	"گۆرىنى ناسنامە"
۱۷	"مەلى باخى جىھانى غەيىم"
۲۳	"بەھاي خۆيى"
۲۵	"گفتوگوى رۇخ و نەوس"
۲۷	"درەخت و رېيوار"
۳۱	"گەشە كردن"
۳۳	"دۆزەخ واتە خۆتان نەبن"
۳۶	"خۆت بە"
۴۳	"رى كەم گوزەر"
۴۵	۲
۴۶	"ژيان بى ھاورى گيان لەناو بردنە"
۴۸	"وشيارى بالا"
۵۰	"رەمزى خۇشەختى"
۵۲	"ھىندەي فامى تۆ بچوك .."
۵۴	"خوداوەند واتە ئومىد"
۵۵	"لەگەل خودا رۆژ دەست پېيگەن"
۵۶	"گەر نوح پشتىوانتە ترسى توفانت نەبىت"
۵۸	"خەون"
۵۹	"رۆژى چارەنوس"
۶۰	"چەترى سوور"

- ۶۲ ..... "نزاي به يانی و ناھی شه و کلیلی خهزینهی مه بهسته."
- ۶۴ ..... "خودا چاوه پروانه ..."
- ۶۶ ..... "ناپایه دار"
- ۶۷ ..... "به خشش"
- ۶۸ ..... ۳
- ۷۲ ..... "گفتوگو"
- ۷۳ ..... "ههزار سالان"
- ۷۵ ..... "پهرتووی زیان"
- ۷۶ ..... "به دهست تویه"
- ۷۷ ..... "نهر"
- ۷۸ ..... "نازایه تی"
- ۸۰ ..... "چیرۆکی فینجانیک"
- ۸۲ ..... "سکه"
- ۸۳ ..... "به اورد"
- ۸۵ ..... "چیرۆکی چوار مۆم"
- ۸۷ ..... "هدل"
- ۸۹ ..... "بانک"
- ۹۰ ..... "نهم کاروانی عومره سهیر دیت و دهروات!"
- ۹۱ ..... "تاینده"
- ۹۳ ..... "مراویه کانی زیانتان بزمیرن"
- ۹۶ ..... "خاوهن بانک و ماسیگر"
- ۹۸ ..... "پیشینی"
- ۱۰۰ ..... "گۆران"
- ۱۰۲ ..... "هونهری سبجراوی خواردنه وهی ههشت پهرداخ ناو"
- ۱۰۴ ..... ۴
- ۱۰۵ ..... "گهر عشق نه بیت ..."

- ۱۰۶ ..... 'بهخشین'
- ۱۰۷ ..... 'شوشه يان ئاوتنه؟'
- ۱۰۸ ..... 'زنجیری عشق'
- ۱۱۰ ..... 'پیتلاو'
- ۱۱۱ ..... 'هاورپئی ناسایی، هاورپئی راسته قینه'
- ۱۱۳ ..... 'نهو رۆژهی که له گهمل خودا نانم خوارد'
- ۱۱۶ ..... 'خزم و کهسی خودا'
- ۱۱۷ ..... 'عشق شادیه'
- ۱۱۸ ..... 'کۆتایی شهو'
- ۱۱۹ ..... 'دلیک به پانتایی ده ریا'
- ۱۲۰ ..... 'داستانی هاورپیان'
- ۱۲۲ ..... 'دۆروتی'
- ۱۲۳ ..... 'کورسی ده وار'
- ۱۲۴ ..... 'پرسیاره کاتی خودا وهند'
- ۱۲۵ ..... 'ده ولهتی عشق'
- ۱۲۷ ..... 'هیزی عشق'
- ۱۲۹ ..... 'مهژماردن'
- ۱۳۰ ..... 'بابهتی سهره کی'
- ۱۳۱ ..... 'عشق کرداره نهک ههست'
- ۱۳۳ ..... ۵
- ۱۳۴ ..... 'بههشت يان دۆزهغ، کامیان هه لده بژیریت؟'
- ۱۳۵ ..... 'روانین'
- ۱۳۹ ..... 'تورهیی'
- ۱۴۰ ..... 'له رهوشی خراپه وه بۆ رهوشی باش: له دۆزهخه وه بۆ بههشت'
- ۱۴۱ ..... 'بزمار داکوتان'
- ۱۴۲ ..... 'دلهره و نیگه رانی'

- ۱۴۳ ..... "من كيم؟"
- ۱۴۴ ..... "كەسايەتى"
- ۱۴۷ ..... "راستگۈبى"
- ۱۴۹ ..... "لەخۆ بايى بوون"
- ۱۵۰ ..... "بەردى گرانبەھا"
- ۱۵۱ ..... "رەمزی خۆشبەختى"
- ۱۵۴ ..... "گەشتيار"
- ۱۵۵ ..... "خۆ بەزل زانين"
- ۱۵۷ ..... ۶
- ۱۵۸ ..... "عەشقى راستەقىنە"
- ۱۶۰ ..... "پەيوەندى ھاوسەرى"
- ۱۶۲ ..... "درەختى كېشەكان"
- ۱۶۴ ..... ئىستائىتر
- ۱۶۵ ..... "بەھەشت واتە كۆرى بەتىنى خانەوادە"
- ۱۶۷ ..... "لەپشت ھەر پياۋىكى گەورە، ژنىكى گەورە ھەيە"
- ۱۶۹ ..... "ئىمە بۆ پىكەوھەنان ھاتين"
- ۱۷۱ ..... "بەنرخترين دارايى"
- ۱۷۳ ..... "مندالان چۆن فىر بن وھە دەژين"
- ۱۷۵ ..... "ئەو فرېشتەيەك بوو"
- ۱۷۷ ..... "مندالان"
- ۱۷۸ ..... "مافى ھەلبىژاردن"
- ۱۸۰ ..... "پياۋانى بەھەشت + ژنانى بەھەشت = مندالانى بەھەشت"
- ۱۸۲ ..... "عەشقى بى خەوش"
- ۱۸۳ ..... "فرېشتەيەك بەناۋى ...؟"
- ۱۸۵ ..... "پېشكەش بەباۋكان"
- ۱۸۷ ..... "پشۋوى كورت"

- ۱۸۸ ..... "قاپی دار"
- ۱۸۹ ..... "گۆزه"
- ۱۹۱ ..... ۷
- ۱۹۲ ..... "هه مووشت له خه یالیکه وه دهست پیده کات"
- ۱۹۵ ..... "نامانج"
- ۱۹۶ ..... "هه لێزاردنی ریباز"
- ۱۹۹ ..... "دره ختی ئاره زوو"
- ۲۰۱ ..... "تۆوه کانی نه ندیشه"
- ۲۰۳ ..... "کار به کرده وه راهه پهرتیرت"
- ۲۰۴ ..... "بیججوی زه رافه"
- ۲۰۶ ..... "زیان له جوار وشه دا"
- ۲۰۷ ..... "به ره بهست له کوینه؟"
- ۲۰۹ ..... "کرێکاران سه رقالی کارن"
- ۲۱۲ ..... "تیوه ج کارێک ده کهن؟"
- ۲۱۴ ..... "کی براوه یه؟"
- ۲۱۸ ..... "یاسای دنک"
- ۲۱۹ ..... "شکست چۆن بیناسه ده کریت"
- ۲۲۰ ..... "نا ئومیدی کلیلی دۆزهخه"
- ۲۲۲ ..... "ره خته"
- ۲۲۳ ..... "به ههشت به بهها ده درت نهک به بیانو"
- ۲۲۵ ..... "ورد بوونه وه"
- ۲۲۷ ..... "داهینان"
- ۲۳۰ ..... "نه زانی دۆزهخه"

پېشەكى : بەھۆى ئەھوى ئەم پەرتووگە ئەمانەت بوو لەلام

بۆيە لە ھەلەكانم ببورە . ويئەگرى pdf

ئەم كىتەپە لەسەر بنەماى ئەو بۆچوونە سەرەككە دارىژراوھ كە جۆرە مەرگ ھەرپەشە لەژيانى ئىمە دەكات : مەرگىك كە كۆتايى چالاكى جەستەيى و ژيانى فيزيائى ئىمەيە و پاش ئەو ھەرووبەرووى دوو چارەنوووسى جياواز دەبينەو، بەھەشت يان دۆزەخ . بەلام من ھەز دەكەم دووھەم جۆرى مردن بەمەرگى بەرلە مەرگ ناوزەد بگەم . مەرگىكى تەواو ھەستىپىكراو و لەسەرخۆ ، مەرگىك كە تيايدا گىرنگىرەن لايەنەكانى مەرۇفايەتى ئىمە رووھو نەمان و دارووخان دەچىت :

مەرگى خەيالەكان ، تواناكارىيەكان و كەسايەتى بالاى مەرۇفيمان كە بۆ ژيانىكى بەختەو، پرلە گەشە و پىگەيشتن لەناخى ئىمەدا چىنراوھ .
زۆرىيەى خەلك بەپەلەى جياواز ، پىشتەر مردوون :

ئەوان بەشيوەى جياواز مەيل و ئارەزوو و ھىمەتى خۆيان بۆ ژيانىكى باشتەر لەدەست داوھ .

تەنيا لەگەل شايستەبوونى خۆياندا شەر دەكەن و خۆيان داوھتە دەست وزە شاراوھكانى خۆيان .

ئەوان ژيانىكى مامناوھنديان ھەلبۇزار دووھ .

رۆژەكانيان بەنائومىدى و شەوھكانيان بەدوودلى بەسەر دەبەن .

ئەوان مردووى بەندىكارون كە لەگۆرستانى ھەلبۇزاردەكانى خۆياندا نىژراون . . .

" ئاگە ماندىتو "

زۆر رىگا ھەيە بۆ مردن :

ھەر كات خۆمان لەخودى رەسەنى خۆمان دوور دەكەينەو، تارادەيەك دەمىن .

ھەر كات بەرەو نكۆلى و رەتكردنەوہ دەپۆين، تارادەيەك دەميرين .
ھەر كات ريگە بەخۆمان دەدەين تاكو ئارەزووہ كاغان بشارينەوہ، تارادەيەك
دەميرين .

ھەر كات گوى لەدەنگى دلمان نەگرين، كە ھاوارى عەشق، خۆشەويستى و چيژ
وەرگرتن دەكات، تارادەيەك دەميرين .

ھەر كات لەوہ دەترسين كە بەتەواوى زيندوو بين، تارادەيەك دەميرين .

" باربارادى ئاخالچىنىس "

ھەر وھە چەند زۆرن ئەوانەى بى ئاگان لەم راستىيە، كە سالانىكە مائاوايان
لەژيانى راستەقىنە كردووە . مردووگەلىكن خەوتوون لەناو دارمەيتى جەستەى خۆياندا،
كە لەدۆزەخىكى تەواو ترسناكدا رۆژگار بەسەر دەبن، دۆزەخى ترسەكان،
گومانەكان، ئاھومىدييەكان، لاوازيەكان، سوكاپەتبيەكان، بى بەرنامەيەكان،
ئاھارامىيەكان، رك و كىنەكان، خەمۆكيەكان، تەنبايى و وابەستە بوونەكان .

۱

نهۆمی به که می دۆزهخ
ههست کردن به سوکی و خۆبه کهم زانین

ئه گهر مروڤيڭ خۆی وا ببيڤيڭ که خودا ده بيڤيڭ
ده بيڭت به بوونه و هريکي نوراني و بي کات و بي سه ره تا و بي مهرگ
چونکه خودا وهند مروڤي له شيوهی خۆی و وهك خۆی دروست کردوه.
"کاترين پاندهر"

ھەر تاكېك خۆي ھەلدەسەنگىنىت و ئەم بەراوردە
ديارى دەكات كە دەبىت بەچى. ئىوھ ناتوانن بىن
بەشتىكى زياتر لەوھى كە باوہرتان وايە "ئەوھن"
ناتوانن زياتر لەوھى باوہرتان پىيەتى "دەتوانن"
ئەنجام بدەن.

"تۆرمەن وينسنت پىل"

"گۆرىنى ناسنامە"

رۆژىك دووپشكىك دەويست لەپانتايى رووبارىك بپەرپتەو، لەناكاو چاوى بە
بۆقىك كەوت وتى: جەنابى بۆق! من دووپشكەم و دەبى لەرووبارە كە بپەرمەوھە تاكو
لەوبەر ئاوە كە بە خىزانە كەم بگەم. رىگە دەدەيت لەسەر پىشتى تۆ سوار بىم؟
بۆقە كە سەيرىكى كرد و وتى: باوہر ناكەم. ئەو وتى: چۆن؟ بۆقە كە وتى: تۆ
دووپشكىت و دووپشك بە بۆقەوھە دەدا. ئەگەر لەنيوھى رى بەمنەوھە بدەيت و
بىكوژىت چى بگەم؟

دووپشك سەيرىكى كرد و وتى: جەنابى بۆق كەمىك مېشكت بەكار بەيئە،
ئەگەر بەتۆوھە بدەم و بىكوژم، خۆشم نوقم دەبىم و من بەتەماي مردن نىم. بۆقە كە
ھەندىك گىژ بوو و قبولى كرد! ئىنجا رىگەى دا دووپشك بچىتە سەر پىشتى و دەستى
كرد بەپەرانەوھە لەرووبارە كە. بەلام لەنيوھى رى دووپشك لەناكاو پىوھى دا. بۆقە كە
بەلايەوھە سەير بوو و لەكاتىكدا نوقمى ئاوەبوو ھاوارى كرد: بۆچى ئەم كارەت
كرد؟ من وا خەرىكە دەمرم و تۆش دەمرىت، بۆچى وەھات كرد؟ دووپشك جوابى
دايەوھە: لەبەر ئەوھى من دووپشكەم و ئەمەش سروشتى دووپشكە كە بەبۆقەوھە
بدات.

تېيىنى : رووهك و درهخته كان بۆخۆيان ناسنامه و سروشتىكيان ههيه .
 ئازەلە كانىش لەسەر بنەماي هيزى وارسكه و سروشتى خۆيان دەژين . بەلام
 پرسىارى گرنگ ئەمەيه : ناسنامەي ئيمەي مرۆڤ چيە؟

ناسنامە ، پېناسە و ناسينىكە كە هەر تاكيك لەخودى خۆيهوه ههيهتى . باوهر
 كردن بهوهي كە كيىن ، شيوه به ناسنامەي ئيمە دەدات و ، وەلامدانەوهي ئەم پرسىاره
 چاره نووسى ئيمە ديارى دەكات . هه موو شت پهيوهسته بهوهي كە خۆمان چۆن
 دەبينين و هەلدەسەنگيىن . هه موو شت پهيوهسته بهوهي كە خۆمان به هادار يان بى
 بهها ، پاك يان ناپاك ، به توانا يان بى توانا ، ژير يان گەمژە ، باش يان خراب بينين .
 چونكە مرۆڤ چۆن بير بكاتەوه ههرواش رهفتار دەكات . فكر ، داىكى كردهوهي
 ئيمەيه . ناسنامەيهك كە شايەنى خۆمانى دەبينين جوړى ئەزمونە كانمان ديارى
 دەكات . ئەوهي كە :

تال بين يان شيرين

دلنزم بين يان خۆويست

بدرهوشينهوه يان له ناو بچين

بجوليينهوه يان بى جولە بين

بفرين يان وه كو خشۆكيك بژين

سهر كه وتوو بين و به رهو بهرزايى برۆين يان په رت بين

كارليكه ر بين يان كارليكراو

رابه ر بين يان په پرهو

قاره مان بين يان تر سنۆك

داهيئەتەر بين يان داهيئەتەر

ھۆكار بين يان دياردە

ھەر ھەرمووی پەيوەستە بەوھى كە چۆن ويناى خۆمان دەكەين و خۆمان چۆن پيئاسە دەكەين . گەورەترين ماف ، ئازادىيە و گەورەترين ئازادى ئيمە لەوھدايە كە خۆمان چارەى خۆمان بنووسين . ريگە نەدەين ھىچ كەسيك و ھىچ شتيك ئەم كارەمان بۆ ئەنجام بدات .

ريگە بەرابردووی خۆمان نەدەين وھا كارىك بكات ، بوار نەدەين بە شكست و ھەلە كانمان كە پيئاسەى ئيمە بكەن . گرنكى بەو نەدەين كەسانى تر چييان لەبارەى ناسنامەى ئيمەو و تووھ . ئيمە رابردووی خۆمان نين ، ئيمە ئەو نين كە كەسانى تر دەلین . ئيمە ئەو شتەين كە حەز دەكەين ئەو بين ، ئيمە كەسيكىن كە خۆمان ھەليدە بژيرين .

ئەمپرو ئەم مافی ھەلبىژاردنەمان ھەيە كە ھاوار بكەين : من ئەمپرو بەناسنامەيەكى نوپوھ لەدايك بووم . ئەگەر پيداگرى لەسەر ئەم بژارە بكەن و بەلئىندەر بن ، جيهان ناسنامەى نوپتان پەسند دەكات و ريزى لى دەگریت و لەسەر بنەماى ناسنامە نوپتەكەتان رەفتارتان لەگەلدا دەكات . گۆرپىنى ناسنامە لەوھى كە ھەين بۆسەر ئەوھى كە دەتوانين ئەو جۆرە بين و شاپەنى ئەوھين ، كليلى دەرگای بەھەشتە .

ئەگەر بتوانن ھەمان كەس بن كە خۆتان دەتانه ویت ،
لەو حالەتەدا ناسنامەى ئیۆه بریتی دەبیّت لە كام تاییه تمەندیانە ؟
ھەر ئەمپۆ پیرستیک ئامادە بكەن و ھەموو فاکتەرە كانی مەبەستی تیدا
بنوسن .

لەدنیای خەيالدا ، بچنە ناو چوارچیۆهى كەسایه تییه كى نوپۆه .
وینا بكەن كە چۆن ھەناسە دەدەن ، چۆن بەریدا دەرۆن ، چۆن قسە دەكەن ،
چۆن بیر دەكەنەو ، چۆن ھەست دەكەن ،
بەھۆى ئەو ھیزەو ھەست بەشادومانى بكەن ، كە تەنیا بەیارمەتى بریارىك
بۆ گۆرینی ھەربەشیكى ناسنامەى خۆتان ، ھەتانه .

" ئانتۆنى رابینز "

جهستهي مروّقه كۆنترين دستنوسه

كه بهدهستى خوداوهند نورسراوه

"لهقهله مروّقى يئدەنگيدا"

"مهلى باخى جيهانى غهيم"

لهروژگارى كۆن، مههاراجه يهك كه فەرمانره وایی قهله مروّبه كى دهوله مهندى
لهئستؤ بوو، لهكۆشكىكدا دهژيا. فەرمانره واپياويكى خوشبخت بوو، بهتابهتى
لهو كاته وه كه هاوسه ره كهى يه كه م مندالى وه كو جينشين، هينابووه دنيا. له كاتى
له داىكبوونه وه، شازاده خالىك له سه ر پى بوو. هه موو پياوه ئاينيه كان له و بر وايه دا
بوون كه ئه و منداله چاره نووسىكى بى وينه ي ده بىت. له نزيك كۆشك، دارستانىكى
چر هه بوو كه پرله به ور بوو. فەرمانره وازور تامه زروى راو بوو و هه موو سالىك
چاوه رپى وه رزى راوى به ور بوو. له و سه رده مه دا، راو چيان له سه ر پشتى فيله كان
داده نيشتن و ده چوون بو راوى به ور. له و ساله دا كه جينشینه كهى له داىك بوو، پاشا
حه زى ده كرد ئه و يش له گه ل خویدا به رىت بو دارستان. مه هاراجه به راو يتر كاره كانى
وت: هه رچه نده هيشتا منداله، به لام و اباشه كه هه ر له ئىستاوه بىت به خاوه نى
ئه زموونىكى وه ها، چونكه روژىك ده بىت به فەرمانره واپياويكى.

له و كاته دا سواری پشتى فيلىكى گه و ره بوو، منداله كهى له پشتى فيله كه به سته وه
و ره وانهى راوى به ور بوو. برپارىكى مه تر سىدار بوو. له بهر ئه وهى به و ره كان له راو
كردن يان له لايهن مروّقه كانه وه توره ده بوون و سوور بوون له سه ر ئه وهى به شيوهى
ره وه په لامار بدن و خو يان پپاريزن. كاتىك كه راو چيه كان نزيك بوونه وه، له ناكاو
به و ره كان هيرشيان كرده سه ر فيله كان و ره و ه يان پى كردن. فەرمانره واپياويكى

پاشه كشه‌ی پی کردن . پاش گه‌یشتنه‌وه بو كۆشك ، پاشا له‌فيله‌كه‌ی دابه‌زی و به‌سه‌رسورمانه‌وه بینی كه منداله‌كه‌ی نه‌ماوه . ده‌ست به‌جی فرمانی دا كه پیاوه‌كانی بگه‌رینه‌وه ناو دارستان و كوره‌كه‌ی بدۆزنه‌وه . گه‌ران بی سود بوو . شا و شازن له‌به‌ر داخ و په‌ژاره تووشی خه‌مۆکی بوون .

له‌راستیدا شازاده له‌سه‌ر فیله‌كه به‌ریبۆوه و بوورابۆوه و به‌شیویه‌كه‌ی نااسایی له‌مردن رزگاری بیوو . له‌وه گرنگتر ، به‌وره‌كانیش نه‌یانینیبوو . هاوكات له‌گه‌ل داهاتنی شه‌و ، لادییه‌كه‌ی هه‌ژار ، ساده و به‌روحم كه ده‌رپۆشته‌وه مال ، به‌سه‌رسورماوییه‌وه منداله‌كه‌ی دۆزییه‌وه و وه‌كو دیارییه‌كه‌ی خوداوه‌ند برديه‌ ماله‌وه ، تاكو گه‌وره‌ی بكات .

سال ده‌رباز بوو و شازاده گه‌یشته‌ته‌مه‌نی هه‌رزه‌کاری . كاهرای لادیی و هاوسه‌ره‌كه‌ی پییان وت كه ده‌بی مالیک له‌قه‌راخ دارستان بو خوی دروست بكات . ئەو به‌هه‌ولێکی فراوان ئەم کاره‌ی کرد . فه‌رمانه‌وه‌ی په‌كکه‌وته هه‌رگیز له‌پاش نه‌بوونی كوره‌كه‌ی چاك نه‌بۆوه ، ئەو هه‌موو سالیک هاوكات له‌گه‌ل رۆژی ونبوونی كوره‌كه‌ی ، هه‌ندیکی ره‌وانه‌ی دارستان ده‌کرد تاكو به‌شکم هه‌والێکی پییگات . به‌لام ئەوان هه‌ر جاره‌و بی ئاکام ده‌گه‌رانه‌وه . ئەه‌جاره‌ش وپرای ئەوه‌ی ده‌یزانی ماوه‌یه‌كه‌ی زۆری له‌ژیاندا نه‌ماوه ، دوا ده‌رفه‌تی به‌سوپا‌كه‌ی دا بو ئەوه‌ی كوره‌كه‌ی بدۆزنه‌وه .

رۆژیک كه چاره‌نووس دیاری کردبوو ، سه‌ربازه‌كانی پاشا چوونه ناو دارستان و له‌خه‌لكی توقیوی لادییان پرسی : ئایا كه‌س چهند سال له‌مه‌وبه‌ر ، مندالیکی له‌م شوینه نه‌دۆزیوه‌ته‌وه ؟ به‌سالا چووه‌كان به‌په‌نجه‌ی ده‌ست ئاماژه‌یان بو كه‌پریکی چۆل کرد ، كه‌هی شازاده‌ی لاو بوو .

سەربازەکان لەتەنیشت کەپرە کە چاویان بە لاویک کەوت و خالە گەورە کە ی سەر پێیان بینی . بەلێ ، خودی خۆی بوو ! بەشیوەیەکی سەیر هەلمەتیاں برد بەرەو لاوچاکە کە و بەخۆشحالییەوه هاواریان کرد : ئیوەمان دۆزییەوه ! سوپاس بۆ خودا . ئیوە شازادە ی ئیمەن ! پاشای ئیمەن ! و پێیان وت :

سالانیکی زۆرە ئیوە ون بوونە . ئیوە سەربەو لادییە نین . لە گەل ئیمەدا وەرن بۆ کۆشکە شکۆدارە کە ی خۆتان ، ببن بە جیشینی باوکتان و حوکمی ئەم ولاتە بکەن . لاوچاکی واق ماو برۆی نەدە کرد کە ئەم شتانه دەبیسیت . ئایا راست بوو ؟ ئایا بەراستی شازادە بوو ؟ ئایا لادیی نەبوو ؟ بەهەر حال ، خووی بەم چەشنە ژبانەوه گرتبوو ، چۆن دەیتوانی ئەو لادییە جی بهیلت ؟

فەرماندە ی سەربازەکان بە شازادە ی وت :

"فەرموون ، گەورەم . دەبی پێش مردنی باوکتان بگەرینەوه بۆ کۆشک . مائاواپی لەم کەپرە بچو کە بکەن . ئیوە لیرە لەبی ناویدا دەژیان و نەتاندەزانی کین . کۆشکی گەورە چاوەروانیتان دەکات .

لەو کاتەدا مەشعلیکی داگیرساوی هەلگرت و ئاگری بەردایە کەپرە کە ی شازادە ، کە ماندو بوونیکی زۆر دروستی کردبوو . لاوچاک لە گەل بینینی ئەو دیمەنە ، کە کەپرە کە ی گری گرتبوو و ئەو شوینە ی بە شوینیکی پارێزراو بۆ خۆی دەزانی ، بە گریانەوه کەوتە سەر ئەژنۆ ، هاواری لی بەرز بوو و وتی : "ئاخ کەپرە کەم ، کەپرە کەم ! بەبی ئەو کەپرە چی بکەم ؟"

فەرماندە لە گەل بیستنی نالە و شیوەنی شازادە وای بۆ دەچوو کە لەوانە ی بە بیستنی قسەکانی ئەو شلەزاو . بەراستی دەبوا یە چ کاردانەوه یەکی تری هەبیّت ؟ بەرەو لای شازادە چوو ، لەسەر زەوی بەرزی کردەوه ، سواری فیلیکی گەورە ی

کرد و بردیهوه بۆ كۆشك . له پيدا و ، له كاتيكدا هيشتا سهري لهو كاردانهويهى شازاده سور مابوو دهستی کرد به دلنهوايى كردنى :

" ئيوه دهچن بۆ كۆشككى گهوره تاكو لهويدا بژين . كۆشكه كه لهمه پمهر و زير دروست كراوه و باخه كهى پرله گولئ رهنگاوپهنگه . مهلى زور جوان لهناو گۆله كهيدا مهله ده كهن " .

به لام شازاده گولئ له قسه كانى ئه و نه ده گرت . سهري بۆ دواوه وه رسورا ئندبوو و به حه سه ته وه سه يرى كه پره گرگرتووه كهى ده كرد . نه يده توانى وينا بكات كه بى ئه و كه پره چۆن ده توانيت بژى . ده يزانى تاريكترين رۆژى ژيانى خۆى به سه ر ده بات . هاوارى كرد : " ئاخ كه پره كه م ! ئاخ كه پره كه م ! "

تیبينى : ئيمه ون بووينه ، ئيمه له ناو دارستانى " فه راموشى " دا خۆمان ون كردوو . له بيرمان چۆته وه كه كيىن . له كوئوه هاتووین . له بيرمان نه ماوه كه له كۆشكى پرشكۆى خوداوه ندييه وه ههنگاومان ناوته ناو گۆره پانى ژيان بۆ به جى هينانى ئهركى گهوره و پيرۆز . هاتووین تاكو به ئاشكرا كردنى گهوره يى خۆمان په يامى گهوره يى خوداوه ند بدين . چونكه ئيمه ئافريراوى ئهوين . گهوره يى مرؤف رهنگدانه وهى گهوره يى و هيزى له بن نهاتووى خوداوه نده . وه چ دۆزه خيك له وه ناخۆشتره كه مرؤف مالئاوايى له ره سه نايه تى خۆى بكات ، ئهركى گهوره و پيرۆزى خۆى فه راموش بكات ، به هوى ترس و خۆ به كه م دانان و به چاوى سوک سه يرى خۆ كردن له پله ي ئازايه تى و پيگه يشتووى دابه زيت ؟

ئەي مەرۇقى بەتوانا و جياوازا! ئەي قەلاي
بينايبى و بىيستن! لەھەستەوەرەكانى تۇدا
بەرەبەيان و چراكەران و كاكيئشانى بى
سنوور، لەميشكتدا بيناكردىنى شارى
خودا و لەدلتدا، ھىزى عەشق بەئەمانەت
جيگير كراوہ.

" رالف والد ئەميرسون "

" خەلكى نىشتمانى تائوچۆ "

لەنىشتمانى تائوچۆ زۆربەي مەرۇقەكان كورتهبالا بوون.
بالا بەرزترينيان، ھەرگيز لەمەترىك زياتر بەرز نەدەبوو.
ئەوانيان سالانە دەبرد بۆ بازارى كورتهبالاكان و دەيانفرۆشتن.
ئەوانيان وەكو دياردە سروشتييهكان بەكۆشك نشينهكان دەناساند...
رۆژنىك، يانگ چونگ وەكو فەرماندارى نوي ھات بۆ ئەو ولاتە...
ئەو ئامادە نەبوو وپراي داواكارى بەردەوام كورتهبالاكان بفرۆشيت.
ئەو وەلامى ئيمپراتورى داىەوہ: " فەرماندارى ئيوہ، لەشەش كتيبي ئايىنى رەوادا
چاوى بەوہ كەوتووہ كە دەبى ئەوہى ھەيە، بۆ پيشكەش كردن بنيردرىت نەوہك
ئەوہى كە نيە... "

لەزەوى و زار و ئاوہكانى تائوچۆ، لەناو ھەموو زىندەوەرەكاندا، من تەنيا
مەرۇقى كورتهبالام دۆزىوہتەوہ... نەك كۆيلەي كورتهبالا... "

ئيمپراتور دل نەرم بوو و تۆمارىكى مۆر كراوى بۆ نارد:

"پیشکەش کردن . . سالانه کرپن و فروشتنی کۆیلهی کورتهبالا، هەر له ئیستاوه ری پینه دراوه . . ."

گەلی تائوچۆ، به پیر و گەنج نوقمی چیژیکێ باس لینه کراو بوون!

باوک و کور و برا، هه مووی دهست به یهك بوون .

له و رۆژهوه، وه کو خه لکانیکێ ئازاد ژیانان برده سهر .

گەلی تائوچۆ، هیشتاش به هۆی ئەم دیارییهوه، شادومانن و تەنانەت ئیستا،

له کاتی یاد کردنهوهی ئەو فه رمانداره فرمیسک به چاوه کانیاندا دیته خوار و بو ئه وهی

منداله کانیان و مندالی منداله کانیان یاد و بیره وه ری فه رماندار فه رامۆش نه کهن،

هیشتاش ناوی مندالی کورپان ده نین یانگ .

تکایه سه رنج بده نه سهر راستیه کان، هه یج گۆرانیك نه هاتبوو ه کایه وه . . . ئەو

مرو فقه کورته بالایانه، هیشتاش به و شیوه یه بوون که خوداوه ند دروستی کردبوون .

مرو فقه لیکێ به ژن و بالا کورت . له گه ل ئه وه شدا گۆرانیکی زۆر گرنگ هاتبوو ه

کایه وه و، ئەوه روانگهی ئەوان بوو که یانگ گۆری .

به لام پیویست ناکات چاوه رپی سه ره ه لدانی فه رمانداریکی ژیر بن، تاکو په ی

به توانا کانی ئیوه بیات . . . به داخه وه یان خو شبه ختانه، ئیوه هه یج هه یز و زالبوونیکتان

نیه به سه ر روانگه و بو چوونی هاوچه شنه کانتاندا . . . تەنانەت به رپر سیاری ئەم

بو چوون و روانگانهش نین . که وابوو ئیوه پاریزه ر و پاسه وانی راو بو چوونه کانی

خۆتانن و، له هه مووی گرنگتر به رپر سیاری روانگه و بو چوونیکن که سه بهاره ت

به خۆتان هه تانه .

ئیه گه وره تر له جهسته و رواله تی خۆتانن . . .

"جان کایلی، ئارامی ده روون"

ئەلماس بەرھەمی فشاری لەرادەبەدەرە. فشاری
 كەمتر بلور و لەو كەمتر، خەلوزی بەردین دروست
 دەكات. ئەگەر دیسانیش فشار كەمتر بێت، بەرھەم
 جگە لەپاشماوەی بەردی كۆن و چلکی سەر كانزا
 هیچی تر ناییت. فشار دەتوانیت بتانكات بە
 بوونەوهریكى بەھادار. بوونەوهریكى سەیر و
 سەمەرە، زۆر جوان و پتەو.

" مايا ئانجالتو "

" بەھای خۆی "

وتەبیژێکی بەناوبانگ لەسیمیاریکدا، باسەكەى بە بەرز کردنەوێ دروویكى
 بیست دۆلاری دەست پیکرد. لەھۆلێکدا، كە زیاتر لە دووسەد كەس تێیدا ئامادە
 بوون، پرسى: " ئەم لەتە كاغەزە چیه؟ ئایا بەھایەكى ھەیه؟ "
 بە كێك لەئامادەبووان جوابی دایەوہ: " ئەوہ دروویكى بیست دۆلارییە كە
 لەفرۆشگە كاندا بەھۆی بەھایەك كە پێی دراوہ، بە مەبەستی دان و ستاندن بەكار
 دێت . "

وتەبیژ دەستی كرد بەگرمۆلە كردنی دراوہكە، تاوہكو بەتەواوی گرمۆلە و گرنج
 بوو. پاشان دووبارە كردیوہوہ بۆ ئەوہی سافی بكاتەوہ، بەلام نەیتوانی بیگەرێنیتەوہ
 دۆخی سەرەتایی خۆی .

پاشان پرسى: " ئایا ھێشتاش ئەم دراوہ بەھایەكى ماوہ؟ "

ئامادەبووان بەدەنگی بەرز جوابیان دایەوہ: " بەلى . "

پاشان وتەبیژ دراوہكەى خستە سەر زەوی و بەپێلاوہكەى تا توانی کوتایەوہ .

دوایی له کاتیکدا که باش پیس و گرنج بیوو و، بهئاسانی نهده کرا له دووره و
بزانیئت چیه، دراوه کهی بهرز کرده و و پرسی: "نایا هیشتاش کهس ناماده یه له بهر
بهها بازار گانییه کهی، مامه له بهم دراوه و بهکات؟"

یه کیك له به شدار بووان وتی: "ئهم دراوه هیشتاش ده توانیئت بو کرینی کالایهك
به بههای بیست دۆلار به کار بهتریئت" ئهوانی تریش ههمان بوچوونیان هه بوو.

وته بیژ وتی: هاوورینام، بو تان ده رکهوت که کرده و ی من دهیتوانی شیوه ی ئهم
دراوه بگوریت، که موکوری تیخات یان زیانیکی پی بگه یه نیئت و، ئیوه
کاریگه ریه کانیشان به چاو بینی، له گه ل ئه وه شدا به بی ئه وه ی سه رنج بدن که من
چیم به سه ر ئهم له ته کاغه زه دا هیئا، ئیوه هیشتا ئه وه پشتر است ده که نه وه که ده کریئت
مامه له ی پی بگریئت، چونکه له و بر وایه دان که ره فتاری من هیچ له به های ئه وه ی که م
نه کردۆته وه.

زۆر جار له ژباندا رووی داوه که به هۆی بریاره کاتمان یان به پی بارودوخ و
پیشهاته کان، ههست به نا ئومیدی، سوکی یان که می ده کهین، ده لیئت به های
خۆمان له دهست داوه، له وانه یه له دیدی کهسانی تریشه وه تاراده یهك وایئت که
به راستی ئهمه رووی داوه. به لام ئه وه ی رووی داوه، یان روو ده دات گرنگ نییه.
له بیرتان بیئت که ئیوه هه رگیز به های خۆتان له دهست نادهن.

پیاو ئه و پیاو یه که له کتیشمه کتیشی رۆژگار

به ردی بنه وه ی ئاش بیئت

"گفتوگۆی رۆح و نەوس"

وینا بکە دوو کۆرپەیی قەتیس لەمنداڵدانی دایکدا کە ئێمە یەکیکیان ناو دەنێین "نەوس" و ئەوی تریان "رۆح". رۆح بە نەوس دەلیت: "دەزانم قبول کردنی ئەم بابەتە بۆ تۆ زۆر سەختە، بەلام من لەو برۆایەدام کە ژيانی دوای مەرگ هەیه".

نەوس جواب دەداتەو: "قسەیی پووج مەکە، سەیر دەوروبەرت بکە، ئەو هی هەیه هەر ئەمەیه. بۆچی هەمیشە بەدوای شتی دوور لەراستیدا دەگەریت؟ چارەنووسی خۆت قبول بکە، ئاسوودە بەو، ژيانی دوای مەرگ فرامۆش بکە."

رۆح بۆ ساتیک هێمن دەبیت، بەلام دەنگی دەروونی ناھیلێت ئۆقرە بگریت: "نەوس! تۆرە مەبە، بەلام ئیستا قسەییەکی ترم هەیه، لێرە دایکیکیش بوونی هەیه."

نەوس بەپیکەننەو دەلیت: "دایک! چۆن دەتوانی ئەوەندە گەمزە بیت؟ تۆ هەرگیز دایکیکت نەبینووە. بۆچی ناتەوێت قبول بکەیت هەرچیەك هەبێت هەر ئەمەیه؟ ئەم برۆای بوونی دایکە شیتییە. تۆ و من لێرە تەنیا، هەر ئەمە راستی تۆیە. ئیستا برۆ بۆ سوچیک و واز لەم قسە پرۆپووجانە بەینە و باوەر بەمن بکە، دایکیك لەئارادا نیە."

رۆح بەبی مەیلی بیدەنگ بوو، بەلام دووبارە ئاشارامی بەقسەیی هینا و وتی: "نەوس، تکایە بی ئەو هی دزایەتی بیرورای من بکەیت، گوی بگرە. من وابیر دەکەمەو ئەو فشارانەیی دەکەوێتە سەر من و تۆ، ئەو جولانەیی کە هەندیک جار لەرووی ناخۆشییەو دەیکەین و جیگۆرکی بەردەوام و ئەو هی روو دەدات، هەمووی دەبیته هۆی گەشە کردنی ئێمە و ئامادەمان دەکات بۆ چوونە جییهك کە بریارە بەم زوووانە تاقی بکەینەو."

نەوس جۈابى داھەوہ: "ئىستا ئىتر دلنېام لەوہى كە تۆ شىت بووى . ئەوہى تا ئىستا بىنيوتە تاريكى بووہ . تۆ ھەرگىز رووناكیہ كە نەبىنيوہ . بەراستى چۆن بىر لەم شتانە دەكەيتەوہ؟ ئەو جولە و فشارانەى كە تۆ ھەستيان بى دەكەيت راستى تۆن . تۆ بوونەوہرىكى تەنيايت . ئەمە گەشتى تۆبە . تاريكى ، فشار و ھەست بەبەندكرائى پەيوەندى بەژيانى تۆوہ ھەيە . تاكو لەژياندا بيت دەبى لەبەرامبەرياندا تىكۆشيت . ئىستا تكايە لەشوينى خۆت دابنیشە و ھىمن بە ."

رۆح ماوہيەك ھىمن بوو ، بەلام لەئاكامدا خۆى بى نەگىرا: "من تەنيا قسەيەكى تر دەكەم و ئىتر سەرت ناھىشىم ."

نەوس بەبىزارىيەوہ وتى: دەى فەرموو .

- "من لەو برۈايەدام كە ئەم ھەموو فشار و ناخۆشىيە ، نەك تەنيا بەرەو رووناكیہكى ئاسمانى ئاراستەمان دەكەن ، بەلكو دواى تاقي كردنەوہى ئەو رووناكیہ ، لەگەل داكمان رووبەرۈو دەبىنەوہ و جەزم بوونىكى نااسايى و بى وىتە تاقي دەكەينەوہ ."

ئەوہى كرمى ھاورىشم بەكتوتايى دنياى دەزانىت ،

بۆ پەپولە سەرەتاي ژيانە .

کاتیک که هیچ شویئیک نیه بوی برۆین
 نهو کاته وادهی رویشتن دادیت.
 "تنسی قیلیامز"

"درهخت و ریوار"

کۆله پشته هه لگرت و بهری کهوت. رویشت تاکو بهدوای خودادا بگه ریت و،
 وتی: تاکو هه گبه کهم پر نه بیت له خودا ناگه ریمه وه.
 نه مامیکی کز و لاواز له سهر ری و ه ستابوو. ریواره که به پیکه نینه وه رووی
 له درهخت کرد و وتی: چهند ناخۆشه له سهر ری بیت و نه رۆیت.
 درهخت له سهرخۆ وتی: به لام ناخۆشتر نه وه یه که برۆیت و بی ده سته وت
 بگه ریمته وه. خۆزگه ده ترانی نه وه ی به دوایدا ده گه ریت هه لریمه.
 ریوار رویشت و وتی: درهختیک چی له باره ی ریگه وه ده زانیت، بییه کانی له گل
 دایه، نهو هه رگیز له چیژی گه ران تیناگات.
 نه بیست که درهخت وتی: به لام من گه رانم له خۆمه وه ده ست پیکر دووه و که س
 گه شتی من نابینیت، جگه له وه ی ده بی بیینیت.
 ریوار رویشت و کۆله باره که ی قورس بوو.
 هه زار سال تپه ری، هه زار سالی پرله پیچ و په نا، هه زار سالی به رز و نزم.
 ریوار گه رابه وه، ره لجه رۆ و ناومید. خودای نه دۆزیبۆوه؛ به لام ده سخه رۆیی خۆی
 بزر کردبوو. گه بشتبۆوه سه ره تای ری. خالییک که رۆژیک له و توه ده سته
 پیکر دبوو.

درهختيكي هزار سالان، بالابهرز و سهوز لهسه ررى بوو. لهژير سيپه ره كهى
دانيشت تاكو پشووويهك بدات، ريوار درهخته كهى نه ناسيه وه، به لام درهخته كه
ئه وى ناسيه وه.

درهخت وتى: سلاو ريوار، كۆله باره كهت چى تيدايه؟ ئه و رۆزه كه ده رويشتى
كۆله كهت هموو شتيكى تيدا بوو، ده سخه رويى هه ره بچو كه كهى بوو؟ به لام ريگا
ئه ويشى له تو سه ند.

ئىستا له كۆله باره كه تدا شوين بو خودا هه يه. درهخته كه هه نديك راستى خسته ناو
كۆله باره كهى ريوار وه.

ريوار به هوى سه رسورمانه وه چاوى ده دره وشايه وه و وتى: هزار سال رويشتم
و پيدام نه كرد و تو له جيى خو ته وه ئه م هه مو وه ت پيدا كرد وه!
درهخت وتى: هويه كهى ئه وه يه كه تو مى ريگه ت گرت و من رووم كرده ناخى
خوم. ريپوان له ناو ناخى خودا دژوار تره له پياوتنى ريگه كان.

ئەگەر ئىۋە واپىر دەكەنەۋە زۆر لەۋە بچوكتىن كە
كارلىكەر بن بەدلىيايىۋە ھەرگىز لەگەل مېشۋولەيەك
لەناۋ جىخەۋەكە تاندا نەخە وتوون.

" بەتى رايىس "

'داستانى OK'

سالانىك بەرلە ئىستا لەئەمرىكا، كرىكارىكى كەم خويندەۋار لەكۈگايەكى كالا
كارى دەكرد. ئەو ئەركدار بوو بەۋەى ژمارەى كالاكانى ناۋ ھەر فەردەيەك ھەژمار
بكات و، ئەگەر ژمارەيان راست بىت لەسەريان بنووسىت: (All correct)

لەبەر ئەۋەى ئەم كرىكارە كەم خويندەۋار بوو و شىۋازى نووسىنى ئەم وشەيەى
باش نەدەزانى، بەكەلك وەرگرتن لەيەكەم دەنگى وشەكان ھىمايەكى لەسەر
فەردەكان دادەنا، بەم شىۋەيە كە لەجياتى (All)، (O) و لەجياتى (correct)،
(K) ى بەكار دەھىنا؛ واتە لەجياتى (All correct) كور تىكراۋەكەى بەكار دەھىنا،
بەلام بەشىۋەى ھەلە دەينووسى: (OK)

لەگەل تىپەر بوونى كات بەكار ھىنانى وشەى OK گشتگىر بوو و ئەمپرۆكە
لەسەرانسەرى دنيا ئەم دەستەۋازەيە بەباشى دەناسن و بەكارى دەھىنن.

ھەموومان بەگوپرەى خۆمان دەتوانىن سەرچاۋەى تازەگەرى و ۋەرچەرخانى
ئەرىنى لەژيانى خۆماندا بىن، بەو مەرجهى بمانەۋىت. ئەگەر كرىكارىكى ئاسايى و
كەم خويندەۋار بتوانىت دەستەۋازەيەك لەدنپادا بلاۋ بكاتەۋە، من و تۆش دەتوانىن

لەسەر دەۋرۋبەرمان كارىگەر بىن. OK?

قولتيرين ترسى ئىمە ئەوۋەيە كە بى تۋانايىن ؟

قولتيرين ترسى ئىمە ئەوۋەيە كە لەرادە بەدەر بەھيژين .

رووناكى ئىمە سەرچاۋەي ترسى ئىمەيە ، نەك تاريكىمان .

ئىمە لەخۆمان دەپرسين : من كىم كە بتوانم رووناك ، زۆر باش ، بەتوانا و

پايەبەرزىم ؟ لەراستيدا ئىمە كىين ئەگەر وەھا نەيىن ؟

تۆرۆلەي خوداۋەندى !

رۆلى بچوك گىرانت ، ھىچ خزمەتېك بەدنيا ناكات .

كۆلدىن لەھىچ شوئېك واتاي نىە ، گەر وا نەبىت

كەسانى تر لەبەر ئەۋەي لەئىۋەۋە نزيكن ھەست بە ناٹارامى ناكەن .

ئىمە ھاتوۋىنەتە سەر دنيا بۆ ئەۋەي گەرەيى خوداۋەند ئاشكرا بکەين .

ئەم گەرەيى و رىزداريە ، تەنيا لەھەندېك لەئىمەدا نىيە ، بەلكو لەھەمووماندا

ھەيە .

ئەگەر رىگە بەدەرەوشانەۋەي رووناكى خۆمان بلەين ، بى ئەۋەي بى بزانيىن

رىگە بەكەسانى تيرىش دەدەين كە ئەم كارە دووبارە بکەنەۋە .

كاتىك كە لەترسە كانمان رزگار دەيىن ، بوونى ئىمە خۆي لەخۆيەۋە

ئازادى بەكەسانى تر دەبەخشىت .

“ ماريان فيليامسون ”

ھەر نەمامىك فرىشتەى خۆى ھەيە
فرىشتەيەك كە خۆى بۆ دەچەمىنى
و بەگوپىدا دەخوئىنىت: گەشە بکە،
گەشە بکە.

"تەلمود"

"گەشە كردن"

ماسىيەكى ژاپۆنى كە ناوى "كوبى" ە، بەپى سروشتى خۆى دەتوانىت
بەئەندازەى ژىنگەى خۆى گەورە بىت .
لەناو دۆلكەيەكى پىنج ، شەش سانتى مەترىدا ديارە چەندە گەشە دەكات ، بەلام
ئەگەر بکەوئتە ناو گۆلىكەو دەتوانىت سى ھىندە گەورەتر بىت .
مرۆفەكانىش ھەر بەم شىوہيە دەتوانن بەپى ژىنگەى خۆيان گەورە بن . ھەر وەك
ماسى كوبى ناچارە لەبەر بەرژەوہندى خۆى سنوورى دىيائى خۆى قبول بکات ،
ئىمەش دەتوانىن سنوورى ئارەزوو و تواناكانى خۆمان ديارى بکەين .
ئەگەر ئىمە گەورەتر لەو دۆلكەيەين كە تىيدا ئافرىناوين و ناتوانىن خۆمانى
لەگەلدا بگونجىين ، كەوابوو دەبى بەدواى دەريادا بگەرپىن ، ھەرچەندى ئەم گۆرانە
ناخۆش و بەئازارىش بىت .

با ههوله كانى ئيوه و دهستكه وته كانتان بيته
هوئى ئه وهى ئه گهر روژيك كه سانيك ويستيان
له بارهئى ژيانى ئيوه وه بريار بدهن، ئه وا وه كو
بوونه وه ريكي سهرتر و مروقيكي نمونه ناوتان
بهينن.

" ئانتونى رابينز "

" باره و بار بوون "

خيوئى ئاپولۆ له ناو دارستان، " دافنه " ي فريشتهى ده شوپاند، چونكه عاشقى
بوو. به لام دافنه كه هه موو كه س ستايشى ده كرد ئيتر جوانيه كهئى له سه رى ببوو
به به لا و داواى له خوداكان كرد ئه و جوانيه له ناو به رن، چونكه ئارامى لى سه ندووه!
خوداكان خواستى دافنه يان به هه ند وه رگرت و كرديان به گه لاي دار. ئاپولۆ ئيتر
نه يتوانى بيدۆزيتته وه، ئه و ببوو به به شيك له گژ و گياكانى دارستان.

دافنه به چه شنيك ره فتارى كرد كه هه موومان له گه لي دا ئاشناين. زور جار
تواناكانى خو مان له ناو ده به ين، چونكه نازاين له گه ل ئه م توانايانه چى بكه ين.
به لى، ئاسايى بوون و هاو په نگى كو مه ل بوون ئاسانتره له وهئى تيبكو شين بو ئاشكرا
كردى هه موو توانا و، كه لك وه رگرتن له و شتانهئى كه خودا وه ند به ئيمهئى
به خشيوه.

" پائولۆ كوئيلو "

چ كەسك لەتۇ باشتر دەتوانىت "خۆت" بىت.

"فرانك گېلېن"

"دۆزەخ واتە خۆتان نەبن"

رۆژگارېك، بەرپۆبەرىك ھەبوو كە لەدرېژەى قەيرانىكى ئابوورىدا كارەكەى خۆى لەدەست دابوو. ئەو خەفەتبار و خەمۆك لەپاركىكدا بى مەبەست پياسەى دەكرد كە مېزىكى بەتال سەرنجى راكىشا و لەسەرى دانىشت. دواى چەند ساتىك، پياوئىكى تر لى نزيك بوويەو. ئەوئىش كە زۆر شىواو و نىگەران ديار بوو لەوسەر مېزەكە جىي خوش كرد.

دواى ماوہى دوو كاترمير، كە ھەردوو كيان ھەروا لەبىدەنگىدا دانىشتبوون، پياوى يەكەم ھاتە گو: "من تاكو ماوہىەك لەمەوبەر بەرپۆبەر بووم و نووسىنگەيەكى تايەت بەخۆم ھەبوو، بەلام لەكارەكەمدا زۆر دەست بلاو بووم و ئىستاش وا بى كارم."

پياوى دووہم وتى: "من خاوەنى سىركم. گەورەترىن تام و چىژى سىركەكەم بەھۆى مەيمونىكەو بوو. ئەو مەيمونەش ھەفتەى رابردوو مرد و ئىستا ھىچ سەير چىيەكم نى. وازانم ئەگەر مەيمونىكى تر دەستەبەر نەكەم دەبى ئەم كارە بەلاوە بنىم."

پياوى يەكەم وتى: "ئىو مەيمونىكتان پۆيستە و منىش دەربەدەر بەشوين كارىكەو. چۆنە من بەرگىك لەشىوہى مەيمون بپۆشم و ئەداى ئەو دەربەينم؟ دەتوانم دووبارە مشتەرىتان بۆ رابكىشم و ھەمووان كەيف خوش بكەم."

خاوهنى سىرك كه بىنى بهم كاره هيچ شتىك له كيس نادات برىارى دا ئهوه تاقى بىكاتهوه . لهوپهرى بى باوهرى و سهير و سهمهرييدا ، ئەم مهيمونه ساختهيه زۆر سهرنج راكىش بوو و تهنانهت جهماوهرىكى زياتر لهو كاتهى راكىشابوو كه مهيمونه سهرهكييه كه ههبوو . پارهيان بهسهدا دهبارى و ئهوه بهرپوهبهرهى پيشوو و خاوهنى سىرك ههردوو تا دههات رهوشيان باشتىر و باشتىر دهبوو .

تاوهكو رۆژىك رووداوىكى سهير رووى دا . لهناكاو شىرىكى گهوره چوووه ناو قهفەسى مهيمونه كه . جهنابى مهيمون نهيدەزانی چى بىكات . ئەو تا ئهوه جىيهى پىي دهكرا ئەمسەر و ئەوسهري كرد بۆ ئهوهى لهدهست شىره كه رابكات ، بهلام تىگهيشت كه درهنگ يان زوو دهبيته خۆراك و مالتاوايى لهزبان دهكات .

جهماوهرىكى زۆر بهرامبهر بهقهفەسه كه كۆ ببوونهوه ، تاكو لهنزىكهوه شايهتى ئەم نمايشه بن . ئەوان ههناسهيان سوار ببوو كه لهئاكامدا مهيمونه كه لهگۆشهيهكى قهفەسدا كهوته داوى شىر و رىي ههلاتنى نهبوو . لهپر جهماوهر لهوپهرى سهرسورماندا بيستيان كه مهيمون بهدهنگىكى بهرز و ههراسان هاوارى كرد : " فريام كهون ! فريام كهون ! " ههه لهو كاتهدا شىرهش بههيمنى كهوته قسه و وتى : " وس به گهمره ! وادهزانی تهنيا خۆت لهبهر بىكارى هاتوووى بۆ ئيره و پىستى مهيمونت لهبهر كردوووه ؟ "

ههنديك كهس بهشيوهيهك خۆيان دهنوينن كه لهپراستيدا ئهوه نين . ئەوان وزهيهكى زۆر بهئاودا دهكهن تاكو ناسنامهيهك لهخۆيان پيشان بدن كه لهديدى كهسانى ترهوه زياتر پهسند كراو بن . كيشه ليرهدايه كه ئەوان ناچارن بۆ گۆرپنى شيوهى خۆيان لهبهر چاوى خهلكى ، چاوهروانييه ناكوك و دژبهرهكانيان بهدى

بەتتەن . درتتەدان بەم ياريتتە بۆ ھەميشە مەھالە . ئەوان درەنگ يان زوولە گۆشەپەك
دەكەونە داو و كەسيتتە راستەقېنە يان ئاشكرا دەبيت .

" ۱۲ رەمزى سەركەوتتەن "

ئەگەر بۆق بيهويّت وەكو قيل ببينريّت
ئەوا دەتەقيّت.

" بىرۆكە كانى بەرپۆه بەرپىتى "

" خۆت بە "

رۆژيک، بەردتاشيک که لە کارى خۆى نارازى بوو و هەستى بەسوکى دەکرد،
لەنزىک مالى بازارگانىکەو تىپەرى . دەرگا کراوہ بوو و ئەويش چاوى بە مالى
پرېشکۆ، باخ و نۆکەرەکانى بازارگان کەوت و ئىرەيى بى برد و لەگەل خۆيدا وتى :
ئەم بازارگانە چەندە بەهيزە ! و ئاواتى خواست وەکو بازارگان بيّت .

لەپر بووبە بازارگانىکى بەشان و شکۆ . تا ماوہيەک وايدەزانى کہ لەهەموو کەس
بەهيزترە . تاوہکو رۆژيک حاکمى شار لەويۆه تىپەرى ، کابرا بينى کہ هەموو
خەلکە کہ ريز لەحاکم دەگرن ، تەنانەت بازارگان ، بەخۆى وت : خۆزگە منيش
حاکم دەبووم ، ئەو کاتە لەهەموو کەس بەهيزتر دەبووم !

هەر لەو کاتەدا ، ئەو بووبە حاکمى دەسەلاتدارى شار ، لەکاتىکدا لەسەر
تەختىکى تايبەت دانىشتبوو و خەلکى ريزيان لى دەگرت ، هەستى کرد کہ تيشکى
خۆر ئازارى دەدات ، بىرى لەوہ کردەوہ کہ خۆرەتاو چەندە بەهيزە .

ئەو هيوای خواست کہ خۆر بيّت و خيرا بووبە خۆر و هەولى دا بەهەموو تواناى
خۆى گۆى زەوى گەرم بکاتەوہ .

پاش ماوہيەک هەورينکى گەورە و پرەش هات و پيشى بەتيشکەکانى گرت .
کەوابوو بەخۆى وت کہ هيزى هەور لەخۆر زياترە و دەست بەجى بووبە هەورينکى
گەورە .

ھىندەى پىنەچوو كە بايەك ھات و پالى نا بۆ ئەملا و ئەولا . ئەمجارە ويستى بىت بە
با و خىرا بووبە با . بەلام كاتىك لەتاشە بەردىك نزيك بوو ، ئىتر تواناي جولاندنى
تاشە بەردى نەبوو . بەخۆى وت : بەھىزترىن شت لەدنيادا تاشە بەردە و لەناكاو بووبە
بەردىكى گەورە .

ھەروەك سفت و سۆل و ەستابوو لەپر گويى لەدەنگىك بوو و ەستى كردوا
خەرىكە ورد دەبىت . سەيرىكى خوارەو ەى خۆى كرد و بەردتاشىكى بىنى كە
بەچە كوش و قەلەم كەوتۆتە گيانى . !

"مهزنه پياو"

مرۆقى تەواو كىيە و تايبەتمەندىيە كانى چىن؟ گەرپان و دۆزىنە وەي مرۆقى تەواو بابەتتىكە كە بەردەوام لەناو بەرھەم و نوسراوہ كانى زانايان، فەيلەسووف و ويژەراندا باسى لىوہ كراوہ .

"نيچە" زاناي گورەي ئەلمانىش لەو كەسانەيە كە لەروانگەي خوئى لەكتىبى "وہەي وت زەردەشت" دا ھەولئى پەسن دانى مرۆقى تەواو يان مەزنى پياو دەدات . ئىمە لىرەدا ئاماژە بە كورتەيە كى ئەو پەسن دانانە دەكەين .

۱- مەزنى پياو دەبى بۆر و بەر و بوونەو و خەبات لەگەل قورستىن و سەختىن شتە كان ئامادە بىت و ، لەوہ گرنگتر دەبى لەخوئيدا مەيلىك بچىنىت كە شىت ئاسا بەدوای دەست بەيەخە بوون و زۆرانبازيە لەگەل مەترسىدارتىن كىشە كان . ئەو دەبىت وەكو يارىزانىكى ئاسن بىت كە تامەزرۆي بەرز كردنەوہي قورستىن وەزنىە و ، ئەگەر بە بەرز كردنەوہي وەزنىە كى سوك بىت بەقارەمانى جىھانىش رازى نابىت .

۲- مەزنى پياو ئەگەر پىي نايە سەر ريگەيەك ھەرگىز سەبرى دواوہي ناكات .

۳- مەزنى پياو ھەمىشە لەسەر ووي گۆرەپانە كانى ژيانە ، كەوابوو خەفەتبارتىن ، جدى ترىن و رەشتىن بەسەرھاتە كانى ژيانىش بۆئەو سوك و بى بەھايە و مايەي پىكەنىيەتى .

۴- مەزنى پياو ھەر پىشھات و رووداويك بەئىرادەي فەرمانرەوایی خوئى بەچۆك دادىنىت و دەيخاتە خزمەتى خوئەوہ .

۵- ئامۆژگارى مەزنى پياو بۆ كەسانى تر : ھەمىشە ھەر كارىك كە دەتەويت بىكە ، بەلام سەرەتا لەو كەسانە بە كە "تواناي خواستن" يان ھەيە .

- ۶- ئەو ھىچ مەزنى پياو دەخاتە جولەو، دەرەنجامى كاردانەو ھەيك نىھ . جولەى ئەو ھىچ ھۆكارىكى نىھ جگە لەتىنىكى دەرۋونى .
- ۷- بەپىي ياساى ژيان ، لەدنيادا ھەر شتىكى شادى بەخش بەرەورۋوى كەسىك دىت كە شاد بىت . بەم چەشنەيە كە ژيان لەھەر ساتىكدا مەزنى پياو شادتر دەكات .
- ۸- ناز و لاواندەو ھەستايىش ، پياوى راستەقىنە نەخۇش دەكات . دروشمى مەزنى پياو ئەمەيە : سلاو لەھەر شتىك كە تۆكمەتر و پتەوترم دەكات .
- ۹- مەزنى پياو بىرۋايەكى پتەوى بەخۇي ، ژيان و كارىكە كە ئەنجامى دەدات .
- ۱۰- بەنانەو ھىچ كىشەيەك ناتوانرەت شادومانى و گور و تىنى مەزنى پياو تىك بشكىرەت .
- ۱۱- مەزنى پياو سو كايەتى بە كەسىك دەكات كە ناتوانرەت پىكەنەت .
- ۱۲- ھىز ، واتە بەدى ھىنانى گوران لەشتە كاندا بەگورەى ويستى خود . ئاستى بالاي ھىز ، واتە تواناي گورنى پتەوترىن و سەختىرىن شت .
- ۱۳- مەزنى پياو سويندى خواردوۋە كە ھەموو رۆژەكان بەلايەو ھەگرنىگ و پىرۋزبن .
- ۱۴- عەشقى مەزنى پياو بۆ كەدەو ھەكەنى و ھەكو عەشقى دايكە بۆ مندالەكەى ، ھەروەك ھىچ دايكىك لەبەر عەشقى مندالەكەى ھەقدەستى ناويت ، مەزنى پياو ىش كەدەو ھەكەنى بەبى چاۋەرۋانى پاداشت ئەنجام دەدات .
- ۱۵- بەلاى مەزنى پياو ھەشانس ، رىكەوت و بەخت شتگەلىكن كە ژيان سەرنىج راكىشتەر و دلخوازتر دەكەن ، چونكە ياسا و بنەمانە گورەكان و ئەو

يېشىبىيىنەنى كەھەمىشە راست دەردىن ، ژيان بۆ پياويك كە خوازبارى شتى نوى و
ھەلومەر جى مەتر سىدارە ، وشك و بىزار كەر دە كەن .

۱۶- مەزنى پياو لەبەر ئەو ەي بەلئىندەر بىت و ھەست بە بەرپر سيارىتى بكات
ھاوسەر گىرى ناكات . ئەو پىش ھاوسەر گىرىش بوونەو ەرىكى بەلئىندەر و رىك و
پىكە .

۱۷- مەزنى پياو لەر ەرووى پىويستى و تەنبايى و لاوازى ھاوپرپەتى كەس
ناكات .

۱۸- مەزنى پياو دەتوانىت و دەيەو پىت لەسەر ھاوپرىكەى شەر بكات ، چونكە
ھاوپرىكەى و ەكو بەشىك لەبوونى خۆى دەبىنىت .

۱۹- مەزنى پياو لەگەل ترسدا ئاشنايە ، بەلام بەسەرىدا زال دەبىت . ئەو
بەدەستخەر پىيەو ە سەبرى ھەر مەتر سىيەك دە كات .

۲۰- مەزنى پياو بەدلىكى شادەو ە رووبەر ەرووى ئالۇزترىن ، قورسترىن و
جددىترىن بابەتە كانىش دەبىتەو ە .

۲۱- مەزنى پياو شەيداي پىشھات ، بەسەرھات و دۆزىنەو ەى رازە كانە و ھەز
دەكات لەناو گۆرەپانە نەناسراو ە كاندا لىگەرپىن بكات . ئەو عاشقى رۆيشتن بەرەو
شتىكە كە ھىشتا كەس لەبارەيانەو ە كارىكى ئەنجام نەداو ە .

۲۲- مەزنى پياو ھەموو شتىك ھان دەدات كە بەرەرووى بىن و گەورەتر و
لېھاتووترى بكنەن ، لەم لايەنەو ە ئەو خۆويستىر تىن تاكە ، بەلام ئەو ھىچ شتىكى بۆ
راگرتن ناو پىت ، بەلكو بەردەوام خەرىكى بەخشىن و پىدانى بى سنوورە . كەوابو
خۆويستى ئەو خۆويستىيەكى ئەرىنى و بەنرخە .

۲۳- مەزنى پياو پرۋاي بەچارەنۈوس ھەيە، بەلام ئەم چارەنۈوسە بەيارمەتى ئىرادە و خواستى خۆى ديارى دەكات .

۲۴- مەزنى پياو زىيانىكى سامناكە لەھىز، شادومانى، بەختى باش و ئازادى كە بۆ ساتىك ناتوانىت بىدەنگ بىت و ھىچ شتىك تواناي خۆراگرتنى نىە لەبەرامبەرىدا .

۲۵- مەزنى پياو كارى خۆى دەكات . ھەندىك كەس لۆمەى دەكەن و ھەندىكىش پىدا ھەلدەلەن، بەلام ئەو ھىچ بەھايەك بۆ چاودىرى دەوروبەر و ئەم ستايش و پىدا ھەلدانانە دانانىت .

۲۶- ئەگەر ھاورپىيەك خراپە لەگەل مەزنى پياودا بگات، مەزنى پياو پى دەلىت : ئەوھى لەگەل مندا كىر دووتە لى خۆش دەبم، بەلام ناتوانم لەوہ خۆش بىم كە لەگەل خۆتدا كىر دووتە .

۲۷- بەرزىرەن لىووتكە كە پياوى سەرورەنخواز و بەرزەفر دەبى پى بگات، ناخى خۆيەتى .

۲۸- ئەگەر بۆ ئەوھى بىسەلەن زىان شتىكى بى واتا و پووجە، بەھىزىرەن روونكر دنەوہ و باشترەن ھۆكارىش بەھىنەوہ دىسانىش ناتوانن مەيلى مەزنى پياو بۆ زىان كەم بكنەوہ .

۲۹- مەزنى پياو پى خۆشە پى بىتە سامناكترەن رىگە كان .

۳۰- ئەگەر پياوى گەرە بىھووت شتىك بنووسىت بەخوئى خۆى دەبنووسىت

و، نووسراوتك دەخوئىتەوہ كە بەخوئىن نووسرايت .

۳۱- مهزنه پياو له بهر ئه وهى ده توانييت فهرمان به سهر خويدا بدات، تواناي
فهرمان دان و، له راستيدا گورپيني هموو شتيكى ههيه و بهردهوام ههول ده دات زياتر
به سهر خويدا زال بيت تاكو هيزى خوى بگهيه نيته ئاستيكي بالاتر.

ئەي مرقۇقەكان لەو رىيانەوہ مەرۆن كە رىبوارى
زۆرە، لەو رىيەوہ بېرۆن كە رىبوارى كەمە.

"ئىنجىل"

"رىي كەم گوزەر"

رۆژىك گۆيرە كەيەك دەبوايە بەدارستانىكى تازەدا تىپەرېت تاكو بگاتە
لەوەرگە كەي . گۆيرە كە بوونەوہ رىكى بى مېشك بوو و رىيە كى زۆر دژوارى بۆخوى
هەلبىژارد . رۆژى دواتر سەگىك كە لەوئۆ تىدەپەرى هەمان رىي بەكار هينا و
لەدارستان دەرباز بوو .

دواي ماوہيەك مەرى پىشەنگى رەوہ ئەو رىيە بىنى و رەوہ كەي هان دا كە لەو
رىيەوہ تىپەرن . دواتر مرقۇقەكانىش كەلكيان لەو رىيەوہ وەرگرت . دەهاتن و
دەچوون ، بەراست و چەپدا دەسوورانهوہ ، سەردەكەوتن و دادەكەوتن ، گلەبيان
دەكرد و ئازاريان دەچەشت و هەقىشان بوو . بەلام كەس هەولئى نەدا رىيە كى تازە
بىننەتەوہ .

پاش زەمەنىك ئەو كۆيرە رىيە شەقامى لەسەر دروست كرا . ئازەلى داماولەژىر
بارى قورسدا دەكەوتن و ناچار بوون بەسى كاترمىر رىيە كى سى خولە كى بېيون .
لەبەر ئەوہى بەهەمان رىدا دەرۆيشتن كە گۆيرە كە كەردبوويەوہ .

سالّھات و چوو و ئەو ئەو رىيە بووبە شەقامى سەرە كى لادىيەك و ، دوايى بووبە
شەقامى سەرە كى شارىك . هەمووان گلەبيان لەئاراستەي ئەو شەقامە هەبوو ،
رىوبانىكى زۆر خراب بوو .

تېيىنى : نهختىك بوهسته و گوى بۆ نهواي دلت رادپره، هر كهسه و دهبي خوى
 ناراسته زيانى هلبزيريت، رييهك هلمه بزيه كه كه سانى دى پيشتر پيدا
 رويشتوون، چونكه لهم رييه وه زيانى تو به هر هى بزاره كانى كه سانى تر دهبيت، بيهوده
 مهروانه دهووروبه رت و سهير مه كه كه كى چ رييه كى هلبزارد، رييه به نهك شوين
 كه وتوو. ههنگاو له رييه كدا هلينه وه كه دلت فرمانى ده دات و، وهها قايم ههنگاو
 بنى كه زهوى شايه تى باوهر و خوړاگريت بيت. بهلى، دوورى و دوو بزار له بهردهم
 تودا هيه: رىي دل و رىي كه سانى تر. نه گهر رىي دل هلبزيريت تها بووى
 به رييوارى رييهك كه تائىستا كه س پى نه گه يشتوو و، بهم چه شنه چاوت به ديمه نى
 وهها ده كه وىت، كه تاكو ئىستا زيان، ده رگا كه ي به رووى كه سدا نه كردوته وه.

ئاوازيك بخوينه كه كه س نه بخويند بيت

فكريك بكه ره وه كه كه س به ميشكيدا نه هات بيت

پى له رييه كدا بنى كه كه س پى لى نه نابيت

فرميسكيك ببارينه كه كه س بۆ خوداى نه رشت بيت

ناشتى و ناراميهك به كه سه كان بيه خشه كه كه س پى نه به خشين.

داواى لىيكه له كاتيكدا توله خوى بگريت كه له هيچ شويئيك قبولت ناكه ن

هه مووانت به عه شقئيك خوش بويت كه كه س تا ئىستا هه ستى پى نه كرد بيت و

دليرانه له گوره پانى زياندا خه بات بكه.

" پارماهانسايوگاناندا "

۲

نھۆمى دووھى دۆزەخ
دۆزەخ نامۆ بوونە لەگەڵ خودا
بەلام بەھەشت ، يەكبوونە لەگەڵیدا

"ژیان بی هاوری گیان له ناو بردنه"

پیاویک بو چاگردنی سهر و ریشی چوووه سهرتاشخانه . له کاتی تراشدا گفتو گوویه کی سهرنج راکیش له باره ی خوداو له بهیناندا دروست بوو . کابرای سهرتاش وتی : من باوهر ناکه م خودایه که هه بیته . مشتهری پرسى : بوچی ؟

سهرتاش وتی : ته نیا برۆ سهر شه قام ده بینیت . چون ده کریت له گهل بوونی خودایه کی دلۆقان ئەم هه موو نه خووشی و دهر د و ره نجه هه بیته ؟

مشتهری هیچی نه ووت و له دوکان چوووه دهره وه ، ههر که له سهرتاشخانه که هاته دهره وه ، پیاویکی له سهر شه قام بینی به قژیکی ئالۆز و پیس . به په له گه رایه وه سهرتاشخانه و به سهرتاشی وت : ده زانی ، به رای من ئەم دنیا به سهرتاشی تیدا نیه .

کابرا به سهر سورمانه وه وتی : بوچی ئەم قسه یه ده که یته ؟ من لی ره هه م و ههر ئیستا قژی تۆم چاک کرد .

مشتهری به نار ه زایه تیه وه پرسى : ئەی بوچی که سانیکى وه کو ئەو پیاوه قژی ره له دهره وه ی سهرتاشخانه هه ن ؟

- سهرتاش زۆرن ، ته نیا خه لکه که روو له ئیمه ناکات .

- راست ده که یته . خودا هه یه ، ته نیا خه لک رووی تی ناکه ن . له بهر ئەمه یه که

ئەو هه موو دهر د و ره نجه له دنیا دا هه یه .

تییینی : بههشت پاداشتی خوداو هه نده نیه ، بههشت راستینه ی خودی خوداو هه نده .

بههشت به ره هه می ره زامه ندی خودا نیه ، به لکو ره زامه ندی خودا و هه ست کردن

به بوونی ئەو له ژیا نماندا دهر گاکانی بههشت به پرووی ئیمه دا ده کاته وه .

خوداوند خالی سہرہتا و بنہمای دایینانہ ، سہرچاوی ہموو چاکہ کان ،
راستیہ کان ، جوانیہ کان ، ہیژہ کان و ئارامیہ کانہ . ئەو کاتہی لئی دوور
دہ کہوینہوہ ، لەسہرچاوی ہموو گہورہیی و باشیہ کان دوور کہوتووینہتہوہ و ،
چیرۆکی ہموو رەنج ، خەفەت و نا ئارامیہ کان لەژیانی ئیمەدا لەوئوہ دەست پی
دە کات .

شانس و ریکهوت نازناوی خوداوهنده له
 بارودۆخانهی که نایه ویت دان به ودها بنیت
 پیشهاته کان به واژووی نه و روویان داوه.
 "ساموئیل تیلەر کالریج"

"وشیاری بالا"

حه وشهیه کی گوره وینا بکهن له شیوهی عه مباریک پرله پارچه کاغزی پارهی
 کۆن و بی بهها، که به شیوهی ریکهوت لهوی که وتوون. سیمی مسی که له هه موو
 شویتیک هه لپژاوه، ورده فلز، لاستیکی خه سار، کوشنی توتومبیل، نامیری
 ئەلیکترۆنی، بورغی، تۆپ، شوشه و هه شتیک که بتوانن وینای بکهن به شیوهی
 ریکهوت له گو شهیه کی ئەم عه مباره فری دراوه.

له ناکاو بایه کی زۆر به هیز دیت و پارچه شتومه کی بی بهها ده فرینیت. له هه وادا
 به ریه که ده کهن و هه ریه که و لیره بو وی پهرت ده بیت، ده شکین و وردده بن. له پر
 بایه که ده وه ستیت و له عه مباری پرله شتومه کی کۆنه و بی بهها دا فرۆکه یه که له رهوشی
 فریندا به دیار ده که ویت.

له سه ر بنه مای ریکهوت، شانس یان سیحر ئەم پارچانه ئاویتتهی به کتر بوونه ناکو
 فرۆکه یه کی بی وینه دروست بیت. ته نیا به هوی رووداویک یان له سه ر بنه مای
 ریکهوت چه شنیک کامل بوون له و شتومه که کۆن و بی بهها یانه به دی هاتوووه.
 له کاتی که دا بیرم له پووچی و بی بههای و هه رووداویک ده کرده وه، به خۆم وت که
 چۆن له باره ی جیهانیک بهم هه ماهه نگیه وهها بو چوونیکم هه بوو. له جیهانی که
 پیکهاته کانی له هه ماهه نگی ته واودا، به ریه که ده کهن و کاریگه ریان له سه ریه کتر
 هه یه ؛ ته نیا به هوی ده رفهت یان ریکهوت، هیچ شتیک ناتوانیت هه ماهه نگی و گونجاو

لە گەل ئەوى تر دارەفتار بکات ؛ باوەرە کەم سەر راست کردەووە و لەووە تىگەيشتم کە بى شەك وزەيە کى داھينەر و بى ھاوتا لە ھەموو شوينىك ئامادەيە و شاھتەي ھەموو شتىکە . ئەم جىھانە ، سىستەمىكى ھۆشمەندى ھەيە کە ھەموومان بەشىكى پىکھينەرين . ھىزىك و وشيارىيەك ھەيە کە ئەم جىھانەي داھيناووە و پشتىوانى لى دەکات . ئەم ھىزە لە ھەموو شوينىك ھەيە ، کە وابوو لە ناخى ئىو شدا ھەيە . جەستەي ئىو بەشىكى ئەم سىستەمە پىك دەھىنەت لە کاتىکدا خودى جەستەش خاوەنى جۆرەھا بەشى گونجاو و ھەماھەنگە .

ئە گەر وای بۆ بچىن و ھا جىھانىكى ھەماھەنگ لە سەر بنەماي رىکەوت بەدى ھا توو ھەو پەرى چاوە ترسى و سادەيى ئىمە پىشان دەدات . ھەر وە کو ئەستەمە ھىزىك بەشىو ھى رىکەوت ئەم سىستەمە ھۆشمەندەي بەدى ھىنايەت ، کە ئىمە تەنيا بەشىکىن لە و گەرەيە .

ئەم نمونەيە ھزرى منى کردەووە و تىگەيشتم کە جىھان لە لايەن ھىزىكى ھۆشمەندەو بەرپووە دەبرىت ، کە زۆر ناوى جىاجىاي ھەيە . بەلام وە کو پىويستى برىتە لە ھەماھەنگى ، رىك و پىكى ، ئارامى ، دىنامىزم و عەشقە . عەشقىك کە بەسەر چاوەي ھەموو شتىك دەژمىر درىت .

بە تىر امان لە وزەي ئەم ھەماھەنگىيە ، رىك و پىكى و ئارامى ئىمە ھەمىشە لە گەل ئەم ھىزە لە پەيوەندىدا دەبىت . من دەزانم کە دەتوانم لە ھەر ساتەو ھەختىك ، ژيانم بەو ھىزە بسپىرم . کاتىك پەي بەو دەبەم کە رىگەم پىدراو ھە تا کو فکەرە کانم لەسەر ئەم ھىزە تاکانە و داھينەرە چر بکەمەو ھە ، بانگەوازي عەشق دەکەم تا کو جىگرەو ھى گومان و کىشە کان بىت .

” بۆ ھەر کىشەيەك رىگە چارەيە کى مەعنەو ھەيە ، قىن داير ”

" رەمزی خوشبەختی "

رۆژگارێك پیاو چاكێك دەژیا كه ههشت سالی ره بهق تامه زرۆی دۆزینه وهی
رینگهی خودا بوو . ئەو هه موو رۆژێك له كهسانی تر جیا ده بووه و نزاى ده كرد كه
رۆژێك له گه له یه كێك له پیاوانی خودا یان پیریکی ته ریهت ئاشنا بیت .

رۆژێك هه روا كه نزاى ده كرد ، دهنگێك پێ وت كه بچیت بۆ شویتێك . لهوی
چاوی به پیاویك ده كه ویت كه رێ راست و خودا وهندی پێ نیشان ده دات . پیاو چاك
كاتێك گوئیستی ئەم دهنگه بوو بێ ئەندازه دلخۆش بوو و رۆیشت بۆ ئەو شوینهی كه
پێ و ترا بوو . لهوی به دیتنی پیاویکی ساده ، دلنزم و هه ژار به جلی شر و پێ خۆلاوی
واق ما .

پیاو چاك ته واو سهیری ده و روبه ری كرد ، به لام كه سی تری نه بینی . هه ر بۆیه
رووی كرده پیاوی هه ژار و وتی : " رۆژتان باش . " كابرای هه ژار به هیمنی جوابی
دا به وه : " هه رگیز رۆژێکی خراپم نه بووه . "

پیاو چاك : " خودا وه ند خوشبەختت بكات . "

پیاوی هه ژار : " هه رگیز به دبه خت نه بوومه . "

پیاو چاك زیاتر سه ری سو پر ما : " هه میشه دلخۆش بن . "

پیاوی هه ژار : " هه رگیز خه فه تم نه بووه . "

پیاو چاك : " تینا گه م . . تكایه ، تكایه هه موو ئەمانه م بۆ شی بکه ره وه . "

پیاوی هه ژار : " به خۆش حالیه وه ئەم كاره ده كه م . تو ئاره زووی رۆژێکی باشت بۆ

من كرد . من هه رگیز رۆژێکی خراپم نه بووه ، چونكه ئە گه ر خۆرا كێك بۆ خواردن

پهیدا نه كه م دیسانیش ستایشی خودا ده كه م . ئە گه ر باران بیاریت یان به فر ، ئە گه ر

كهش و هه وا خۆش بیت یان ناخۆش ، من هه روا خودا ده په رستم . ئە گه ر

سووكايەتيم بى بىكرىت يان كەس ھاوړيەتيم نەكات ، ديسان ستايشى خودا دەكەم ،
كەوابوو ھەرگيز رۆژيكي خراپم نەبوو .

تۆ ئارەزووى خۆشبەختيت بۆ من كرد ، بەلام من ھەرگيز بەدبەخت نەبوومە ،
چونكە ھەميشە پەيوەست بووم بەدەرگاي خوداوندەوہ و ، دەزانم ھەر كات خودا
شتيكم بى بىبەخشيت ، ئەوہ باشتري رووداوە بۆ من . بەخۆشحاليەوہ ھەرچيەكم بۆ
بیتە پيش قبولى دەكەم . تەندروستى يان نەخۆشى ، دۆستايەتى يان دوژمنايەتى ،
شادى يان خەفەت ، ھەمووى ديارين لەلايەن خوداوندەوہ ، من ھەرگيز بەدبەخت
نەبوومە .

تۆ ئارەزووى خۆشحالييت بۆ من كرد ، من ھەرگيز خەفەتبار نەبوومە ، چونكە
لەقولايى دلمدا يەك ئاوات ھەيە ، ئەويش ژيان كردنە بەپيى ويستى خوداوندو ، من
ويستى خۆم بەتەواوى داوہ تە دەست ويستى خوداوندو ويستى " ئەو " ويستى منە . "

"ھىندەى فامى تۆ بچوك . . ."

ئەى ھاۋرى! خوداۋەند بى كۆتايىە و بى كات و شوين ، بەلام ھىندەى فامى تۆ بچوك دەبىتەۋە و ھىندەى پىۋىستى تۆ دادەبەزىت و ھىندەى ئارەزوۋى تۆ بەربلاۋ دەبىت و ھىندەى باۋەرى تۆ كارساز دەبىت و ھىندەى دلى ھىواداران گەرم دەبىت .
 دەبىت بەباۋكى ھەتيوان ، براى ھەۋجەدارانى برا ، ھاۋسەرى بى ھاۋسەر ماۋەكان ، رۆلەى ۋەجاخ كویران ، ئومىدى نائومىدان ، رنى ونبوۋەكان ، رووناكى بۆ لەتارىكىدا قەتیس بوۋەكان ، شمشىرى جەنگاۋەرەكان ، گۆچانى پىرو پەككەۋتەكان ، دەبىت بەعەشق بۆ ھەۋجەدارانى عەشق . . . خوداۋەند دەبىت بەھەموۋ شت ، بۆ ھەموۋ كەس . . .

بەمەر جى باۋەر

بەمەر جى دلپاكى

بەمەر جى بىگەردى رۆح

بەمەر جى پارىز لەمامەلە كىردن لەگەل شەيتان .

دلەكانتان لەھەر ھەستىكى نارەۋا بشۆرنەۋە

و مىشكتان لەھەر ئەندىشەيەكى دژبەر

و زمانتان لەھەر وتارىكى ناپاك

و دەستەكانتان لەھەر تىۋە گلانىكى بازار

و پارىز بكن لەناجوامىرىيەكان ، ناراستىيەكان ، ناپاۋىيەكان!

ۋەھا بكن تاكو بىينىن كە خوداۋەند ، چۆن بەقاپىكى پرلە خوراك و لەتە نانېك

لەسەر سفرەى دلى ئىۋە دادەنىشىت و ، وىراى مندالەكانتان جۆلانە دەكات و

لەدوكانە كەتانداتەرازوۋى ئىۋە ھەلدەسەنگىنىت .

له كۆلانه چۆله كانى شه ودا هاوشانى ئيوه ئاواز ده لئته وه . . .
باشه چيتان له ژيان ده ويت ،

كه له خودا وه ندى خودادا پهيدا ناييت و په نا بو شه يتان ده بهن؟
كه له عه شقدا پهيدا ناييت و په نا بو كينه ده بهن؟

كه له كرده وهى راستدا پهيدا ناييت و په نا بو تاوان ده بهن؟
دلّه كانتان له سو كايه تى كينه به تال بكن و به گه وره يى عه شق پرى بكنه وه .

چونكه عه شق وه كو هه لۆ وايه . بهرز و بهرز تر ده فرېت . . . بى گويدانه
سو كايه تى ده روون .

كينه وهك سيسار كى بهر ماو خۆره . نزم و قورس ده فرېت . جگه له كه لاكى
مردرابوو بير له هيچى تر ناكاته وه .

" وەرگیراو له کتیبی: بیاوێك له تاراوگه ی هه تاهه تایی "

كاتيك كه ئەزمونە سەختەكان ھەرودەك
 ديوارەكانى بەنديخانەن، من ئەو سووكە
 كارەى لە دەستەم دیت دەيكەم و، ئەويدى
 بە "تۆ" دەسپيەرم.

'F. W. Fiber'

"خوداوند واتە ئوميد"

مارتین لۆتەر، دامەزرینەری ئایینی پروتستان رووبەرپووی سەختی و رەنجیکى زۆر
 ببۆوه. رۆژیک ھاوسەرەكەى بینی کەوا مێردەكەى نوقمى خەفەت و نائومیدی بووه.
 ئەو ژنیکی تیگەشتوو بوو، ھەر بۆیە لەگەڵ بینینی ئەو رەوشەى مێردەكەى جلی
 رەشى پۆشى و لەبەر امبەریدا وەستا. مارتین لۆتەر پرسى: بۆچی رەشت پۆشیوه؟

ھاوسەرەكەى بەھیمنى وەلامى دایەوہ: نازانى كە ئەو مردووہ؟

مارتین لۆتەر پرسى: كى مردووہ؟

ھاوسەرەكەى وتى: خودا!

لۆتەر بەسەر سورمانەوہ پرسى: چۆن دەتوانى وەھا قسەيەك بەییتە سەر زمان؟

چۆن دەكریت خودا بمرى؟

ھاوسەرەكەى جوابی دایەوہ: ئەگەر خودا نەمردووہ، كەوابوو بۆچی تۆ ئەوئەندە

خەفەتبار و نائومیدی؟

مارتین لۆتەر دەست بەجى دانى بەھەلەكەى خۆیدا نا، لەمرووہوہ زەردەخەنەيەك

لەسەر لیوہەكانى نیشت و وتى: بەلى، نائومیدی پیشەى شەیتانە!

" لە گەلّ خودا روژ دەست پېښکەن "

لەوانەيە روژانە لە گەلّ چەندین کەس چاوپېښکە و تەتتەن هەبیت . بەلام هەرگیز وادەي
خۆتان لە گەلّ خودا فەرامۆش مەکەن . هەموو روژ نزا بکەن :

" خودایە ! رینماییم بکە ، پیرۆزم بکە ، بەکارم بھێنە ، لەم دنیای رەنج و ئازارەدا
بکە بە ئامرازیک بۆ یارمەتی خەلک و باش بوونەو هەي جیھان ! "

هەموو روژ لە بەرەبەیاندا هەستن . هەول بەدەن لە کاتی دیاریکراودا ، لە شوێنیکي
جیگیر دابنیشن ، چونکە ئەم کارە وادەي دیدار لە گەلّ خودا وەندە . ئەو کاتە
بیر کردنەو هەي مەعنەو تان دەست پېښکەن . چەندی فشاری کاری روژانە زیادیش
بیت ، هەرگیز وادەي روژانە تان لە گەلّ خودا فەرامۆش مەکەن . بەعەشق و مەیلیکی
قول چاوەرپی کاتی پەيوەندی روژانە تان لە گەلّ خودا بن .

نزاکانی ئیمە بەبی عەشق ، بەر تەسک و بی ناوەرۆکە و بەرەو قولایی ناخان
نابات . لە قولایی ناخدا ، خودا چاوەرپی ئیمە یە . لەویدا " ئەو " بەخۆشحالییەو
دەماندوینیت و بوونی پیرۆزی خۆی بۆ ئیمە ئاشکرا دەکات .

خودا وەند زۆر راستەقینە ترە لە هەموو ئەو شتانی کە هەستەو ەرە ماددیە کانی ئیمە
دەرکی دەکەن . خودا بە دیدەي دل دەبیریت و دەبیسرتیت . بەلام بۆ ئەو مەبەستە
مەیلیکی دەروونی پتەو پێویستە . راما کریشنا لە مبارە یەو و توویەتی : داوای خودا
بکەن ، هەر وەك عاشق داوای مەعشوق دەکات یان وەکو هەژاریک کە پێویستی
بە زێرە . ئەوانەي کە وەها تینیکیان هەيە پیرۆزن ، چونکە بەردەوام خودا ، کە جوانی
راستەقینە یە دەبینن . لە گەلّ خودا روژ دەست پېښکەین .

" روژانە بەرەو توو دیم "

" گهر نوح پشتیوانته ترسی توفانت نه بیئت "

ئهم چیرۆ که له باره ی شاخه وانیک دایه که ده یویست له بهرزترین شاخه کان سه رکه ویئت . ئه و پاش چه ندين سال ئاماده کاری ، دهستی به کاره که ی کرد . به لام له بهر ئه وه ی شانازی ئهم کاره ی ته نیا بۆ خۆ ی ده ویست ، بریاری داتا ک و ته نیا به سه ر شاخ که ویئت .

شه و ، به ته واوی به رزاییه کانی شاخی داگرتبوو و کابرا هیچی نه ده بینی . هه موو شت ره ش بوو . هه روا که به سه ر شاخ ده که وت ، چه ند هه نگاویکی مابوو بۆ لووتکه پیی خلیسکا و له شاخه که هه لددردرا . له کاتی که وتنه خوار ، هه موو رووداوه باش و خراپه کانی ژیا نی به بیر هاته وه و ، له هه مان ساتی نزیکبوونه وه ی له مه رگ ، له نا کاو ههستی کرد که گورسه که ی له ناوقه دیدا گرتیه وه . جهسته ی له نیوان ئاسمان و زه وییدا هه لواسرا بوو .

له و کاته دا هیچ چاره یه کی نه بوو جگه له وه ی هاوار بکات " خودایه یارمه تیم بده " . له پر ده نگیککی به هیز له ئاسمانه وه بیسترا که جوابی دایه وه :

- چیت له من ده ویئت ؟

- کابرا : خودایه رزگارم بکه .

- به راستی باوه رت به وه هه یه که ده توانم رزگارت بکه م ؟

- هه لبه ته باوه رم هه یه .

- ئه گه ر باوه رت هه یه گورسه که ی ناوقه دت بپچرینه .

بۆ ساتیک بیدهنگی زال بوو . . . شاخه وان بریاری دا که به هه موو هیزی خۆ ی

به گورسه که وه بگریئت . رۆژی دواتر تیمی فریا که وتن شاخه وانیککی به ستوو یان

دۆزىيەوۈە كە جەستەي بە گورىسيكەوۈە ھەلۋاسرا بوو و بەدەستە كانى قايم گورىسە كەي گرتبوو . ئەو تەنيا چەند سانتي مەترىك لە گەل زەوى مەوداي بوو !

ئىۋە چەندە بە گورىسە كە تانەوۈە پەيوەستىن ؟ ئايا ئامادەن بەرى بدەن ؟ لە بارەي خوداۋەندەوۈە نابى شتىك فەرامۆش بكرىت . ھەر گىز مەلئىن كە ئەو ئىۋەي فەرامۆش كرددوۋە و يان جىيى ھىشتوون . ھەر گىز و ابىر مە كەنەوۈە كە ئەو ئاگادارى ئىۋە نىە . لەبىرتان بىت كە ئەو ھەمىشە بەدەستە كانى ئىۋەي راگرتوۋە .

كاتىك خوداۋەند ئىۋەي بەرەۋ لىۋارى ھەلدىر برد ، بەتەۋاۋى متمانەي بى بكن ، چونكە يە كىك لەم دوو رووداۋە روو دەدات : ئەگەر بكنەون ئەو دەتانگرىتەوۈە ، يان ئەو تەفىرتان دەكات كە چۆن بفرن .

"خهون"

پیاویک له خه ودا فریشته یه کی بینی که له دهستیکیدا مه شعل و ، له دهسته که ی تریدا
ستلیکی ئاو پیوو و له سه ر شه قامیکی تاریک و روون ده پویشت .

کابرا چوو و پیشه وه و له فریشته ی پرسى :

ئه م مه شعل و ستلی ئاو و بو کوی ده بهیت ؟

فریشته جوابی دایه وه : ده مه ویت به م مه شعل له ئاگر به رده مه به هه شت و به م ستله

ئاوه ئاگره کانی دۆزهخ بکوژینمه وه ، ئه و کات بزانه م کی به راستی خودای خوش
ده ویت .

تییینی : خودا وه ند ده ریایه و به هه شت دلۆپیکه له م ده ریایان و به ریینه .

"رۆژی چارەنووس"

رۆژی چارەنووس بوو . خودا گەردوونی دابەش دەکرد . خودا وتی : داواي شتيكەم لى بکەن ، ھەرچيەك بيت پيتان دەدەم . . . داواي پشكى خوتان لەگەردوون بکەن ، چونکە خودا بەخشنەيه .

ھەرکەس ھات و داواي شتيكى کرد . يەكيك بالى فرين و ئەوى تر پىي راگردن ، يەكيك جەستەيه کى زلى خواست و ئەوى تر چاوى تيز ، يەكيك دەرياي ھەلبژارد و ئەوى تر ئاسمان .

لەم بەينەدا کرميکى بچوک ھاتە پيش و بەخوداي وت : خودايە من شتيكى زۆرم لەم گەردوونە ناويت ، نە چاوەگەلى تيز و نە جەستەي گورە ، نە بالى فرين و نە پىي دريژ ، نە ئاسمان و نە دەريا . . . تەنيا کەميک لەخوت . . . کەميک لەرووناکى خوت بدە بەمن .

خودا کەميک رووناکى پى دا . ناوى ئەو بووبە گولەستيرە (کرميک کە بەشەو دەتروسکيت) .

خودا وتی : ئەوئى رووناکى ھەيه ، گورەيه ، تەنانەت ئەگەر ھيئەدى گەردیلەيەك بيت ، ئیستا تۆ ھەمان خۆرەتاوى کە ھەندیک جار لەژير گەلايە کى بچوک خوی دەشاریتەو . رووى کردە ئەوانى تر و وتی : خۆزگە دەتانزانى کە ئەم کرمە بچوکە باشترين شتى خواست ، چونکە جگە لەخوداوەندى خودا نابى داواي شتيكى تر لەخودا بکريت .

باشترین نزا ناوبردن نیه، کردهوهیه: تۆ بچولئوه
خودا رۆزیت دهدات، رۆزی هه مان به جی هینانه.
به هه ر ههنگاویک بۆ ئه نجامدانی کاره کانمان خودا
و کائینات بۆ به جی هینانی خواسته کانمان زیاتر
هان دهدین.

"مه سعود له علی"

"چه تری سوور"

له کاتیگدا وشکه سالی پیش ده کهوت و واپیده چوو که هه تاهه تایی ده بیته،
ژماره یهك جووتیاری ئه مریکای باکوور سه بارهت به ئاینده ی خویان نائومید بیوون.
باران نهك ته نیا بۆ به رو بومی کشتو کالی، به لکو بۆ مانه وه ی خه لکی شاریش بابه تیکی
ژیانی بوو. کاتیگ بارودۆخ خراپتر بوو، که نیسه ی ناوچه کهش خۆی خسته ناو
مه سه له که وه. ئه وان بریاریان دا که نزا بکهن و داوای باران بارین له خودا بکهن.
هه موو خه لکه که له که نیسه کۆ بوونه وه. هه ر که سه و به دوای ده رفه تیگ ده گه را
تا کو له گه ل هاوړی نزیکه کانی قسه بکات. قه شه ی که نیسه خه ریکی هیور کردنه وه ی
ئاماده بووان بوو تا کو ده ست به کۆری نزا بکات، له نا کاو کچیکی بچوک سه رنجی
راکیشا که له ریزی پیشه وه به ئارامی دانیشتبوو. رو خساری ئه و کچه به هۆی ورووژ
ده دره و شایه وه و چه تریکی سووری له ته نیشت خۆی دانا بوو. جوانی و بیگه ردی ئه و
کچه قه شه که ی خسته پیکه نین، چونکه په ی به با وه پری ئه و بردبوو. هیچ که سیکی تر
له ناو ئاماده بوواندا چه تری له گه ل خۆیدا نه هینابوو.

هەموویان بۆ نوێژە بارانە هاتبوون . بەلام ئەو کچە چاوەروانی لەخودا دەکرد
بەبارانیك که پێویستی بوو جوابی بداتەوہ .

"نزاي بهياني و ئاهي شهو كليلي خهزينهي مهبهسته ."

ژنيكي ههژار كه بهشوين كه وتووي خودا دهناسرا و ميړده كه ي تووشي شهلهلي هاتبوو ، دلنيا بوو كه خوداوهند ئه و بره پارهيه ي بو دابين دهكات ، كه بو خوړاك و دياريه كاني روژي جهژن پيوستي بوو . ئه و چوووه ناو فروشگايهك و پيداويستي روژي جهژني منداله كاني له فروشياره كه داوا كرد .

كاتيك فروشياره كه پرسياي ليكرد كه چهندي پاره هيه ، ژنه كه جوابي دايه وه :
 "ميړده كه م چهندين مانگه نه خوش كه وتوووه . له راستيدا هيچ پارهيه كم نيه كه بيدم ،
 ته نيا ده توانم نراتان بو بكم . " فروشيار كه پياويكي بي باوهر بوو به ته شهر وتي :
 "نزاکهت له سهر كاغز بنووسه ، به ئه ندازه ي كيشي نزاکهت ده تواني خوارده مهني
 بيهيت ."

ژنه دهست به جي كاغزيكي له جانتاكي دهرهينا و وتي : "ئمه نزايه كي بچوكي
 منه كه دويني شهو له كاتيكداسه يري ميړده نه خوشه كه م ده كرد ، نووسيم . " له سهر
 كاغزه كه نوسرابوو :

خودايه تو په ناي مني ! تو ئه وه ي بو جهژني بهياني

پيوست بيت دابيني ده كه يت ، ته نانهت زياتر

له پيداويستي من ، به شيويهك كه له گهله موو

منداله دهست كورته كانم به شي ده كه ين .

كابرا نزاكي خوينده وه و پيكني ، كاغزه كه ي له سهر ته رازوو دانا و وتي :

باشه ، با ئيستا بزايين قورسايي ئه م كاغزه بايي چهنده خوړاكه ؟ ئه و به سهر سورمانه وه

بيني كه كاتيك كيسيك ئاردي له و بهر ته رازوو كه دانا هيچ شتيك رووي نه دا ، شتي

تري خسته سهر ته رازوو ، به لام هيچ قورساييهك دروست نه ده بوو . له ئاكامدا به ژنه ي

وت : " نازانم ئه مرؤ چى روويداوه كه ئه م تهر ازووه كار ناكات ، به لام من خاوهنى
قسه ي خوّمم ، هه رچيه كت پيوسته هه لگره ، وادياره كاغهزه كه ي تو له هه موو
شتومه كه كانى ئه م فرؤشگايه قورستره . "

ژنه كه ته نيا بايى پيداويستى رؤژى جه ژن ، شتى هه لگرت و به چاوى تهره وه
سو پاسى فرؤشياره كه ي كرد و به رى كه وت . له دليه وه ستايشى خوداوه ندى كرد كه
هه موو هه وجهيه كى شوينكه وتووانى دابين ده كات .

" جى . پى . واسوانى "

ھەركات مەرۇق ھەنگاويك بەرەو خودا بىنئىت
خودا زياتر لەژمارەى و رده بەردەكانى جيهان
بەرەو مەرۇق ھەنگاو دەئىت.

"شاكتى گواين"

"خودا چاوەروانە . . ."

بەيانى ئەمروۆ كە لەخەو ھەلسايت، سەيرى تۆم كەرد و ھىوادار بووم كە قسەم
لەگەلدا بکەيت. تەنيا چەند وشە و، يان لەبەر ئەو رووداوە دلخۆشكەرەى كە دوئىنى
لەزىانتدارووى داسوپاسى من بکەيت. بەلام تۆ سەرقالى لەبەر كەردنى جل بووى.
كاتىك كە دەتويست لەمال دەر كەويت دەمزانى كە دەتوانى چەند خولە كىك
بوەستىت و سلاوم لىبکەيت، بەلام تۆ زۆر سەرقال بوويت. كاتىك كە پانزە خولەك
بپهوه لەسەر كورسى دانىشتبووى و قاچە كانت رادەژاند، وامدەزانى كە دەتەوئىت
لەگەل مندا بدوئىت، بەلام تۆ بەرەو تەلەفون رات كەرد و پەيوەندىت بەيە كىك
لەھاوړپىكانتەو كەرد تاكو باسى شتى بى بايەخ بکەيت، من بەدرىژاى رۆژ خۆم گەرت
و سەيرى تۆم كەرد، بەلام تۆ ئەو ھەندە سەرقال بوويت كە ھىچت بەمن نەووت.
كاتى خواردى نانى نيۆرپو بىنئىت كە ژمارەبەك لەھاوړپىكانت بەرلە نان خواردى
كەمىك لەگەل مندا دەدوئىن، بەلام تۆ و ھا كارىكت نە كەرد. ديسانىش كات ماوہ و
ھىوادارم كە تۆ لەئا كامدا بىدوئىت. رۆشىتتە مالەوہ و واپىدەچوو كە زۆر كار ھەبە
دەبىت ئەنجاميان بەدەيت، دواى ئەنجامدانى چەند كارىك تەلەفزيونت ھەلكەرد و
كاتىكى زۆرت بەو بەسەر بەرد.

من ديسانيش بەسەبرەوہ چاوەرپى بووم تاكو دواى سەير كردنى تەلەفزيۆن و نانى
ئىوارەت قسەم لە گەلدا بکەيت . کاتى خەوتن و امزانى زۆر هيلاکيت . دواى وتنى
شەو باش بە خانەوادە کەت ، خيرا بەرەو جيخەوہ کەت رۆيشتى و خەوت ليکەوت .
گرنگ نيه ، لەوانە يە نەترانيبىت کە من ھەميشە لە گەل تۆدام .

من زياتر لەوہى تۆ بيزانيت ، چاوەرپىم کرد ، من تەنانەت دەمويست فيرت بکەم
کە چۆن لە گەل کەسانى تر دا بەسەبر و خوگر بيت .

من ، خو شەويستى خۆم بو تۆ دەردەبرم و ھەموو رۆژ چاوەرپىم تاكو قسەم لە گەلدا
بکەيت .

گفتوگۆى يەك لايەنە چەندە سەختە !

زۆر باشە ، تۆ جاريكى تر لە خەو ھەلسايت و منيش جاريكى تر بە ھۆى عەشقيك
كە لە بەرامبەر تۆدا ھەمە ، چاوەرپىت دەكەم . بەو ئومىدەى كە ئەمەم پۆ كەمىك لە كاتى
خۆت بە من بەدەيت . رۆژيكي باشت ھەبيت .

" ھاوڕپى تۆ ، خودا "

"ناپايەدار"

عاشقېڭ لەدەر گای مالى مە عشوقېڭى دا .

جوابى بىست : كىيە ؟

وتى : من .

دەنگىڭ لەپشت دەر گاوه وتى : برۆ كەس لەماله وه نيه .

لاوه رۆيشت و هەندىڭ خۆى لەعەشقادا پەژراند .

سالى دواتر گەرايه وه و سەرلەنوى لەدەر گای دا ،

جواب هات كە كىيە ؟ ئەمجاره وتى : تۆ

و دەرگا كرايه وه .

تېبىنى : خودايە ! "من" هېچم ، ئەوهى هەيه تۆى ، تەنيا تۆ . تۆ تاكانەيت .

خودايە ! بىكە بە ئامرازىڭى دەستى خۆت . من دەمەوئىت ئىرادەى خۆم تىكەل

بە ئىرادەى تۆ بىكەم . دەمەوئىت ئامرازىڭ بىم كە ئىرادەى تۆ لەرئى منە وه بگاتە ئەنجام .

خودايە ! دەمەوئىت خواستى من خواستى تۆ بىت و مەبەستى من مەبەستى تۆ

بىت . بەم چەشنە دلنیا دەبىم كە ژيانم بى كە مو كورى بووه .

"به‌خشش"

من داوام له‌خودا کرد هیز و توانام بی‌بدات؛
ئه‌و چهند کیشه‌یه‌کی هینایه ریم تاکو به‌هیز بم.
من داوام له‌خودا کرد ژیری و زانستم بی‌بدات؛
ئه‌و چهند مه‌سه‌له‌یه‌کی هینایه به‌رده‌مم بۆ ئه‌وه‌ی شییان بکه‌مه‌وه.
من داوای به‌خته‌وه‌ری و پیشکه‌وتنم له‌خودا کرد؛
ئه‌و میسک و هیزی ماسولکه‌ی پیدام تاکو کار بکه‌م.
من داوام له‌خودا کرد نازایه‌تیم بی‌به‌خشیت؛
ئه‌و چهند مه‌ترسییه‌کی له‌ژیانمدا دروست کرد تاکو به‌سه‌ریاندا زال بم.
من داوام له‌خودا کرد هانده‌ریکم بۆ په‌یدا بکات؛
ئه‌و که‌سانیکی به‌من پیشان دا که‌ پئویستیان به‌یارمه‌تی بوو.
من داوام له‌خودا کرد عه‌شقم بی‌بدات؛
ئه‌و که‌سانیکی نازار چه‌شتووی به‌من پیشان دا بۆ ئه‌وه‌ی یارمه‌تیان بده‌م.
من داوام له‌خودا کرد داهاتم زیاد بکات؛
خوداوه‌ند ده‌رفه‌تی وای بۆ ره‌خساندم تاکو سودیان لی‌وه‌ر بگرم.
من هیچ به‌که‌ له‌و شتانه‌م بی‌نه‌برا که‌ له‌خودام داوا کرد؛
به‌لام ئه‌وه‌ی پئویستم بوو پئی گه‌یشتم.

۳

نهۆمى سېهه مى دۆزهغ
سووتان و نه سازانى ژيان

ژيان خۆي له خۆيدا نه رهنج و مهينه تيه

ونه شادى و كامه رانى

ژيان زه مينه يه كى سېي نيگار كيشيه و مرؤڤ

دهبى زور هونه رمه ندانه لى نزيك بيته وه

"ئوشۆ"

بوچی ژیانی ههندیگان نمونه و سه‌رچه‌شنه
و ژیانی ههندیکی تر مایه‌ی په‌ند و هرگرتنه؟
" ئانتۆنی رابینز "

" بههشتی سه‌ر زه‌وی "

فه‌یله‌سۆفیک به‌هاورپیه‌تی قوتابیه‌کی له‌دارستانیکه‌وه‌تیده‌په‌ری . گه‌یشتنه‌مالیک
که‌هه‌رچه‌نده‌له‌سه‌ر زه‌وییه‌کی به‌پیت بوو ، به‌لام زۆر نه‌گه‌ته‌ده‌هاته‌به‌رچاو .
قوتابی وتی : له‌م دیمه‌نه‌وه‌فیر بووم که‌خه‌لکانیکه‌ی زۆر له‌به‌هه‌شتدا ده‌ژین ، به‌لام
خۆیان نازانن که‌له‌رووی نه‌زانیه‌وه‌له‌بارودۆخیکه‌ی نه‌گه‌تیدا ده‌ژین .
له‌ده‌رگای ماله‌که‌یان دا و دانیشتوانی ئه‌و ماله‌، ژن و می‌ردیک و سی‌کوره‌که‌یان
هاتن بو‌پیشوازیان .

ئه‌وان جلوه‌رگی شر و چلکنیان له‌به‌ردا بوو . مامۆستا به‌باوکی خانه‌واده‌که‌ی
وت : ئیوه‌له‌م دارستانه‌دا ده‌ژین و په‌یوه‌ندییه‌کتان له‌گه‌ل که‌سانی تر دا‌یه . چۆن
گوزه‌ران ده‌که‌ن؟ کابرا به‌روو‌خۆشییه‌وه‌جوابی دا‌یه‌وه : هاورپنی من ، ئیمه
مانگایه‌کمان هه‌یه‌که‌روژانه‌شیریکه‌ی زۆرمان پی‌ده‌دات . بریک له‌م شیره‌له‌شاره‌کانی
ده‌وروبه‌ر ده‌فرۆشین و یان به‌خۆراکی تر ئالو‌گۆری ده‌که‌ین ، ئه‌وی تر ده‌که‌ین به‌په‌نیر
و که‌ره و ماست ، خۆمان به‌کاری ده‌هینین . به‌م شیوه‌یه‌ژیا‌مان ده‌گوزه‌رینین .

فه‌یله‌سۆف سوپاسی کابرای کرد . چهند ساتیک له‌ماله‌که‌ورد بووه‌و دوابی که‌وته
ری . له‌ریدا به‌قوتابیه‌که‌ی وت : ئه‌و مانگایه‌بگه‌ره‌و له‌هه‌لدیریکه‌وه‌فرپنی بده
خواره‌وه .

- به‌لام ئه‌م مانگایه‌ته‌نیا سه‌رچاوه‌ی بژنۆی ئه‌م خانه‌واده‌یه .

فەيلەسۆف جوابى نەداوہ . كۆرہ كە ھېچ چارەبەكى نەبوو فەرمانى مامۆستاكەى بەجى گەياند و مانگا كە لە قولايى دۆليكددا گيانى دا . ئەم دېمەنە لەزەينى كۆرەدا مایەوہ .

داوى چەند سالىك كە ببوو بە بەرپۆبەرىكى سەر كەوتوو ، برپارى دا بگەرپتەوہ بۆ ئەو مالى و ھەموو شتيكيان بۆ روون بكانتەوہ ، داواى ليوردن بكات و پارەبە كيان پى بدا . بەلام كاتيک گەيشت بىنى كە ئەو مالى بووہ بە كۆشكيكى زۆر جوان و درەختە كانى شكۆفەيان داوہ ، ژمارەبەكى زۆر ئۆتۆمبيل لەوى وەستاون و چەند منداڵ لەباخە كەيدا يارى دە كەن . سەرى سوپما . وايزانى ئەو خانەوادە ھەزارە مالى كەيان فرۆشتووہ . لەدەرگاي دا و خزمەتكارىكى رووخۆش دەرگاي كردهوہ . پرسى : ئەو خانەوادەبەى كە دە سال پيش ئىستا ليرە دەژيان بۆ كوى رۆشتوون ؟ جوابى بىست كە ھىشتا خاوەنى ئەو مالىن . كابرا شوک بوو و رايكردە ژوورەوہ . پياوى خاوەن مال ناسيەوہ ، پرسيارى رەوشى مامۆستاكەى ليكرد ، بەلام ئەو لەرادەبەدەر تامەزرۆبوو كە بزائيت چۆن مالى كەيان بەم شيۆبە دەرھيئاوہ و بەسەرۋەت و سامان گەيشتوون .

خاوەن مال وتى : باشە ، ئيمە مانگايە كمان ھەبوو كە لەھەلدېرىكەوہ كەوت و مرد . بۆ بژيوى خانەوادە ناچار بووم سەوزەوات بچيئم . پيگەيشتى سەوزە زۆرى پيئەچوو . بۆبەش ناچار بووم دار بشكيئم و بيفرۆشم . كاتيک ئەم كارەم دەكرد دەبوايە لەشوينى دارە برپاوە كان دارى تر بچيئمەوہ . بۆ ئەمەش ناچار بووم نەمام بكرم . لەكاتى كرىنى نەمام جلوبەرگى كۆرە كانم بەبىر ھاتەوہ و وتم لەوانەبەبتوانم كەتائيش بچيئم .

سالىك بەسەختى تىپەر بوو ، بەلام كاتى كۆكردنەۋەي بەرھەم ، ئىتر دەمتوانى
سەوزەۋات ، گژوگىاي بۆن خۆش و كەتان بفرۆشم . پىش مەرگى ئەو مانگاىە
ھەرگىز بىرم لەۋە نە كرىدبۆۋە كە خاكى ئىرە چەندە بەپىتە .

تېينى : ئىۋە لەگەل كىلگەي خۆتاندا چى دەكەن ؟ ئەۋەي دەيچىنن دەيدروونەۋە ؟

ئىۋە چىتان چاندوۋە ؟

ژيان خاكىكى بەپىتە ، ھەموو دەرفەت و توانايەك خراۋەتە بەردەستى ئىمە . دەكرى
بكرىت بە پارچە بەھەشتىكى ئاۋەدان و سەوزەلان لەسەر زەۋى يان دەكرى بكرىت
بەزەۋىيەكى وشك و كاۋل . ھەلبىژاردن بۆ ئىمەيە . ھەموو شت بەستراۋەتەۋە
بەبرىارەكانى ئىمە .

'گفتوگو'

خونچه به دلیکی زویره وه وتی :

ژیان واته نهمانی زه ده خه نه له سه ر لیو

گۆشه گیری دل و دهروونه

گول به پیکه نینه وه وتی :

ژیان پشکوتنه

وتنه وه ی رازه به زمانی سهوز

گفتوگوی خونچه و گول له ناو باخچه

دیسانیش ده بیستریت

به راست تو چون بیر ده که یته وه؟

کامیان راستیان وتو وه؟

من وایر ده که مه وه، گول ئاماژه ی

به ره مزی ژیانی راسته قینه کردو وه

هه رچییه ک بیت ئه و گوله

گول به ک، دوو کراسی زیاتر

له خونچه دراندو وه .

"قهیسه ره ئه مین پوور"

خاک و پیرای دهوله مهند بوونی بی ئه وه ی شتیکی تیا بچینریت

وه دیهینه ره نابیت .

"ئاگ ماندینۆ"

رۆژيک لەبەرچاو بگرن کە تيايدا هەست بە
رەزامەندييه کى تەواو دەکەن، بەدلىيايه وه
ئەمە رۆژيک نيه کە بە بەتالى بەسەرتان
کردوو. بەلکو، ئەمە رۆژيکە کە ئەوهى
دەبوايه بيکەن ئەنجامتان داوه.

"مارگاريت تاجر"

"هەزار سالان"

دوو رۆژ بەرلە کۆتايى جيهان،

تازە پەى بەوه برد کە هەرگيز نەژياوه. رۆژميرەکەى پر ببۆوه.

دوو رۆژ، تەنيا دوو رۆژى خەت ليئەدراو مابوو.

پەريشان بوو و شپرز و تورە چوو لای خودا، تاكو ماوهى زياترى لى داوا

بكات.

هاتو هەراى نايهوه، خودا بيئەنگ بوو. ئەو قيزاندى و ئازاوهى دروست کرد،

خودا بيئەنگ بوو.

لە کۆتاييدا دللى گيرا و دەستى کرد بە گريان.

خودا بيئەنگييه کەى شکاند و وتى: ئازيزە کەم، ئيسا رۆژيکى تريش روشت.

رۆژە کەت بەهاتوهاوار و ئازاوه و قسهى نارپک لە دەست دا. تەنيا رۆژيک ماوه.

وهره لانى کەم ئەم يەك رۆژەيان بژى.

- بەلام بەرۆژيک چى دەکريت؟

خودا وتى : ئەو كەسەي چىڭىزى يەك رۆژى ژيان تاقي بىكاتهو، وە كو ئەو وە ايه
هەزار سال ژيايىت و ، ئەو ەي ئەمپۇي خۇي ناقۇزىتەو، هەزار سالىش بەكەلكى
نايەت .

ئەو كاتە پشكى يەك رۆژ ژيانى لە دەستى نا و وتى : ئىستا برۆ و بۇي . لە گەل خۇيدا
وتى : كاتىك كە بەيانىم نى ، راگرتنى ئەم يەك رۆژە چ سودىكى ەيە ، با ئەم تۆزە
ژيانەش بەسەر بەرم .

ئىنجا دەستى كرد بەراگردن ، ژيانى پرژاندى سەر سەرو چاوى ، ژيانى نۇشى و
بۇنى پىو كىردو ، وەها كەوتە زەوق و خۇشى كە بىنى دەتوانىت تا ئەوسەرى دنيا
رابكات ، دەتوانىت بال بگريت . . .

ئەو لەو يەك رۆژەدا تاوهرى بەرەو ئاسمان بەرز نە كىردەو ، نە بوو بەخاوەنى
زەوييەك ، پلە و پاىەيەكى بە دەست نەھىنا ، بەلام لەھەمان يەك رۆژدا ، دەستى بەسەر
پىستى درەختا كىشا ، لەسەر چىمەن خەوت ، سەيرى خالخالۆ كەيەكى كىرد ، سەرى
بەرز كىردەو و ەورەكانى بىنى .

سلاوى لىگردن ، كە بۇ ئەوان نەناسراو بوو .

لەقولاى دلەو نزاى بۇ كىردن ، كە خۇشيان نە دەويست .

ئەو لەھەمان يەك رۆژدا لە گەل ەموو لايەك ئاشت بۆو و پىكەنى

سوك بوو ، چىڭىزى وەرگرت ، لىوانلىو بوو ، بەخشى ، عاشق بوو ، تىپەرى و تەواو

بوو .

ئەو لەھەمان يەك رۆژدا ژيا ، بەلام فرىشتەكان لەرۆژمىرى خودادا نووسيان :

ئەمپۇ ئەو كۆچى كىرد ، كەسىك كە هەزار سال ژيا بوو .

"پەرتووکی ژیان"

ژیانى ئۆۋە ۋەك پەرتوو كىك واىە .

لاپەرەى ناو نىشانى بە ناوى ئۆۋەىە ، پىشە كىيە كەى

ناساندنى ئۆۋەىە بە دنيا ، لاپەرە كانى گوزارشتى رۆژانەى

هەول و تەقەللاكان ، چىژەكان و ناومىدىيە كانى ئۆۋەىە .

رۆژانە بىر كرنەۋە و كرنەۋە كانى ئۆۋە لە پەرتوو كى ژياندا

تۆمار دەبىت .

لە هەر كاتژمىرىكدا كورته مىژۋۋىەك دروست دەبىت كە دەبى

بۆ هەمىشە بىنئىتەۋە .

كەۋابوۋ كارىكى وا بكن كە لە بارەى پەرتوو كى ئۆۋەدا بلىن

كورته مىژۋۋىە كە پرلە ئامانجى بالا ، خزمەتى بى بە رامبەر و

كار كرنى زۆر باش .

"گىرندۋىل كلىزەر"

" بەدەست تۆيە "

ئاوازيك دەتوانيت " ساتيک " بەدى بهينيت .
 گوليك دەتوانيت زيندوو كەرەوہى خەيال بيت .
 درەختيک دەتوانيت سەرەتاي دارستانيک بيت .
 بالندەيەك دەتوانيت موژدەى بەھار بيت .
 خەندەيەك دەتوانيت سەرەتاي دوستايەتى بيت .
 لاواندەنەوہيەك دەتوانيت باس لەسەرنج و ھاودلى بکات .
 لاواندەنەوہيەك دەتوانيت ئارامى روحيک بيت .
 ئەستيرەيەك دەتوانيت رى نیشانەرى كەشتيەك لەناو دەريا بيت .
 وشەيەك دەتوانيت دەستنيشانكەرى ئامانج بيت .
 دەنگيک دەتوانيت چارەنووسى نەتەوہيەك بگورپت .
 تيشکيکى خور دەتوانيت رووناكى بەخشى ژوورپک بيت .
 مۆميک دەتوانيت رەوينەرى تاريکى بيت .
 زەر دەخەنەيەك دەتوانيت بەسەر خەم و خەفەتدا زال بيت .
 ھەنگاويک ، دەستپيکى ھەر گەشتيکە .
 وشەيەك ، دەستپيکى ھەر دەقيکە .
 ئوميدپيکى نوي تواناي بەرزکردنەوہى ورەکانى ھەيە .
 نەوايەك دەتوانيت ھەلگىرى وتەيەكى ژيرانە بيت .
 دليک دەتوانيت پەي بەراستى ببات .
 ژيانپيک دەتوانيت ھۆكارى وەرچەر خان بيت .
 دەبينيت ، ھەموو ئەمانە بەدەست تۆيە .

هەلبژاردنی ئەوەی که چۆن و لە کوی دەمرن، دەسەلاتی ئیوہ نیہ . تەنیا ئیوہ
دەتوانن بریار بدەن که دەتانەویت چۆن بژین .

" جین بانز "

ژیانی خۆتان بەشیوہی شاکاریکی
هونەری بنەخشینن .

" ئانتۆنی رابینز "

" نەمر "

یەکیک لە گەورەپیاوان دەگیریتەوہ که لەتەمەنی لاویتیدا شایەتی گفتوگۆی باوکی
لە گەل خواناسیك بووہ .

خواناس بەباوکی وت : نیکەرانی کارەکانی ئیوہم . بەرای ئیوہ چ کاریگەرییە کتان
لەسەر نەوہەکانی داھاتوو دەبیٹ؟

باوکی جوابی دایەوہ : من چیم بەنەوہی داھاتوو داوہ؟ من که ھەرگیز چاوم بەوان
ناکەویت ، کاتیك بمرم ھەمووشت کوتایی دیت .

ئەو لاوچاکە ھەرگیز ئەم گفتوگۆیە لەیاد نەکرد و بەھەموو ژبانی ھەولی دا
چاکە کاری بکات ، یارمەتی دەوروبەر بدات و کاری خۆی بەعەشقەوہ ئەنجام بدات .
ھەمووان دەیانزانی که ئەو بەردەوام نیکەرانی کەسانی ترە .

کاتیك مرد زۆر شتی لەپاش خۆی جیھێشت که لەبەرەو پیش بردنی رەوشی
شارەکەیدا زۆر کاریگەر بوو . ئەو فەرمانی دابوو که لەسەر کیلی گۆرەکە ی ئەم
رستەیە دابتاشن :

تەمەنىڭ كە بەمەرگ كۆتايى بېت بى بەھايە .

" پائۇلۇ كۆئىلۇ "

كاتىك مەداليا بەدەست دىنن كە ئەزموونى
شەرتان ھەبىت .

" بىرۆكە كانى بەرپوھ بەرپىتى "

" ئازايەتى "

شەرىكى گەورە لەنيوان دوو ولاتدا ھەلگىر سابوو . چەند مانگىك لەدەستپىكى
شەردەرباز دەبوو و لىرە و لەوى شەردەروام بوو . سەربازە كانى ھەردوو لا شەكەت
بوون .

فەرماندەى يەكىك لەبەرە كانى ئەو جەنگە بەپلانىكى بەرپەتى ، تەماى ھىرشىكى
گەورەى بۆ سەردوژمن ھەبوو و ، ئەو پلانى بەوھەسەرنج و كارامەيىك داپىژرابوو
كە فەرماندە لەسەركەوتنى ھىزە كانى زۆر دلنيا بوو ، بەلام سەربازە كان ھىلاك و
دوودل بوون .

فەرماندە ، سەربازە كانى خۆى كۆ كردهو و لەبارەى پلانى ھىرشەكەى ھەندىك
روونكردەنەوھى بۆ دان . پاشان سەكەيەكى لەگىرفانى دەرھىنا و وتى : ئەم سەكەيە
ھەلدەخەم ، ئەگەر شىر ھاتەوھە سەردەكەوين و ئەگەر خەت بوو تووشى شىكست
دەيىن . پاشان سەكەكەى ھەلخست . سەربازە كان بەوردى خولانەوھى سەكەكەيان
خستبووھە ژىر چاودىرى تاكو گەيشتە سەرزەوى ، شىر ھاتبووھە . ھاواری شادى
سەربازە كان بەرز بووھە . بەياني ئەو رۆژە بەھىزىكى نااسايى ھىرشىان كرده سەرد

دوژمن و سەرکەوتن . پاش كۆتايى پىكدادان ، جيگري فرماندە هاتە لاي و وتى :
گەرەم ئايا بەراستى دەتانويست چارەنووسى ولاتە كەمان بەخولانەوہى سكه يەك
بەستەوہ ؟ فرماندە پىكەنى و وتى : بەلى ، سكه كەى پى نیشان دا . ھەردوو رووى
سكه كە شير بوو .

“عەشقى بى كۆت و بەندە”

"چیرۆکی فینجانیک"

دایه گه وره و باپیره یهك ده چنه فرۆشگایهك . ئەوان ده یانه ویت دیارییه کی جه ژنی له دایکبوون بۆ نه وه که یان بکرن . له پر دایه گه وره چاوی به فینجانیکی جوان ده که ویت و روو له باپیره ده لیت : " سهیر بکه له و فینجانه جوانه ! "

باپیره فینجانه که هه لده گریت و پاش سهیر کردنی ده لیت : " تۆ راست ده که یهت ! ئەم فینجانه جوانترین فینجانه که به درێژایی ته مه نم بینومه . "

له م ساته دا شتیکی سه رنج راکیش روو ده دات . فینجانه که ده ست ده کات به قسه کردن و پیمان ده لیت : " زۆر سوپاسی پیداهه لدانی ئیوه ده که م ، به لام من هه میشه ئاوها جوان نه بوومه . "

دایه گه وره و باپیره که سه ریان سوپامبوو له قسه کردنی فینجانه که ، لئی ده پرسن : " مه به ستت چیه که هه میشه ئاوها جوان نه بووی ؟ "

فینجان ده لیت : " من پیش ئیستا ، گله سووریکی ناشرین و شیدار بووم ، تاوه کو روژیک خانمیک به دهسته ته ر و قوراوییه کانی منی هه لگرت و فری دامه ته نیشته مه کینه ی گۆزه سازی . ئینجا تا ده توانی مه کینه که ی سوپاند تاوه کو سه رم گێژ بوو ، نه مده توانی پیش خۆم بینم ، له بهر ئه وه هاوارم کرد : " رایگه ، رایگه ! "

به لام خانمی گۆزه ساز مه کینه که ی رانه گرت و وتی : " نا ، هیشتا زوووه ! "

له ئاکامدا رایگرت . به لام دوایی کاریکی کرد که سه د خۆزگه به کاره که ی پیشووی . منی خسته ناو ئاگردانیکه وه . جهسته م هینده گه رم بوو که ئیتر هیزم تیدا نه ما و هاوارم کرد : " به سه ئیتر ، سووتام ، سووتام . " به لام ئه و وتی : نا ، هیشتا

ئىتر كاتىك بىرم ده كرده وه وا خهريكه ده بر ژىم منى له ئاگردانه كه ده رخست . پاشان منى دايه دهست خانمىكى كورته بالا بو ئه وهى رهنگم بكات . ههلم و هالا وىك كه له رهنگه كانه وه دههات تىكى دام . به پارانه وه هاوارم كرد : بهسه ئىتر ، وازم لى بىتن .

به لام ئه و خانمه ش وتى : " نا ، هىشتا زووه ! "

له كو تايدا وازى لى هىنام . به لام دو اتر منى گه رانده وه بو شو ئىنك كه پىشتر لى بووم . مه به ستم ئاگردانه كه يه . ئه مجاره ئاگردان گه رمتر بوو . دووباره هاوارم كرد : بههيننه ده ره وه ، بههيننه ده ره وه ! ئه و ژنهى كه له وى وه ستابوو سه بىرى ناو ئاگردانه كهى كرد و وتى : " نا ، هىشتا زووه ! "

له ئه نجامدا ئه و خانمه ش منى له ئاگردانه كه ده رخست و له لايهك داينام تاكو فىنك بيمه وه . كاتىك كه به ته واوى تىنم دابهزى ، كورپىكى لاو له گه ل كا و چه ند فىنجانىكى تر خستميه ناو سندوقىك . دواى ئه وه ش خانمىكى جوانكىله منى له سندوقه كه ده ره هىنا و له ناو سه به ته يه كى لاي ئاو ئينه كه داينام .

كاتىك له ناو ئاو ئينه دا خووم بىنى هيندهى نه ما بوو له خو شحالى بال بگرم .

ئه وهى ده مىنى جى باوه ر كردن نه بوو . ئىتر من ناشرىن و شىدار و خو لاوى نه بووم . وه كو به فر ده تروس كامه وه . پاك و لوس و پته و بىووم . ئه . . نازانن له خو شيان چه نده گرىام . ته نيا له و كاته دا بوو كه تىگه يشتم ئه و هه موو ده رد و ره نجه به هاى خوئى هه بوو .

به بى ئه و هه موو ده رد و تازاره ئىستا من هه مان گلله سووره ناشرىن و شىدار و خو لاوى به بووم . ئىستا هه موو ده رد و ره نجه كان تىپه ر بوونه ، به لام به ره مه كهى كه ئه و جوانىيهى ئىستامه هىشتا له ناخدا ماوه .

" به كىك له زنجيره كتبه كانى خو راكى روخ "

'سكە'

رۆژنىڭ مېردىمىندالنىڭ لەسەر شەقام سىكەيەكى بەك سەنتى دۈزىيەو. ئەوزۇر دلخۆش بوو كە بى ماندوو بوون سىكەيەكى دۈزىيەتەو. ئەم ئەزمونە بووبە ھۆى ئەوھى رۆژەكانى تى تەمەنىشى ھەروا بەسەر بەرىت و، بەچاوى كراوہ سەرى شۆر بىكائەو و بەدوای سىكەدا بىگەرپت .

ئەولەزىيانىدا ۲۹۶ سىكەى ۱ سەنتى، ۴۸ سىكەى ۵ سەنتى، ۱۹ سىكەى ۱۰ سەنتى، ۱۶ سىكەى ۲۵ سەنتى، ۲ نىو دۆلارى و بەك پارەى كاغەزى گىرمۆلەى دۈزىيەو، واتە كۆى گىشتى ۱۳ دۆلار و ۲۶ سەنت .

بەلام ئەو لەبەرامبەر بەدەست ھىنانى ئەم سامانە، جوانى دلرپىنى ۳۹۳۹۶ ھەلاتنى خۆر، ۱۵۷ درەوشانەوھى كۆلكە زىپىنە و دىمەنى درەختە بەرزەكانى لەدەست دا. ئەو ھەرگىز چاوى بەو ھەورە سىپپانە نەكەوت كە لەبەرزابى ئاسمانەكاندا لەجولەدا بوون، فرىنى بالندەكان، درەوشانەوھى خۆر و زەردەخەنەى ھەزاران رىبوار، ھەرگىز نەبوون بەبەشىك لەبىرەوھىرەكەنى .

كات باھادارتىن سىكەى ژيانى ئىوہە . تەنيا ئىوہە بىر بار دەدەن كە چۆن كەلكى لى

وہرىگرن .

"جان درىدن"

پى دەننېتە گۆرپانى ژيان . هيللى كۆتايى پيشپر كىي ژيان بو هر كه سيك جياوازه .
 له مرووه وه به راورد كردنى ژيانى هر مرقىك له گەل ئەوانى تر مه حاله .
 ههول بده له باتى سه رنجدان به كه سانى تر ، له خۆت ورد بېته وه ، په يامى ژيانت
 بدۆزيتته وه و له سه ر ئەو بنه مايه رۆژه كانت به سه ر به ريت . به م چه شنه يه كه ده توانى
 ژيانت بكه يت به سه ر كه وتنىكى گه وره . سه ر كه وتن له پيشپر كىيه كدا كه هه مووان
 ده توانن به يه كه وه پله ي به كه م به ده ست به يئن و براوه بن .

به كىك له هو كاره كانى وه ستانى گه شه " به راورد كردن " ه .

سه رده ميك وام بير ده كرده وه كه له ره وشىكى باش دام . چونكه خوّم له گەل
 كه سانى ناسياو به راورد ده كرد . ههول بدهن هه ميشه خو تان له گەل ئامانجه كانتان
 به راورد بكهن ، نهك له گەل هاورپى و هاو كاره كانتان . چونكه هه ميشه ده كرېت
 كه سانىك بدۆزيتته وه كه ئاستيان له ئيمه نزم تر بىت . ده بى بزائن توانا كانى ئيوه چىيه و ،
 ويسته كانتان چين ، نه وهك ئەوه ي كه كه سانى تر چىيان كردووه چى ده كه ن . هه ميشه
 كه سانىك هه ن كه داراييان له ئيوه كه متره . ئەمانه هىچى پىوان نين . خو تان ته نيا له گەل
 ئامانجه كانتان به راورد بكهن .

" چاوپىكه وتن له گەل چاره نووس ، ئانتونى رابىنز "

"ئومىد" لەڭيانى مروڭدا ھىندەي بال
بۇ بالندەكان گرنگە.

"ڧيكتور ھنوگنو"

"چىرۆكى چوار مۆم"

چوار مۆم بەھىمنى دسووتان . كەشىكى وەھا ھىمن و بىدەنگ بوو كە دەكرا گوى
لەقسە كانيان بگىردىت .

يەكەم وتى : من "ئاشتى" م ، كەس ناتوانىت بۆ ھەمىشە بەداگىرساوى
رامبگىرىت . من دلنيام كە دەكوژىمەو . ھىندەي پىنەچوو كە بلىسەكەي كەم بۆو و
كوژايەو .

دووم وتى : من "باوەر" م ، بوونى من زۆر پىويست نى ، كەوابوو ئەوئەندە گرنگ
نى كە من داگىرساوبم .

لەگەل تەواو بوونى قسەكەي ، شنبايەك ھات و كوژاندىيەو .

مۆمى سىھەم بەدلگىرانييەو وتى : من "عەشق" م . من تواناي سووتانم نەماو .
خەلكى منيان بەلاناو و لەگرنكى من بىئاگان . ئەوان تەنانتەت فەرامۆش دەكەن
عەشقى خويان بۆ نزيكترين كەسيان دەر بېرن .
زۆرى پىنەچوو كە ئەويش كوژايەو .

لەپىر مندالىك ھاتە ژووەرەو و لەگەل بينىنى سىمۆمى كوژاو وتى : بۆچى
كوژاونەتەو ؟ ئىو دەبى ھەمووتان رووشن بن و ، پاشان بەھىمنى دەستى كرد
بەگريان . لەم ساتەدا مۆمى چوارەم وتى : مەترسى ! تائەو كاتەي كە من ھىشتا

دەدرەوشىمەۋە دەتوانم مۆمەكانى تىرىش دووبارە داڭگىر سىنمەۋە . من "ئومىد" م . بەم
شېۋىيە ھەموومان دووبارە دەتوانىن بلىسە بەين .

مىندالەكە بەچاۋى گەشەۋە مۆمى ئومىدى ھەلگرت و مۆمەكانى تىرى پى
داڭگىر ساندەۋە .

زۆربهی ههلهکان ده‌رگای مالمان ده‌کوتن، به‌لام
تاوه‌کو ئیوه بتانه‌وئیت زنجیری پشت ده‌رگا که
بکه‌نه‌وه، کیلونه‌که‌ی بکیشن، دوو جار قوفله‌که‌ی
که داوتانه بیکه‌نه‌وه و دزگیره‌که بکوژیننه‌وه
ئیت زۆر دره‌نگ بووه.

"ریتا کلۆلیج"

"هه‌ل"

پیاویکی لاو ئاره‌زووی هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل کچه جووتیاریکی جوانی هه‌بوو.
چووه لای جووتیاره‌که تاکو داوای کچه‌که‌ی بکات. جووتیاره‌که به‌مه‌به‌ستی
خه‌ملاندنی وتی: کورپی باش، برۆ له‌و پارچه زه‌وییه‌دا بوه‌سته. من سی جوانه‌گا یه‌ک
له‌دوای یه‌ک به‌ره‌للا ده‌که‌م. ئه‌گه‌ر بتوانی کلکی یه‌کیک له‌و سی گایه‌ بگریت ئه‌وا
کچه‌که‌مت ده‌ده‌می.

لاوه‌که له‌ناو کیلگه‌دا وه‌ستا و چاوه‌رپیی یه‌که‌م گا بوو. ده‌رگای ته‌ویلله کرایه‌وه و
گه‌وره‌ترین و توپه‌ترین گا رایکرده ده‌ره‌وه، که به‌هه‌موو ته‌مه‌نی یه‌که‌م جار بوو شتی
له‌مجۆره‌ بیینیت. وای بیر کرده‌وه که گای دووهم بژاریکی باشتر ده‌بییت، بۆیه‌ خۆی
لادا و هیشتی گا که له‌وی تپه‌رپیت و، دووباره‌ ده‌رگای ته‌ویلله کرایه‌وه. زۆر سه‌یر
بوو، به‌دریژایی ژیان گای وا گه‌وره و مه‌تر سیداری نه‌بینیوو. گای توپه‌سمه‌کانی
به‌زه‌ویدا ده‌کوتا و خره‌خری ده‌کرد. کابرا به‌خۆی وت سیه‌هم گا هه‌رچییه‌ک بییت له‌مه
باشتره. به‌ره‌و په‌رژینه‌کان رویشت و ریگه‌ی دا که ئه‌م گایه‌ش له‌کیلگه‌ ده‌ر بچیت.

بۆ جارى سيههم دەرگای تهويله كرايه وه . خهندهيهك كه وته سهر ليوه كاني
لاوه كه . ئەمه يان لاوازترين ، بچوكترين و كزترين گابوو كه له ژيانيدا بيبيئييت . ئەم
گايه بۆ ئەو گونجاو بوو . له كاتيكددا گاكه نزيك ده بووه ، ئەو جيى خۆى خوش كرد و
له كاتى پيوستدا خۆى هه لدايه سهر پشتى ، دهستى دريژر كرد . . . به لام گاكه كلكى
نه بوو . . . !

تيبينى : ژيان پره له وه لانهى كه دهست به سهر دا گرتنيان ئاسانه . به هره مه ند بوون
له هه نديكيان ساديه وه ، هه نديكيش پيوستى به جموجۆلى زياتره ، به لام كاتيكد كه
به ئومىدى هه لى باشت له ئاينده دا ، ريگه به وه لانه ده دهين بين و برۆن ، ئەم دهر فه تانه
له وان هيه ئيتر نه گه رينه وه . به م هۆيه ش هه ميشه به يه كه م دهر فه تدا بنوسين و ده ستى لى
هه لمه گرن .

"بانك"

وايزانن بانكىك ھەيە كە بەيانی ھەموو رۆژىك بېرى (۸۶۴۰۰) دۆلار دەخاتە
حېسابە كەتەنەو و ، بى ئەوھى ئەم بېرە لەر پۆزانى تردا بگۆرپىت ، رىگەتان پى دەدات بە
ئەندازەى دلخواز پارەى لى رابكىشن و لە كۆتايى رۆژدا ، ئەوھى لەم بېرە پارەيە مايتەو
لېتان وەردە گرنەو .

چ كارىك ئەنجام دەدەن؟ بەدلنبايەو لە ھەموو پارە كە كەلك وەردە گرن . ھەر
كەسەو و ھا بانكىكى ھەيە . ناوى ئەم بانكە "كات" ە . بەيانی ھەموو رۆژىك
(۸۶۴۰۰) چر كە متمانەتان پى دەبەخشيئ و ھەموو شەويك ئەم متمانەيە لەدەست
دەچيئ ، تەنانەت ئەگەر نەتانتوانىيئ بەشيۆەيە كى سودمەند كەلكتان لەم متمانەيە
و ەر گرتيئ .

ئەم متمانەيە نەگۆرە و ھىچ گۆرانىك بەسەر رىژە كەيدا نايەت . ھەر رۆژە و
حېسابىكى تازەتان بۆ دەكاتەو و شەوانەش ھەموو كارنامەى ئەو رۆژەتان
دەسووتىيئ . ئەگەر ئىوہ ناتوانن كەلك لەئەسپاردەى رۆژانەتان و ەربگرن ، كيشە لاي
خۆتانە . ھىچ رىيە كى گەرانەو لەئارادا نىيە . ئىوہ دەبى بەئەسپاردەى ئەمپوتان و
لەكاتى ئىستادا بژين . بەچەشنىك سەرمايە گوزارى بکەن كە زۆرتىن تەندروستى ،
شادومانى و سەر كەوتن بەدەست بىنن . زۆرتىن كەلك لەمپوتان و ەربگرن .

مروقيك كه بويري به فيروداني يهك كاتر ميري
ته مهنى خوي هه بيت، په ي به ژيان نه بردووه.
"چارلز داروين"

"ئەم کاروانى عومره سهير ديت و ده پروات!"

ئايا ده زانن كه ۷۰ سال ته مهنى ئيوه چون ده پروات؟

۲۵ سال ده خهون،

۸ سال ده خوينن،

۶ سال ماندوو بيتان ده رده كه ن،

۷ سال به پشو و خوشگوزهرانى،

۵ سال له گهل كه سانى تر دا قسه ده كه ن،

۴ سال خواردن ده خون،

۳ سال له هاتوو چودان،

كه وابوو بو كارى گرنگ و كاريگه ر ۱۲ سال زياترتان بو نامينته وه. باستر وايه

كاره گرنگه كانتان بجه نه پيش هه ر شتيك.

من تامەزرۆى ئايندەم، چونكە دەبى
باقى ژيانمى تىدا بەسەر بەرم.
" چارلز ئىف . كىتەرنىگ "

" ئايندە "

پياويك خەرىك بوو تووشى نەخۆشى بىر چوونەو دەبوو . بە مەبەستى راويژ
کردن سەردانى پزىشكىكى كرد و پزىشك پاش پشكىنى ورد پىي راگە ياند كە
دەتوانىت بە نەشتەر گەرى لەسەر مېشكى ، بارودۆخى باشتىر بكات و يادگەى
بگەر ئىتەو رەوشى جارانى .

پزىشك راى وابوو : " ھەر چۆنىك بىت دەبى ئىو ئاگادار بن كە ئەم نەشتەر گەرىيە
چەندە ئالۆز و ھەستيارە . ئەگەر يە كىك لە ھەستە دەمارە كان لە كار بوەستىت ، ئەوا
بەتەواوى نابىنا دەبن . " بىدەنگىيە كى رەھا بەسەر ژوورە كەدا زال بوو .

پزىشكى نەشتەر گەر كە لە ھەول دابوو ئەم بىدەنگىيە ناخۆشە بشكىنىت ، وتى :

" پىت باشە كامىانت ھەبىت : بىناى يان يادگە ؟ "

نەخۆشە كە بۆ ھەلبىزاردنە كەى كەمىك تىرپا ما و وتى : " بىناىم . لەبەر ئەو ھى باشتىر

وايە بىنىم كە بۆ كوى دەرپۆم تاو ھە كۆ بەبىرم بىتەو ھە ، بۆ كوى رۆشتووم . "

گەر گەۋھەرىڭ لە دەست بېروات لەسايەى كات
 دەكرى بدۆزىتتەۋە، گەر مەرۇقە "كات" لە دەست
 بدات بەھىچ گەۋھەرىڭ ناتوانىت بىكرىتتەۋە.
 "ئىرەج مىرزا"

بۆ زانىنى بەھاي يەك سال

پرس و را به قوتابىيەك بکەن که لە تاقىکردنەۋەى كۆتايى سال دەرنەچوۋە.

بۆ زانىنى بەھاي يەك مانگ

پرس و را بەدايىكىك بکەن که مندالەكەى بەناتەۋاۋى بوۋە.

بۆ زانىنى بەھاي يەك ھەفتە

پرس و را بەسەرنووسەرى ھەفتانەيەك بکەن.

بۆ زانىنى بەھاي يەك رۆژ

پرس و را بەكرىكارىكى رۆژكار بکەن که شەش مندالى ھەيە.

بۆ زانىنى بەھاي يەك كاترمىر

پرس و را بەعاشقىيىكى چاۋەرۋان بکەن.

بۆ زانىنى بەھاي يەك خولەك

پرس و را بەكەسىك بکەن که فرىاي شەمەندەفەر نەكەوتوۋە.

بۆ زانىنى بەھاي يەك چرکە

پرس و را بەكەسىك بکەن که لەرۋوداۋىكى دلتهزىن رزگار بوۋە.

بۆ زانىنى بەھاي يەك لەسەر ھەزارى چرکە

پرس و را بەبراۋەيەكى مەداليای زىو لەپىشپر كىكانى ئۆلۈمبى بکەن.

"حەوت خوۋى ھەرزەكارانى كارىگەر"

هەرۆك یاری شەتەرەنج، بۆ داشە سەرەکییەکانی
شا و وزیر یان فیل یاری بکەن و، بۆ گەیشتن بەم
ئامانجە، چوونە نەرەووی پیۆنەکان گرنگییەکی
ئەوتۆی نییە. زۆر وردبوونەو لەسەر بابەتە
لاوەکییەکان و ادەکات لەبابەتە سەرەکییەکان
دوور بکەوئەو.

" مراییەکانی ژیا ئانتان بژمیرن "

چەند مانگ لەمەوبەر تووشی گرفتێکی جەستەیی بووم کە لەوانەیە زۆربەیی ئەو
کەسانەی هاوتەمەنی من رووبەر ووی هەمان گرفت بینهو. دکتۆر پاش پشکنینی
گشتی، ھۆشدارێ پێدام کە ھێڵی سووری رینگای تەندروستیم بەزاندوو و دەبی
بوەستم. پرسیم: مەبەستان ئەو یە کە واز لە کار کردن بەھێم؟ دکتۆر وتی: بەلێ،
یان ئەو تا نیگەرانی لەمەر کارە کەت بوەستینیت و، ئەو ەشی وت کە زۆربەیی خەلک
کار و پیشە کە یان نابێتە ھۆی گرفتی جەستەییان، بەلکو نیگەرانی و دلەراو کە
سەبارەت بە کارە کە یانە کە زۆر ئازاریان دەدات و، دیسانیش ھۆشدارێ پێم دا کە دەبی
لە نیگەرانی و فشاری دەروونی دوور بکەوئەو.

نەمە زانی چ بریارێک بەم، تاوێ کو چەند رۆژ دواتر لەسەر و بەندی سەفەرێکی
کاریدا، لە ناکاو بریارم دا بچم بۆ راوێ مرایی، کە زۆر تامەرزۆی بووم. من ھەمیشە
عاشقی ئەم کارە بووم، بەلام سەرقال بوون بە کار و ژیا ئەم دەرفەتەیی بەمن نەدەدا.
لە یە کەم رۆژدا توانیم بە شیۆ یەکی سەر سوپ ھێنەر بگەمە ئاستی ری پێدراوی راوی
مرایی. واتە دە مرایی راو بکەم. لە رۆژی دوو ەمدا کە دوا رۆژ بوو، تەنیا توانیم
ھەشت مرایی راو بکەم.

کاتر میز ۴ ی پاش نیوه پۆ بوو و من زۆر بهتین و نیکه ران بووم . ئه وهنده نیکه ران بووم که بۆ دوو مراوی تر که سانی ده ور و بهرم ناچار کرد نه گه پینه وه وشکانی . له و سانه دا نیکه رانی من بۆ دوو مراوی له ئاستیکدا بوو که شوین پی هه موو بالنده کانم ون کرد . له و سانه دا ته نانه ت نه مده توانی نه ک مراوی ، نه عامه یه کیش راو بکه م . له پر هه ستیک له ناخدا دروست بوو و به خۆم وت چه نده گه مژم که ته نیا بۆ دوو مراوی بی نرخ نه وهنده هه لچوووم و تووره بوومه ، که چی پیش ئیستا هه شت مراویم گرتوووه . ئایا من هاتوووم بۆ پیشبرکتی راو؟

ئهو شه وه دیسان له کاتی خه و له گه ل به بیر هینانه وه ی ئهو به سه رهاته راستیه کی سه رسور هینه رم دۆزیه وه . له ژبانی راسته قینه دا ، من زیاتر له هه شت مراویم هه بوو . له ته مه نی ۴۱ سالی تاراده یه کی ماقول به ئاره زوو ه کانم گه یشتبووم . ده ستم کرد به ژماردنی ئهو شتانه که هه مه .

- ۱- هاوسه ری باش
- ۲- منداله کانم که مایه ی شانازی بوون
- ۳- ته ندروستی
- ۴- هاو پیکانم
- ۵- گوزه رانی باش
- ۶- په سند کراوی و ناوچاکی له ناو هاو کاره کانم
- ۷- تامه زرۆیی و سه رگه رمی جو راو جو ر و زۆر
- ۸- روانگه یه کی ئومید به خش له داها توو .

لەرپاستیدا ئەو دوو مراوییهی که مابۆوه لەژیاندا بریتی بوو لەدووشت، یهکیکیان
بره پارهیه کی زیاتر و داهاات، ئەوی تریان خۆشهویست بوون، ناوبانگ و پله بوو که
کهسانی ترهه یانبوو و من لئی بیهش بووم.

ئایا ئەم دوو مراوییه ئەوهنده به نرخ بوو که تا ئاستی نزیك بوونهوه له لیواری مهرگ
خۆم ئازار بدهم؟ تیگه یستم که زۆربهی خهلك له ته مهنی مندا ههشت مراوییان ههیه.
زۆربهیان هاوسهری باش، مندالی باش، پله و پایهی هیژاله ناو کهسانی تر، گوزهران
و... هتدیان ههیه. کهوابوو بۆچی له بهر دوو مراوی تر خۆیان ئازار دهدهن؟

لهو کاته بهدواوه هه ر جار له شوینی کاره کهم نیگهران و توره ده بیه ههشت
مراوییه کهم به بیر دیته وه. ههفتهی رابردوو کاتیك دکتۆر پشکنینی بۆ ئه نجام دام، وتی
که له هیللی سوور گهراومه ته وه. کهوابوو بهردهوام وه کو من مراوییه کانی زیانتان
بژمیرن.

"ریدهرز دا بچه ست"

"خاوهن بانك و ماسيگر"

خاوهن بانكيكي ئمريكي لاي بئندەرى كەنارە كە وەستا بوو . لەو كاتەدا بەلەمپيكي بچوك كە ماسيگر يكي تيدا بوو ، لەنگەرى داخست . لەناو بەلەمە كە چەند ماسيپه كى گەورە دەبينرا . كا برای ئمريكي لەبەر چۆنپه تى ماسيپه كانى پيرۆزبايى لە ماسيگر كرد و لى پرسی كە گرتنى ماسيپه كان چەندى خاياندوو .

97

ماسيگر جوابى داپه وه : " ماوه يه كى كەم " تينجا كا برای ئمريكي پرسی : " ئەى بۆچى زياتر لە دەريا نە مايتە وه تاكو زياتر ماسى راو بكەيت ؟ "

ماسيگر جوابى داپه وه : " هەر بەمەش زياتر لە پيداوستى خانە واده كەم هەيه . "

پاشان كا برای ئمريكي پرسی : " چى لە كاتە كانى تەرت دە كەيت ؟ "

ماسيگر جوابى داپه وه : " تا درەنگانى دەخەوم ، كەمپك ماسى دەگرم ، لە گەل مندالە كانم يارى دەكەم ، لاي هاوسەرە كەم ماریا دەمپنمە وه و يارمە تى دەدەم ، ئىتواران بە پياسە دەچمە ناو گوندى كە ، ئاوى ميوه دەخۆمە وه و لە گەل هاورى ئيسپانياپه كانم گيتار دەژەنم ، ژيانكيكي تير و تەسەل و هەمەره نكم هەيه . "

كا برای ئمريكي بەتانه وتى : " من بروانامەى زانكوى هارواردم هەيه لە بەشى ئابوورى و ، دەتوانم يارمە تى تۆ بدەم . دەپى كاتيكي زياتر بو ماسى گرتن تەرخان

بكەيت و بە پيشكەوتن لە كارە كە تدا بەلەمپيكي گەورە تر بكرپت . بە يارمە تى ئەو بەلەمە گەورە يە دەتوانى چەند بەلەمى تر بكرپت . لە ئاكامدا پاپۆر يكي گەورە ت دەبیت پرلە

بەلەمى ماسى گرتن . لە باتى ئەو هى راوه كە ت بەدە لالە فرۆشپاره كان بەدەيت ،

راستە و خۆ به بە كار هينەرى دەفرۆشيت و ، سەرەنجام كارگە يه كى گەورە ي ماسى توتو

دە كە پتە وه و كارى بەر هە مەهينان و گە يان دن لە ئەستۆ دەگريت . ئەو كاتە ئىويستە ئەم

لادی بچو کہ تەرك بکەیت و برۆیت بو شار ، پاشان بو لۆس ئەنجلیس و دواتر بو نیویۆرک دەرپۆیت . لەوی سەرقالی پەرەپیدانی بازارگانی دەبیت .

ماسیگر پرسى : " ھەموو ئەمانە چەند دەخایەنیت ؟ "

کابرای ئەمریکی جوابی دایەوہ : " پانزە تا بیست سال "

پیاوی ماسیگر پرسى : " ئەى دوای ئەوہ چی دەبیت ؟ "

کابرای ئەمریکی پیکەنى و وتى : " باشترین بەشى داستانە کہ لیڕەدایە . "

ئەو کاتە ، لەموزایەدەیه کی گەورە بەشدار دەبیت و پشکی کۆمپانیاکەت بەخەلک دەفرۆشیت و دەولەمەند دەبیت . تۆ دەبیت بەمليۆنەر . "

" مليۆنەر ؟ ئەى دوای ئەوہ ؟ "

" ئەو کاتە خانەنشین دەبیت . دەچیت بو گونديکی گەشتیاری و لەوی ، تا درەنگانی بەدلی خۆت دەخەویت ، کہمیک ماسی دەگریت ، لەگەل ئەوہ کانت یاری دەکەیت ، لای ھاوسەرە کەت دەمینیتەوہ ، ئیواران لەناو گوندا پیاسە دەکەیت ، ئاوی میوہ دەخۆیت و لەگەل ھاوړپیکانت گیتار دەژەنى . "

" بەلام ئەمە ھەر ئەو کارەیه کہ ئیستا خەریکی ئەنجامدانیم . . . !! "

كلىلى سەر كەوتن، تواناي بيغىنى كارىگەرى
 كرده وەكانى ئەمرومان لەنايندەدايه.

"ئانتونى رابىنز"

"پېشىنى"

يەككە لەگە وەرەترىن پالەوانەكانى يارى "هاكى سەر سەھۆل"ى ئەمريكائى
 "واين گرتسكى" ە. ناوبرا و لەمىژووى وەرزشى هاكى ئەم و لاتە زياتر لە ھەر
 كەسىكى تر ئىمتىيازى بە دەست ھىناو ە.

چ ھۆكارىك ئەو پياو ەى ھېندە بەھىز كرددو ە؟ ئايا ئەو گە وەرەترىن، بەھىزترىن و
 خىراترىن يارىزانى ھاكى ە؟ بەپى دان پىدانانى خۆى، وەلامى ھەرسى پرسيارە كە
 "نەخىر" ە. ئەو پياو ە لەچاوپىكە و تىك، رەمىزى سەر كەوتنى خۆى بەم جوړە باس
 دەكات:

كاتىك ھەموو يارىزانەكان بەرە و لای خالىك دەرۆن كە تۆپە كە لەوئى ە، من بەرە و
 خالىك دەرۆم كە تۆپە كە دوای چەند ساتىك دەگاتە وى. لەراستىدا لە ھەر ساتىكى
 يارىدا، ھىزى پېشىنى ئەو لەبارەى خىراىى و شوئىنى تۆپ، پلانى يارىزانەكانى
 بەرامبەر و جوڵەى جەستەيان دەبىتە ھۆى ئەو ەى كە لەباشترىن ئاستى بە دەستھىنانى
 ئىمتىيازدا بىت.

تېئىنى: ناتوانىن بەپىو ەرەكانى "دوئىنى" مان بژىن و چاو ەرنى ئەو ە بكە بن كە
 "ئەمرو" براو ە بن. دەبى پېشىنى پىو ەرەكانى "سبەى" بكە بن و بزانىن چۆن دەتوانىن
 ھەر ئىستا كارىان بى بكە بن. بەم چەشەنە دەتوانىن لەيارى ژياندا براو ە بن.

مانەوہ پيويستی بە پيشبيني پيداويستيه کاني سبهی ههيه . ئە گەر بالئندە کۆچەرە کان دەستپيکی وەرزی سەرما پيشبيني نه کەن لە سەرمان و برسپهتی دەمرن . ئەوہی وا لە بالئندە کان دە کات کہ جولە - کۆچ - بکەين ، ديتنی ئايندەيه . کۆمەلی بالئندە کان ئاگاداری هاتنی سەرما و سۆلە . بۆ ديتنی بەھار دەبی بفرن .

چارەنوووسى ئىمە بەرھەمى ئەو بېرىارە

بچوكانەيە كە رۇژانە دەرىدەكەين.

"ئانتونى رابىنز"

"گۆران"

ئەگەر بۇقېكى ژىر ھەلبىگرن و بىخەنە ناو مەنجەلېك ئاوى كولاو بۇقەكە چى دەكات؟ دەپەرپتە دەروە . لەراستىدا بۇقەكە خىرا دەگاتە ئەو ئەنجامە كە چىژ و خۇشپىيەك لەئارادا نىە و دەبى بېروات ! ئىستا ئەگەر ھەمان بۇق يان يەكېك لەخزمەكانى ھەلبىگرن و بىخەنە ناو مەنجەلېك ئاوى سارد و دواى مەنجەلەكە لەسەر ئاگر دابىنن و وردە وردە تىنى زياد بىكەن ، بۇقەكە چى دەكات؟ دەحەسىتەو . . . و دواى چەند خولەك بەخۇى دەلېت : واديارە ئاو گەرم بوو ! لەگەل چاوترو كاندىك بۇقېكى كولاو ئامادەيە .

تېببىنى : ئايا ئەگەر سبەى بەيانى لەخەو ھەستەن و بىبىن كە بىست كىلوگرام قەلەو بوونە نىگەران دەبن؟ دەشلەژىن و تەلەفۇن بۇنەخۇشخانە دەكەن : ھەلەو ، بەشى فرىاكەوتەن ، يارمەتى ، يارمەتى ، من قەلەو بوومە ! بەلام ئەگەر ھەمان رووداو وردە وردە و لەسەر خۇ روو بدات ، كىلوگرامىك ئەم مانگە ، كىلوگرامىك مانگى داھاتوو . . . ئايا دىسانىش ھەمان كاردانەو ەتان دەبىت؟ نەخىر ! بەخەمسارىيەو لىى دەگوزەرىن . ئىمە بەجارىك قەلەو نابىن ، بەجارىك پىر نابىن ، پەيوەندىيەكان بەجارىك ھەلناو ەشىتەو ، بەجارىك نەخۇش نابىن ، گۆران لەژياندا بەرە بەرە دروست دەبىت ، گۆرانكارىيەكان بەھىمنى روو دەدەن . ئەو ەى ئىمە بەتەمەنىك و

ژيانىك ناوى دەبەين ، بەرھەمى كۆي ئەو ئەمپۇ و بەيانىيانەيە كە ئىمە بەئاسودەيى بەلاياندا تىدەپەرين و گرنگيان بى نادەين . دەبى لەبەرامبەر گۆرانكارىيە بچو كە كان و رووداوە كانى ھەر رۆژىك كە تىدەپەرىت و شيار و ئاگادار بىن ، چونكە گۆرانكارىيە كان بەھىمنى روو دەدەن ، دەرفەتە كان بەھىمنى تىدەپەرن و كاتىك ئىمە ھەستيان بى دەكەين كە زۆر دەرننگ بوو و ئىتر دەرفەتىك نەماوہ .

وشەكان بەھيىزترين دەرمانن كە

مرۆڭ بەكارى ھيىناوہ .

" روديار كىپلىنگ "

" ھونەرى سىحراوى خواردنهوہى ھەشت پەرداخ ئاۋ "

بەرلە خواردنهوہى ئاۋ رۆژانە ئەم رستانەى خوارەوہ بەوزە و ھيىزەوہ دووپات

بکەنەوہ :

پەرداخى يەكەم دواى لەخەو ھەستان (بەرەبەيان)

خودايە ، سوپاس بۆ تۆ كە جارېكى تر ھەلھاتنى خۆرت بۆ من كرد بەديارى .

بەلېن دەدەم ئەمپرۆ بۆ ھەر شوينېك بپرۆم خوشەويستى بېەخشم ، تەنانت

بەزەردەخەنەيەك .

يارمەتى من بدە ، تاكو ئەمپرۆ بکەم بە رۆژيكي بى ھاوتا .

پەرداخى دووہم نزيك دەى بەياني

شانازى دەكەم كە لەمپرۆوہ پاكترين مرۆڭى سەرزەويم

پەرداخى سېھەم نزيك دوانزەى نيوہرۆ

خودا ھەميشە ئاورى لەمن داوہتەوہ

پەرداخى چوارەم دواى ناننى نيوہرۆ

خودايە ، سوپاس بۆ تۆ ، بۆ ئەو شتانەى بەمنت بەخشيوہ

و خەزىنەى غەيبى خۆت بەرووى من و خانەوادەكەمدا كر دۆتەوہ .

پەرداخى پىنجەم كاتزمىر چواری ئىواره

عەشقى خوداوەند ھەر ئىستا دەولەمەند و بەتوانام دەكات .

پەرداخى شەشەم كاتزمىر شەشى ئىواره

سەیری ھەر لایەك دەكەم سەرکەوتن زەردەخەنەم بۆ دەكات .

پەرداخى ھەوتەم پىش نانى شەو

ھەموو رۆژ ، لەھەر روویەكەو بەشتر و باشتر دەبم .

پەرداخى ھەشتەم پىش خەوتن

خودایە ، سوپاس بۆ تۆ كە رۆژىكى تەرت بۆ من كەرد بەدیاری .

ئاشتی لەجیھاندا بەرقەرار بکە . خۆم و خانەوادەكەم بەتۆ دەسپیرم ،

ئەي دلۆفانترینی دلۆفانان .

خەویكى ھیمنم بۆ بکە بەدیاری كە من عاشقى تۆم .

ئەم رەستانە ھاو كات لەگەڵ خواردەنەو ەي ۸ پەرداخ ئاوبۆ ماو ەي ۲۱ رۆژ دووپات

بکەنەو ە و بزەنن چۆن خۆتان و ژيانتان دەگۆریت .

"گۆفاری سەرکەوتن"

نھۆمى چوارەمى دۆزەخ

ھەر شوينىك عەشقى لى نەبىت ئەو شوينە دۆزەخە

لەنيوان كەسيك كە عاشقە و كاتىك كە ئەو عەشقى

نەدەناسى ھەمان جياوازى ھەيە كە لەنيوان

دوو چراي خامۆش و روشن بەدى دەكرىت ،

چرا لەوييە ، بەلام ئەمجارەيان دەدرەوشىتەوہ .

ئەمە كار كەردى راستەقىنەى عەشقە

" و نسان وەن گۆك "

من جگه له تۆكەسم نيه ئەي عەشق

خۆم بە تۆ دەسپيێرم...

"فەريدون موشيرى"

"گەر عەشق نەبێت . . ."

عەشق ھۆکار و واتای ژيانە

گەر عەشق نەبێت ، ژيان بى واتايە .

عەشق ، ئاشتى ، ئارامى و دلنزمىيە .

گەر عەشق نەبێت ، جيهان دەبێت بە گۆرەپانى زۆرانبازى مرۆڤەکان .

عەشق زمانى گفتوگۆى خوداوەندە لە گەل مرۆڤەکاندا .

گەر عەشق نەبێت ، ئيمه چۆن گويمان لە دەنگى خوداوەند دەبێت؟

عەشق چارەسەرە ، گەر عەشق نەبێت ،

كى رەنج و ئازارە کاغمان ھيۆر دەكاتەوہ؟

عەشق ، رووناكيە ، گەرمىيە ، گەر عەشق نەبێت ،

ھيچ خۆريك گەرمابەخش و رووناكى بەخش نابێت .

عەشق ، گەورەترين گەورەيە ، جوانترين جوانى و راستترين راستىيە .

گەر عەشق نەبێت ژيان دامالراوہ لەھەر چەشنە گەورەيى ، جوانى و راستىيەك .

عەشق تىكەلەيەكە لەھەموو ئەو شتانەي كە بۆ بەختەوہرى پيوستمانە .

گەر عەشق نەبێت ،

چارەنووسى مرۆڤ ، رۆژى رەش و بەدبەختىيە .

كاتيك عەشق كۆتايى ديت ، دۆزەخ دەست پيدەكات .

"مەسعود لەعلى"

ههركات وات بىر كردهوه تاوانى كه سيك
 ئهوه نده گه وره يه كه ناتوانيت بيه خشيت
 بزانه ئهوه به هوئى بچوكى روحي توئه نهك
 گه وره يى تاوانى ئهوه.

"به خشين"

يه كيك له سه ربازه كانى ناپليون كه سيكى كوشت ، له ئه نجامدا سزاي مهر گيان
 به سه ردا سه پاند . روژى له سي داره دان گه يشت . دايكى سه ربازه كه ده پارايه وه كه
 له تاوانى منداله كه ي چاوپوشى بكهن .

- خانم ! كردهوه ي كوره كه ي ئيوه شايه نى به خشين نيه .

- ده زانم ، ئه گهر شايه نى به زه يى بو ايه خو پيوستى به به خشين نه بوو . واتاي

به خشين ئه وه يه كه مروژ بتوانيت بگاته ئه وپه رى توله يان دادوه رى .

كاتيك ناپليون گوئيبىستى ئه م رستانه بوو ، فه رمانى دا سزاي له سي داره دان بگورن

بو دوور خسته وه .

" شوشه يان ئاوينه؟ "

لاويكى دهوله مهنده چووه لاي ماموستا كه ي و داواي ئاموژ گارييه كي ليكرد بو
ژيانىكى باش . ماموستاي رۇحانى برديه لاي په نجهر و پرسى : " له پشت په نجهر كه وه
چي ده بينيت؟ "

- " نه و مرۇقانه ي كه دين و ده رۇن و سوال كه ريكي كوئر كه له سه ر شه قام سوال
ده كات . "

دواتر ئاوينه يه كي گه وره ي پيشان دا و دووباره پرسى : " سه يري ناو ئاوينه كه بكه و
دوايى بلى چي ده بينيت؟ "
- " خۇم ده بينم . "

ئيتير ئيستا كه ساني تر نابينيت ! ئاوينه و په نجهر ه هر دوو كيان له يه ك ماده ي
سه ره تايى دروست كراون ، " شوشه " . به لام له ئاوينه دا ، روو كه شيكي ناسكي زيو
له پشتي دراوه و تيايدا جگه له خودي خۇت هيچي تر نابينيت . ئەم دوو شته كه
له شوشه دروست كراون به يه كه وه به راورد بكه . كاتيک شوشه هه ژار بيت ، كه ساني
تر ده بينيت و خۇشه ويستيان بو درده برپيت ؛ به لام كاتيک به زيو (سامان)
داده پۇشرپيت ، ته نيا خۇي ده بينيت . ته نيا كاتيک به هاداريت كه ئازا بيت و نه و
روو كه شه زيوه له پيش چاوه كانت هه لگريت ، تاكو جاريكي تر بتواني كه ساني تر
بينيت و خۇشه ويستي خۇت يان بو دره برپيت .

باشترين كەس لەناو خەلكدا ئەو كەسەيە

كە بۇ خەلك سودبەخشتر بېت.

"حەزرەتى محەممەد (س)"

ئىمە پىيوستمان بەيەكتەرە، ھىچ مۆمىك بە

داگىرساندىنى مۆمىكى تر ناكورژىتەوہ.

"جىمىز كلنير"

"زنجىرى عەشق"

پاش نىوەرۆى رۆژنىك، كاتىك بە ئۆتۆمبىلە كەى خىرا دەرپۇشت كە بگاتە مالەوہ،

ژنىكى بەتەمەنى بىنى كە ھەولى دەدا بىوہستىنىت. ئۆتۆمبىلى ژنە كە پەنچەر بوو.

ژنە كە ترسابوو و لەناو بەفر دا وەستابوو، ئەویش پى و ت:

- خانم من ھاتووم بۆ ئەوہى يارمەتتان بدەم. ناوى من "جوو" ە.

- من لە سەن لوئىزەوہ دىم. لىرەوہ تىدەپەرېم.

لانى كەم سەد ئۆتۆمبىل بە لامدا تىپەرېوہ، ئەمە بەراستى لوتفى ئىوہ بوو.

كاتىك جوو تاىە كەى گۆرى و دەرگای سندوقى دواوہى داخست و ئامادەى

رۇيشتن بوو، ژنە پرسى: من دەبى چەندە بەئىوہ بدەم و، ئەو وەھای بەژنە كە و ت:

ئىوہ ھىچ قەرزدارى من نىن. منىش لەوہا بارودۇخىكدا بووم و، رۆژنىك كەسىك

يارمەتى منى دا، بەھەمان شىوہ كە من يارمەتى ئىوہم دا. ئەگەر دەتانەوئىت قەرزە كەى

من بدەنەوہ، دەبى ھەمان كار بۆ كەسانى تر بكن. مەھىلن زنجىرى عەشق بەئىوہ

كۆتايى بېت.

چەند مايلېك لەپېشتر ، ژنە چاوى بە كۆفییە كى بچوك كەوت . چووۋە ناوۋە تەكو شتېك بھوات و دواتر درېژە بە رېنگە كەى بدات ، بەلام نەيتوانى ، بى سەرنجدان بەو ژنە خزمەتكارە تېپەرېت ، كە دوو گيان بوو و لەبەر هېلاكى لەسەر بى خۆى نەدەوۋەستا . ئەو چىرۆكى ژيانى خزمەتكارە كەى نەدەزانى و بەئەگەرېكى زۆر قەتېش نەيدەزانى . كاتېك خزمەتكارە كە رۆيشت تاكو باقى سەد دۆلارە كەى بۆ بەئىت ، ژنە لەدەرگا چوبوۋە دەرۋە ، لەكاتېكدا يادداشتىكى لەسەر سفرەى مېزە كە جى ھېشتبوو . كاتېك خزمەتكار نووسراوۋە كەى خويندەوۋە فرمېسك لەناو چاۋە كانىدا كۆ بۆۋە . يادداشتە كە ئەمە بوو :

ئىۋە ھېچ قەرزدارى من نىن . منىش لەوۋەھا بارودۆخىكدا بووم و ، رۆژىك كەسىك يارمەتى منى دا ، بەھەمان شىۋە كە من يارمەتى ئىۋەم دا . ئەگەر دەتانەوېت قەرزە كەى من بدەنەوۋە ، دەبى ھەمان كار بۆ كەسانى تر بكنەن . مەھىلن زنجىرى عەشق بەئىۋە كۆتايى بېت .

ئەو شەۋە كاتېك كە ژنە خزمەتكارە كە لەسەر كار گەرايەوۋە بۆ مال ، لەكاتېكدا بېرى لەو پارەيە و يادداشتى ژنە كە دەكردەوۋە ، لەناوجى لاي مېردە كەى درېژ بوو و بەھىمنى لەبن گونى چىرپاندى : ھەمووشت بەرەو باشى دەرۋات ، خۆشم دەوېت " جۆۋ " .

ئاره زوممه که تا دوا هه ناسه، بوونیکی
سودبه خشم بیّت و، ئەو کاته بمرم که
ئیتتر خزمه تیکم پی نه کریت.

" بهرنارد شاو "

110

" پیلاو "

پیره پیاوئیک به شه مهنده فەر سه فهری ده کرد . به هۆی که مته رخه می ، تاکیک
له پیلاوه وهر زشییه که ی له په نجه ره ی شه مهنده فهره که که وته خواره وه .
گهشتیاره کانی تر بۆی به داخه وه بوون ، به لام پیره پیاو بی دهسته وهستان تاکه
پیلاوه که ی تریشی هه لدا خواره وه . هه مووان سه ریان سورما .
پیره پیاو وتی که تاکه پیلاویکی نوی به که لکی من نایهت ، به لام ئە گهر که سیئک
له ده ره وه ی شه مهنده فهره که جووتیک پیلاوی نوی بدۆزیته وه ئاخۆ چه نده دلخۆش
ده بیّت !

تۆم خۆش دەۋىت نەك بەھۆى كەسىتى
تۆۋە، بۆ كەسىتتېيەك كە لەكاتى لەگەل
تۆدا بوون دەيدۆزمەۋە.

" گابريەل گارسيا مارکز "

" ھاۋرپى ئاسايى ، ھاۋرپى راستەقىنە "

|||

ھاۋرپى ئاسايى ھەرگىز ناتوانىت گريانى تۆ بېنىت
ھاۋرپى راستەقىنە شان و مىلى لەگەل گريانى تۆ تەر دەبىت

ھاۋرپى ئاسايى ناۋى دايك و باۋكى تۆ نازانىت
ھاۋرپى راستەقىنە لەوانەيە ژمارە تەلەفۆنە كانىانى لەشۋىنىك ياداقت كرىت

ھاۋرپى ئاسايى يەك كىلۆ شىرنى دىنىت بۆ ميوانداریه كەت
ھاۋرپى راستەقىنە زووتر دىت بۆ يارمە تىدانىت و تا درەنگانى بۆ پاكردنهۋە

دەمىنىتەۋە

ھاۋرپى ئاسايى لەۋەى كە درەنگ پەيوەندىت پۆۋە كرىدوۋە دلگران دەبىت
ھاۋرپى راستەقىنە دەپرسىت كە بۆچى نەتتوانى زووتر پەيوەندى بکەيت

ھاۋرپى ئاسايى ھەز دەكات گوى لە كىشە كانت بگرىت
ھاۋرپى راستەقىنە ھەۋلى چارەسەر كرىدى كىشە كانت دەدات

هاورپى ئاسايى وه كو ميوانىك چاوه رپى ده كات تاكو خزمه تى بكرىت
هاورپى راسته قينه روو له چىشته خانه ده كات و خوى خزمه تى خوى ده كات

و

هاورپى راسته قينه كه سيكه كه كاتىك هه مووان تويان جي هيشته له گه لتدا

ده مينتته وه .

خوداوەند ھەز دەکات لەمندا، نەك بەندەي
خۆي بەلکو خۆي ببينيت کە خزمەتي کۆمەل
دەکات.

" رابیندرانات تاگور "

" ئەو رۆژەي کە لەگەل خودا نانم خوارد "

میرمنداڵیک ھەبوو کە دەیویست چاوی بەخودا بکەویت . ئەو دەیزانی تا گەیشتن
بەخودا دەبی رییەکی دوور و درێژ بپیویت . ھەر لەبەر ئەمەش جانتایەکی ھەلگرت و
ناوی پر کرد لەساندویچ و ساردی و ، بی ئەوہی ھیچ شتیک بەکەس بلیت گەشتەکی
دەست پیکرد .

چەند کۆلان لەولاتر گەیشتە پارکیک ، پیرەپیاویکی بینی کە خەریک بوو دانسی دەدا
بەبالندەکان . چووہ لای و لەسەر کورسییەک دانیشت . پیرەپیاوہ کە لەوہ دەچوو برسی
بیٹ . کورەش ھەستی بەبرسیەتی دەکرد . ئینجا جانتاکەي کردەوہ و ساندویچیک و
ساردییەکی دا بەپیاوہ پیرە کە . پیرەپیاو خۆراکییەکانی لی وەرگرت و خەندەییەکی بو
کرد . کورە دلخۆش بوو و بەیە کەوہ دەستیان کرد بەخواردن .

دوو بەدوو بەدریژایی دوانیوہرۆ کە دانیان دا بەبالندەکان و چیژیان لەو کارە
وەرگرت ، بی ئەوہی یەک وشەش لەگەل یە کدا بدوین . کاتیک رۆژ بەسەر چوو کورە
تیگەیشت کە دەبی بگەرپتەوہ بو مال . چەند ھەنگاویک دوور نە کەوتبووہ کە گەراپەوہ
و خۆي خستە ناو باوہشی پیرەپیاوہ کە . پیاوی پیر بەدلنزمییەوہ ماچی کرد و
خەندەییەکی بو کرد بەدیاری . کاتیک کورە گەیشتە مالەوہ ، دایکی بەنیگەرانییەوہ

پرسیاری لیکرد: تائەم ئیوارە درەنگە لە کوی بوویت؟ کورە کە لە کاتی کدا زۆر
خۆشحال بوو جوابی دایەووە: لای خودا!

پیرەپیاویش چوووە مالهووە. هاوسەرە پیرە کە ی بەسەر سورمانەووە لێی پرسى:
بۆچی ئەوێندە خۆشحالیت؟

پیرەپیاو جوابی دایەووە: ئەمڕۆ باشترین رۆژی تەمەنم بوو، من ئەمڕۆ لە پارک
لە گەل خودا نانم خوارد!

خەلك، ھەموو رۆژيک خودا دەبينن
بەلام نايئاسنەوہ.

"پرل بيلی"

من برسی بووم و تو خوار دنت دا بەمن

من تینوو بووم و تو ئاوت دا بەمن

من بی مال بووم و تو پەنات دا بەمن

من رووت بووم و تو لەشی منت بەجل داپۆشی

من نەخۆش بووم و تو سەردانی منت کرد

و ئەوان بەمن دەلین : خودایە!

چ کاتیك ئیمە تۆمان بەبرسیەتی بینی و خوار دتمان دا بەتۆ؟

چ کاتیك ئیمە تۆمان بەتینووویەتی بینی و ئاومان دا بەتۆ؟

چ کاتیك ئیمە تۆمان بی مال و حال بینی و پەنامان دا بەتۆ؟

یان رووت بوویت ، جلمان کردە بەرت؟

نەخۆش بوویت ، خزمەتمان کردی؟

منیش وەلامیان دەدەمەوہ :

ھەر یارمەتیەکی بچوکی تۆ بو بەندەکانم وەك ئەوہ وایە

کە یارمەتی منت دابیت .

"گفتوگۆ لە گەل خودا، ج ۲"

مروقه كان له يهك تايبه تمه ندياندا هاوچه شنى
خودان، ئه ويش چا كه كار بيانه له گه ل يه كتر.
" سىسرون "

" خزم و كهسى خودا "

له سه رما و سو لى زستان كور يكي شهش سالان له پيش ده رگاي دو كانيك
وه ستابوو . ئه و پيلاوى له پي نه بوو و جله كانى شرو در بوون .
ژنيكى لاو له ويوه تيده پيرى . كاتيك چاوى بهو كوره كهوت ، مهيل و ئاره زووى
له چاوه كانيدا خوينده وه . ده ستى كوره كهى گرت و برديه ناو دو كانه كه وه و ،
جو وتيك پيلاو و تا قميك جلى زستانه ي بو كرى .
ئه وان هاتنه ده ره وه و ژنه كه به كوره ي وت : " ئيستا بگه رپوه بو مال . "
كوره كه سه رى به رز كرده وه ، سه ير يكي كرد و پرسى : " خانم ، ئيوه خودان ؟ "
ژنه كه خه نديه كى كرد و وتى : " نا كورم ، من ته نيا يه كيك له به نده كانيم . "
كوره كه وتى : " دلنيا بووم كه په يوه نديه كتان له گه ل ئه ودا هه يه . "

لەجيهاندا كەس بېگانە نيه.

"كورسومى كيو"

"كۆتايى شەو"

مامۆستايەك قوتايىبە كانى كۆ كردهوۈە و پرسیارى لى كردن :

چۆن دەتوانىن دواساتى شەو و دەر كەوتنى خۆر لىك جيا بکەينەو؟

يە كىك لە قوتايىبە كان وتى : كاتىك لە دوورەوۈە بتوانىن مەرىك لەسە گىك جيا

بکەينەو .

قوتايىبە كى تر وتى : كاتىك دەزانىن رۆژ بوۈە كە بتوانىن دنكىكى زەيتون لەهەنجىر

جيا بکەينەو .

مامۆستا لەوۈە لامە كان رەزامەند نەبوۈ . قوتايىبە كان پرسیان : ئەى چۆن

تيدەگەين .

مامۆستا وتى : كاتىك بېگانە يەك نزيك بېتەوۈە و وابزانىن برامانە ، لەوۈەها ساتىكدا

شەو كۆتايى دىت و رۆژ دەست پيدە كات .

عەشق شادىيە عەشق ئازادىيە

عەشق سەرەتاي مروقاىەتییە

"ھوشەنگ ابتھاج"

"عەشق شادىيە"

كەسىك چوۋە لاي مامۆستا كەي و لىي پىرسى : مامۆستا ، رۆژگارم چۆن بەسەر

بەرم تاكو خوداۋەند لەمن رازى بىت؟

مامۆستا جوابى داىەۋە : تەنيا يەك رىگە ھەيە : ژيان بەعەشقەۋە .

دواى چەند خولەك كەسىكى تر چوۋە لاي مامۆستا و ھەمان پىرسىارى لىكرد .

- تەنيا يەك رىگە بوونى ھەيە : ژيانى ئاويىتە بەشادى

كەسى يەكەم سەرى سورما ، بەلام ئامۆزگار يەكى تىرت بۆمن كرد!

مامۆستا وتى : نا ، كت و مت ھەر ئەم ئامۆزگار يەم كرد .

"پائولو كۆئىلو"

بەلاي منەو قارەمان ئەو كەسە نىيە كە بە ئەندىشە
يان بەزۆردارى خۆي سەردەكەويىت. بەلاي منەو
قارەمان تەنيا ئەو كەسەيە كە رۇح و دلىكى گەورەي
ھەبيىت.

"بتھون"

"دلىك بەپانتايى دەريا"

"رابەرت دانيس زو" پالەوانى بەناودەنگى وەرزشى گۆلف لەئەرجهنتىن،
سەردەميك لەپيشبر كييه كدا برديه وە و توانى برىكى زور پارە بباتە وە. لەكوتايى
رئورەسمە كە و پاش وەرگرتنى خەلات، ژنيك ھەراي كرد و بەشيون و پارانە وە
داواي ليكرد پارەي پى بدات بۆ ئەوەي بتوانيت مندالە نەخۆشە كەي لەمردن رزگار
بكات.

ژنە وتى كە ھيچ پارەيە كى بۆ دانى نرخی دەرمان نيە و ئەگەر رابەرت يارمەتى
نەدات ئەو مندالە كەي لەدەست دەدات. پالەوانى گۆلف بى دوودلى ھەموو پارە كەي
دا بە و ژنە. داواي ھەفتەيەك، يەكيك لەبەرپرسانى ئەنجوومەنى گۆلف بە رابەرتى
وت: ساويلكە، ھەوايىكى سەرنج راكيشم ھەيە بۆت. ئەو ژنە مندالى نەخۆشى
نەبوو، بگرە ھيشتا شووي نە كردوو! ئەو فيلى لەتۆ كرد ھاوړيم.

رابەرت بەخۆشحالييە وە جوابى داہە وە: سوپاس بۆ خودا، كە و ابو ھيچ مندالىك
لەرەوشى مردندا نەبوو. . خۆ ئەمە زور باشە.

"لەزنجيرە كتييە كانى خوراكى رۇح"

هاورپييهكى كه سيك بكه كه به
هه لگه رانه وهى تۆنه گۆرپيت.
" بشر حافى "

" داستانى هاورپيان "

دوو هاورپى به پى له سهر ريگه يهك ، به ناو بيابان كدا ده رۆيشتن . له ناو ريدا له سهر
بابه تيك ناكۆ كييان لى پهيدا بوو و كهوتنه مشتومر . يه كيكيان به تورهبى ، زلله يهكى
له پروومه تى ئه وىتر دا . ئه وهى كه زلله يهكى خوار دبوو زۆر دلگران بوو ، به لام بى
ئه وهى شتيك بليت له سهر لمه كانى بيابان نووسى : " ئه مرؤ باشترين هاورپم ، كيشاي
به سهر و چاوما " .

ئه و جووته شانبه شانى يه كتر به رپى كهوتن تاكو گه يشتنه ئاوييهك . برپاريان دا
نه ختيك له وى بمينته وه و له ته نيشت گۆليكى پشوو بدەن . له پر ئه وهى كه زلله كهى
خوار دبوو خليسكا و كهوته ناو گۆلى ئاوه كه . چى واى نه مابوو بجنكييت كه
هاورپيكهى هه لمه تى بو برد و رزگارى كرد . دواى ئه وهى كه له خنكان رزگارى بوو ،
له سهر تاشه به رديك ئه م رسته يهى داتاشى : " ئه مرؤ باشترين هاورپم ، له مردن
رزگارى كردم " .

هاورپيكهى به سهر سورمانه وه لى پرسى : دواى ئه وهى كه من به زلله يهك تۆم نازار
دا ، تۆ ئه و رسته يهت له سهر لمه كانى بيابان نووسى ، به لام ئيستا ئه م رسته يه له سهر به رد
داده تاشى ؟

ئەوى تر پېكەنى ووتى : كاتىك يە كىك ئازارمان دەدات ، لەسەر لمى بىابان
بىنوسىن تاكو باى بەخشىن بىسرېتەوہ ، بەلام كاتىك كەسىك چاكە يە كمان لە گەلدا
دەكات دەبى لەسەر بەرد داىبتاشىن تاكو ھىچ بايەك نەتوانىت ئەوہمان لەبىر بەرېتەوہ .

"دۆروتى"

ئەم داستانەى ژىر لەكتىبى "ھىماكان" ى جووان سى . جۆنزا ھاتوۋە .
 دوو ەم سالى خويندەم بوو لەبەشى يارىدەدەرى پزىشكىدا ، رۆژىك مامۆستا كەم بى
 ئەو ەى پىشتەر ئاگادارمان بىكاتەو ە تاقىكر دىنەو ەى پى كر دىن . من بەخىراى با ھەموو
 پىرسىارە كانم ەو ەلام داو ە تاكو گەشىتمە پىرسىارى كۆتايى : "ناوى ئەو خاتوونەى كە
 ھۆلە كانى كۆلىژ خاوين دەكاتەو ە چىيە ؟"
 ئەم پىرسىارە زياتر لەگەپ و نوكتە دەچوو . من چەند جارىك ئەو ژنەم بىنىبوو ،
 بەلام بۆ دەبى بزىنم ناوى چىيە ؟ ھەر بۆيەش بى ئەو ەى پىرسىارى كۆتايى ەو ەلام بدەمەو ە
 لا پەرە كەم داىە دەستى مامۆستا .
 پاش كۆتايى تاقىكر دىنەو ە ، يەكىك لە ھاورىكان لە مامۆستاي پىرسى كە ئايا
 پىرسىارى كۆتايىش نمرەى لەسەرە ؟
 مامۆستا لەو ەلامدا وتى : "بەدلىيايەو ە ، ئىو ە لەپىشەى خۆتاندا رووبەر ووى
 كەسانىكى زۆر دەبنەو ە . ھەموويان لەئاستى خۆياندا گىرنگى . ھەموويان چاۋەپى
 سەرنج و رىزى ئىو ەن ، تەنانەت لەئاستى خەندەيەك يان سلاو كىرنىك ."
 من ھەرگىز ئەو دەرسە فەرامۆش ناكەم كە ئەو رۆژە فىرى بووم . ھەر ەو ە ناوى
 ئەو ژنەش فىر بووم ، ناوى دۆروتى بوو .

لە پرووی رەفتاری كەسك لەگەل دەورو بەرى كە
ناتوانن هېچى كاريكى بۆ ئەنجام بەن، دەكرى
بەئاسانى كەسايەتى هەلبەسەنگيئىت.
" جيمز دى مايلز "

" كورسى دەوار "

رۆژيک پياويكى دەولەمەند بەئوتۆمبيلە گرانبەهاكەى، بەخيرايسەكى زۆر
لەشە قاميكي كەم هاتوچۆو تيدەپەرى. لەناكاو لەناوبەرى دوو ئوتۆمبيلى راگىراو
لەكەنارى شەقام، مېر منداليك كەرتە خشتيكي تيگرت. بەر ئوتۆمبيلە كەى كەوت.
كابرا وەستا و خيرا دابەزى، بينى ئوتۆمبيلە كەى زيانىكى زۆرى بەر كەوتوو. چوو
لاى كورپە كە و دەستى كرد بەلۆمە كرنى. كورپە كە بەگريان و هەولتيكى فراوان
لەئەنجامدا توانى سەرنجى كابرا بۆلاى شۆستە رابكيئىت، ئەو شويئەى كە برا
شەلەلە كەى لەسەر كورسيە دەوارە كەى كەوتبوو سەرزەوى. كورپە كە وتى: ئيرە
شە قاميكي چۆلە و بەدەگمەن هاتوچۆى پيدا دەكرىت. برا گەورە كەم لەسەر
كورسيە كەى كەوتوو و منيش ئەو هيزەم نەبوو هەلبەگرمەو. بۆ ئەوئەى ئيوە بوەستىم
ناچار بووم لەو كەرتە خشتە كەلك وەربگرم. كابرا زۆر كاريگەر بوو و داواى
ليبوردى لە كورپە كە كرد. برا كەى هەلگرتەو و خستىو سەرزەوى كەى و سوارى
ئوتۆمبيلە كەى بۆو و بەهيواشى كەوتەو رى.
لەسەر شە قامى ژيانتان وەها بەخيراىى و بى سەرنجدانە كەسانى تر ليئە خورن كە
كەسانى تر ناچار بن بۆ ئەوئەى گرنگييان بى بەن كەرتە خشتان تيگرن.

"پرسىيارە كانى خوداۋەند"

خوداۋەند لەتۆ ناپرسىت كە بۆچى سوارى ئوتۆمبىل دەبووى
 بەلكو لىت دەپرسىت كە چەند كەست گە ياندۆتە شوئى مەبەستيان؟
 خوداۋەند لىت ناپرسىت ژىر بەنای خانوۋە كەت چەند مەتر بوو
 بەلكو لىت دەپرسىت لەمالە كەتدا چەند كەست بەخىر هاتن كىر دوۋە؟
 خوداۋەند لىت ناپرسىت زۆرتىن برى موۋچە كەت چەندە بوو
 بەلكو لىت دەپرسىت ئايا شايەنى ۋەر گرتى ئەۋ برە بوويت؟
 خوداۋەند لىت ناپرسىت ناۋ نىشان ۋ پلەي پىشەيىت چى بوۋە
 بەلكو لىت دەپرسىت ئايا بەباشتىن شىۋە ئەر كە كانت راپەرانىدوۋە؟
 خوداۋەند لىت ناپرسىت ژمارەي ھاۋرىكانت چەند بوو
 بەلكو لىت دەپرسىت بۆ چەند كەس ھاۋرى ۋ ھاۋخەم بوويت؟
 خوداۋەند لىت ناپرسىت لەچ ناۋچە يەك ژيانت بەسەر دەبرد
 بەلكو لىت دەپرسىت چۆن لەگەل دراۋسىكانت رەفتارت كىر دوۋە؟
 خوداۋەند لىت ناپرسىت رەنگى پىستى تۆچى بوو
 بەلكو لىت دەپرسىت كە چۆن مرقۇئىك بوويت؟
 خوداۋەند لىت ناپرسىت بۆچى ئەۋەندەي پىچوو تاكو بكەۋىتە لىنگەرىنى ئازادى
 بەلكو بەخوشەۋىستىيەۋە، لەباتى دەروازە كانى دۆزەڭ تۆ بەرەۋ كۆشكى بەھەشتى
 خۆي دەبات .

له ژياندا ته نيا يهك به خته وهري هه يه
خوش ويستن و خوشه ويست بوون .
" جورج ساند "

" دهوله تي عشق "

خانميك له مال هاته دهر و له پيش دهر گاي حه وشه تووشي سي پيره ميږد بوو ، پياني
وت : ئيوه ناناسم ، به لام ده بي برسيتان بيت ، تكايه فهرموون بو ژووره وه و شتيك
بخون .

پيره ميږده كان پرسيان ئايا ميږده كهت له ماله ؟ ژنه وتي : نه خير ، له سهر كاره .
ئه وان وتيان : ئيمه ناتوانين بيينه ژووره وه . پاش نيوهرؤ كاتيڪ ميږدي ژنه كه هاته وه
هاوسه ره كه ي مه سه له كه ي بو گيږاوه .

كابرا وتي : ئيستا برؤ پياني بلي كه من له ماله وه م و بانگهيشتيان بكه . ژنه بانگي
كردن و بو ناو ماله كه ي رينمايي كردن ، به لام ئه وان وتيان ئيمه ناتوانين به يه كه وه بيينه
ژوور .

ژنه هو كاره كه ي پرسى ، يه كيكيان رووني كرده وه كه ناوي من سامانه . دوايي
ئاماژه ي به هاوړپيكانى كرد و وتي : يه كيان سهر كه وتنه و ئه ويتر عشقه . ئيستا برؤ
به ميږده كهت بلي و به يه كه وه بريار بدن خوازيارى كامه مانن .

ژنه بو ميږده كه ي باس كرد . ميږده كه ي كه زور خوش حال بسو و به جوشيكي
تايبه ته وه وتي : وه ره با سامان بانگهيشت بكه ين و ماله كه مان پر كه ين له دارايى . به لام
ژنه كه ي دژايه تي كرد و وتي : نازيزم ، بوچى سهر كه وتن بانگهيشت نه كه ين . له م

بهینه دا کچه که یان که تائه و ساته شایه تی گف تو گو که یان بوو، وتی: وا باشتر نیه عه شق بانگهیشت بکه یین و ماله که مان پریت له عه شق و خو شه ویستی.

پاشان کابرا سه یریکی ژنه که ی کرد و وتی: وهره با به قسه ی کچه که مان بکه یین. برۆ عه شق بانگ بکه ره ژووره وه، ژنه که ی چووه لای پیره میرده کان و پرسه کامه تان عه شقه؟ تکایه فهر موونه ژووره وه بن به میوانی ئیمه.

ئه و سا عه شق هه ستا و هه نگاوی نابۆ ژووره وه. پاش ئه و، دوو که سه که ی تریش هه ستان و به دوایدا چوونه ناوه وه. ژنه به سه رسورمانه وه به سه ر که وتن و سامانی وت: من ته نیا عه شقم بانگهیشت کرد.

له م بهینه دا عه شق وتی: ئه گهر ئیوه سامان یان سه ر که وتنتان بانگهیشت بکر دایه دوو که س ناچار ده بوون له ده ره وه بمینه وه، به لام کاتیگ منتان بانگهیشت کرد، له بهر ئه وه ی ئه وان هه میسه هاوړپی منن، که و ابو و ده بی له گه ل مندا بین.

ئەنجامی لیکدانی توانایی و بانگەشە ھەمیشە
ژمارەییەکی نەگۆرە، چەندی توانایی زیاتر بێت
بانگەشە کە مەترە و چەندی بانگەشە زیاتر بێت
توانایی کە مەترە.

"فرانس فانتال"

"ھیزی عەشق"

رۆژێک خۆر و با خەریکی گەفتوگۆ بوون و ھەریە کەو لە بەرامبەر ئەوی تر ھەستی
بە گەورەیی دەکرد، بابە خۆری دەووت: من لە تۆ بە ھیزترم، خۆریش بانگەشەیی
دەکرد کە ئەو بە ھیزترە.

وتیان با تا قی بەکەینەو. بەلام چۆن؟ بینان پیاویک تێدەپەریت و چاکەتییکی
لە بەردایە. با وتی: من دەتوانم چاکەتی ئەو پیاو لە بەری دەربینم. خۆر وتی:
کەوا بوو دەست پێیکە. با توند و توندتر بوو، بە ھەموو ھیزی خۆی لە ژێر چاکەتی
کابرای دەدا. لەم کاتەدا کابرا کە بینی چی وای نەماوە چاکەتە کەیی لە دەست بدات،
دوگمەیی چاکەتە کەیی بەست و بە ھەردوو دەستی قایم پێی دانوسا.

با چەندی کرد نەیتوانی چاکەتە کەیی لە بەر دەر بە ھێنیت و بە ماندوو و ھەوێنی
خۆر و وتی: بە راستی مەروئییکی سەر سەخت بوو، چەندی ھەولم دا سەرنە کەوتم.
دەنیا کە تۆش ناتوانیت. خۆر وتی: ھەولی خۆم دەدەم و دەستی کرد بە تیشکاندن.
تیشکە پر مېھرەکانی بە سەر کابرا دا باری و گەرمی کرد. کابرا کە تا کو چەند ساتیک
پیش ئیستا ھەولی دەدا چاکەتە کەیی پارێزیت، ھەستی کرد کە ھەوا گۆراو و

بهسەر سورمانه وه سه يری خۆره تاوی کرد . بینی باکه نه ماوه ، ههستی به ئارامی و ئاسایش کرد .

بهههولی بهردهوام و پر میهری خۆر ئه ویش گهرم بۆوه و بینی که ئیتر پیویستی بهم چاکه ته نیه . به لکو ده بیته مایه ی ئازار و بی تاقه تی ئه و . به هیمنی چاکه ته که ی له بهر ده رهینا و خسته یه سه ر دهستی .

با سه ری شۆر کرده وه و تیگه یشت که خۆر زۆر له وه به هیتره ، چونکه به عه شق و به زه ییه وه تیشکه کانی بی مننه ت ده به خشیته وه و ، ئه ویش به زۆر ده یوست کاریک ئه نجام بدات .

ھەرتاك و ئايىنىكى كۆن شتىكى ھاوشىۋەتان
 پى دەلىت: تەنيا بۆخۇتاتان مەژىن، بۆكەسانى
 تىرىش بژىن. بەناخى خۇتاندان رۇمەچن، چونكە
 گىرۇدەى بەندىخانەيەك دەبن كە رزگار بوونى نىە.
 " بارپارا وارد "

" ھەژماردن "

چەند پىاوى سوارچاك دەيانويست لەچەمىك بپەرنەوہ . ئەوان چوونە لاي خاوەن
 بەلەمىك ، ئەويش بەدەنگى بەرز پرسى : چەند كەسن ؟
 يەكىك لەسوارە كان وتى : باھەژمارى بكەم .
 ئەو كەسە كانى ژماردو بەدەنگى بەرز وتى : " ئىمە نۆ كەسىن . "
 خاوەن بەلەم پرسى : " بەراست ؟ من كەھەژماردم دە كەسن ، دووبارە
 بىژمىرەوہ . "

ئەو پىاوە سوارە دووبارە ھەژماردى و وتى : " نۆ كەسىن . "
 خاوەن بەلەم ، بەلەمە كەى ھىنايە قەراخ و بەتورەيىەوہ پى وت : " ئەى تۆ لەم
 بەينەدا چىت لى دىت ؟ ھەر جارەو كە تۆ دەبىژمىرىت دەگەيتە ژمارە نۆ ، چونكە لەبىرت
 دەچىت خۆشت بژمىرىت . "

كابرانى سوارچاك شلەژا و وتى : " بۆچى برپارە من خۆشم بژمىرم ؟ "

" دىپاك چوپرا "

"بابەتى سەرەكى"

داوام لەخودا کرد خووه خراپە کانم بی تەرك بکات

خوداوهند فەرمووی خۆت دەبی وازیان لی بهییت

داوام لەخودا کرد مندالە سەقەتە کەم چاک بکاتەوه

فەرمووی: پیویست ناکات، رۆحی تەندروسته، جەستەش شتیکی کاتییه.

داوام لی کرد لانی کەم سەبرم بی بدات

فەرمووی: سەبر بەرھەمی سەختی و رەنجە، شتیگ نیه کە بدریت. فیر بوونە.

وتم: خۆشبهختم بکە

فەرمووی: داھات لەمن، خۆشبهخت بوون لەتۆ

داوام لیکرد گرفتاری ئیش و ئازارم نەکات

فەرمووی: ئازار لەخۆشبیەکانی دنیا دوور و لەمن نزیکت دەکاتەوه.

داوام لیکرد رۆحم گەورە بکات

فەرمووی: نا، دەبی خۆت گەشە بکەیت، من تەنیالق و گەلا زیادە کانت

دەبرمەوه ناکو بەپیت بیت.

داوام لەخودا کرد کە وابکات چیژی تەواو لەژیان وەر بگرم

فەرمووی: بۆ ئەم کارە ژیانم بەتۆ داوه

داوام لەخودا کرد یارمەتیم بدات، بەهەمان ئەندازە کە منی خۆش دەوێت منیش

کەسانی ترم خۆش بویت.

خودا فەرمووی: بەلی، لەئاکامدا بابەتی سەرەکیت دەست کەوت.

با ھەموو ئەو کارانەى كە ئەنجامى دەدەيت،
ھەموو ئەو شتانەى كە دەينووسيت لەبەر
خودا و بەختەوهرى خەلك بيئت. كتيبەكەت
عەشقى خودا لەكردهوودا بيئت.
"دايكە ترنيزا"

"عەشق كرده نەك ھەست"

راھیب تەنیا يەك ئارەزووى ھەبوو : چاپ بوونى كتيبيك بەزمانى ژاپۆنى ، كە
ھەموو ئايەتەكانى كتيبي پيروۆزى لەخۆ گرتيبت . برپارى دا ئەم ئارەزووى پيادە
بكات . بۆ ئەمەش گەشتيكي بۆ سەرتاسەرى ولات كرد تاكو پارەى پيوست بۆ ئەم
كارە كۆ بكاتەوہ .

بەلام لەگەڵ ئەوہى برە پارەى پيوستى بۆ ئەم كارە كۆ كردهوہ ، رووبارى ئوجى
بەرز بۆوہ و كارەساتيكي گەورەى دروست كرد . راھیب كە چاوى بەو ويژانكارىيانە
كەوت ، برپارى دا پارەكەى بۆ يارمەتيدانى ئەو خەلكە خەرج بكات .

دواى ماوہيەك برپارىدا دووبارە بۆ بەدپهينانى ئارەزووہكەى خەبات بكات .
دەستى كرد بە كۆ كردهوہى يارمەتى . رووى لەھەموو دورگەكانى ژاپۆن كرد و
دووبارە توانى پارەى پيوست كۆ بكاتەوہ . بەلام ئەمجارەيان نەخۆشيبەكى كوشندە
رووى كرده ولاتەكەى . راھیب دووبارە برپارى دا پارەكە خەرجى نەخۆشەكان و
يارمەتى ئەو بنەمالانەى كە خۆشەويستەكانيان لەدەست دابوو بكات . دوايى
سەرلەنوى چۆوہ سەر بەرنامە سەرەكيبەكەى خۆى .

دووباره كهوته رى و نزيكه ي بيست سال دواتر توانى كهوت ههزار نوسخه
له كتيبي ئاياتى پرۆز چاپ بكات . ده لىن راهيب له راستيدا سى جار ئه م كتيبه ي چاپ
كردوووه . دوو جارى يه كه مى به جورىك بووه كه كه س نه يينيوه .

۵

نەھۆمى پىنجەمى دۆزەخ
ھەستە نەرتىيە كان ، كەسىتى نەرتى

گەرەتەرىن پلە ئەوۋىيە كە خوۋى خرابى خۆت
بگۆرىت بۆ خوۋى باش
"سەھل تىستى"

وهها بههيز به كه هيچ هوڭاريك ئارامى تو
 تىك نهدات. ئهوهنده گهوره به كه نيگه ران
 نهبيت. ئهوهنده رهسهن و خوڭر به كه تورپ
 نهبيت و ئهوهنده شاد به كه ريگه نهدهيت
 كىشهيهك دروست بيت.

"كريستين لارسون"

"بههشت يان دۆزهغ، كاميان ههلهدهبژيرت؟"

پيره مير ديك له بهرنامه يه كى به ناوبانگى ته له فزيونيدا چوو ه پيش كاميرا. له راستيدا
 ئه و بۆ به شدارى كردن له پيشبر كىيهك هاتبوو.

ئه و به ورهى بهرز و گه پ ليدان هه مووانى خستبووه ژير كاريگه رى خو به وه.
 پيشكه شكارى بهرنامه به پيره ميردى وت: مرؤڤه ئاسانى ههست به وه ده كات كه ئيوه
 پياويكى شادمانن. ره مزى ئه م شادمانى و دلخوشيهى ئيوه له چيدا به؟

پيره ميرد له وه لامدا وتى: زور ساده و ئاشكرا به. هه ر وه كو بوونى لووت له سه ر
 ده م و چاوتان. من به يانيان، كاتيك كه له خه وه له ده ستم، دوو ريگه م له پيشه،
 به كىكيان ئه وه به كه نيگه ران و خه موك بم و ئه وى تريان ئه وه به كه دلخوشى و شادمانى
 هه لبريرم و، ده بى پيتان بليم كه ئه وهنده وشيار و ژيرم بۆ ئه وهى بزانه م ده بى كاميان
 هه لبريرم. به لى، زور به ساده بى ريگه ي دوو هه له ده بژيرم.

دنيا هيچ كه موكوپييه كي نيه. ئەو كه موكوپييه
 له كه سانی تر دا دهی بینین سه رچاوه كه ی روانینی
 ناته و اوی ئیمه یه. پیویست ناکات نزا بکهین بو
 ئەوهی دنیا بگوڤیت، به لکو ده بی نزا بکریت بو
 ئەوهی دیدی ئیمه بگوڤیت، تا کو بینین هه موو
 شت دروست و باش بووه و واش ده بیت.

"جی . بی . واسوانی"

"روانین"

ئەگەر

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

یه کسان بیت به

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶

کاری قورس Hard Work

H + A + R + D + W + O + R + K

۸ + ۱ + ۱۸ + ۴ + ۲۳ + ۱۵ + ۱۸ + ۱۱ = %۹۸

زانست Knowledge

K + N + O + W + L + E + D + G + E

۱۱ + ۱۴ + ۱۵ + ۲۳ + ۱۲ + ۵ + ۴ + ۷ + ۵ = %۹۶

خۆش ویستن Love

L + O + V + E

$$۱۲ + ۱۵ + ۲۲ + ۵ = \%۵۴$$

شانس Luck

$$L + U + C + K$$

$$۱۲ + ۲۱ + ۳ + ۱۱ = \%۴۷$$

پارە Money

$$M + O + N + E + Y$$

$$۱۳ + ۱۵ + ۵ + ۲۵ = \%۷۲$$

كەوابوچ شتىك ۱۰۰٪ دروست دەكات؟ روانين Attitude

$$A + T + T + I + T + U + D + E$$

$$۱ + ۲۰ + ۲۰ + ۹ + ۲۰ + ۲۱ + ۴ + ۵ = \%۱۰۰$$

تېيىنى : روانين ھەموو شتە . مرؤف جگە لەبىر و ئەندىشە و روانينە كانى ھىچى تر نىە . گەرەترين ھەولى دەروونناسى و كتيبە كانى يارمەتيدانى خود لەم چەند دەيەى دواييدا زياتر لەسەر ئەو ەبوو ەتاكو ئەم ئەفسانەيە تىك بشكىنييت كە ھەست و سۆزە كان دەره نجامى رووداوە كانى ژيانى ئىمەيە . بەلام ھىشتا دەرك و ھەرسى ئەم راستيە بۆ زۆرىك لەمرؤفە كان كارىكى ئەستەمە ، كە ئىمە دەتوانين بەتېپەراندىنى ھەلومەر جە دەره كىيە كان ، چارەنووسى سۆزدارى و رۆحى خۆمان كۆنترۆل بكەين . زۆر كەس دەلييت لەسەردەمى گاليلەدا دەژين و دەبيستن كە زەوى خپە ، خۆر جيگيرە و ئەو ەي كە لەجۆلەدايە زەوييە . ئەوان ھۆكارى يە كلاكەر ەو ە دىننەو ە و رەوشى خراپيان بەرووداوە كان و كردهو ەي مرؤفە كانى دەوروبەريان دەبەستەو ە .

"ھاوسەرە كەم بەقسە كانی ھەستی منی بریندار كرد" ، "باوكم لەبەرچاوی كەسانی تر وای كرد كه ھەست بەبچوك بوونەو بەكەم" ، "لەدەستدانی كارەكەم وای كرد تووشی خەمۆكى بم" ، "من نا ئارامم ، چونكە بریارە ئەنجامی تاقیكردنەو بەكەم رابگەيەنریت" .

بەلام ئەوھى كه زۆر كەس لىي بى ئاگايە ئەم بابەتە گرنگەيە كه ھەر ئەزموونىك لەژيانى ئىمەدا لەسى بەش پىك دىت . دوو بەشى بينراو و بەشىكى نەبينراو . $A =$ رووداو $B =$ روانين و ھەلسەنگاندنى ئىمە بۆ رووداو $C =$ كاردانەو و ھەستەكانمان . زۆر بەي خەلك ئاگادارى بەشى B و لاينە نەبينراو كانی ژيان نين . ئەوان دەرك بەو دەكەن كه شتىك روو دەدات و بەرامبەر بەو ھەستىكيان لا دروست دەيىت ، بەلام ئاگادار نين كه مەرۆف پيش ھەر كاردانەو ھەك ، رووداو ھەلدەسەنگىيىت و لەگۆشەنىگای خۆيەو و اتای بى دەدات . واتايەك كه شىوازی ھەستی ئەو لەبەرامبەر ئەو رووداو ھەدا دیارى دەكات .

لەر استیدا ھىچ رووداوىك باش يان خراب نيە . رووداو تەنھا رووداو . ئەو ئىمەين كه بەروانينەكانمان ، رووداو و ھەلومەر جەكان لىك دەدەينەو و ھەر لەسەر بنەماي ئەم لىكدانەو ھەكاردانەو ھەمان دەيىت . يەكىك پەرداخىك دەبينىت و خوشحاله كه نيوەى پرە و يەكى تر سەيرى ھەمان پەرداخ دەكات و دەليىت بەداخەو ، نيوەى بەتالە . يەكىك گلەيى ھەيە كه بۆچى گول دركى ھەيە و يەكى تر خوشحاله كه درك گولى ھەيە . ھەموو شت بەستراو تەو بەشىو ھى روانينى ئىمە . ئەوھى كه جيھان بەدياردەيەكى جوان ببينن يان قىزەون ، شاد بين يان خەفەتبار ، ھەست بەخوشبەختى بەكەين يان بەدبەختى ، ھەمووى دەگەرپتەو بۆ شىوازی بىر و ئەندىشەي ئىمە . ئىمە تواناي زالبوونمان نيە بەسەر رووداو ھەكاندا . ئازادى ئىمە ، لەمافى ھەلبىزاردنى

كاردانه وهمان بهرامبهر بهر ووداوه كان دايه . به شيوه يه كلاكه روه ناتوانين هه ميشه
ديارى بكهين چ رووداويك له ژيانى ئيمه دا روو ده دات ، به لام ده توانين ئه وه ديارى
بكهين رووداويك كه رووى داوه باشه يان خراب . له م سۆنگه يه وه ده توانين وا بكهين
كه هيچ رووداويكى خراب و ناخوش له ژيانى ئيمه دا روو نه دات . ئه گهر خراب سه ير
نه كهين ، خراب نابيين .

نه هات بو ئه و كه سانه يه كه خاوه ن روانينيكي نه ريئين . ئه گهر روانينيكي ئه ريئى
سه باره ت به ژيان هه بيئت هيچ رووداويكى خراب له ژياندا روو نادات .

خه مۆكى ، خه م و په ژاره له جيهاندا نيه .

ئه وه ي هه يه " ئه ندیشه " ي نيگه ران ، توره و خه مباره .

" فين دايه ر "

ناوی گۆرەپانەکانی مین لە جیهاندا بریتین لە:
تورەیی، ئیرەیی و تۆلە.

"بیرۆکەکانی بەرپۆلە بەرپۆلە"

"تورەیی"

رۆژێک جەنگاوەریکی سامورای هاتە لای مامۆستایەك و پرسى : ئایا بەھەشت و
دۆزەخێك لە ئارادا ھەیە؟ ئەگەر ھەیە كە و ابوو دەرگاكانیان لە كوێیە تاكو بتوانم
لە یەكێیان چاوپۆشی بكەم و لەوى تریان بچمە ناو ھو.

مامۆستا وتى : ئایا تۆ سامورای! ئەى بۆچى زیاتر لە سوالكەرەكان دەچیت؟

سامورایەكە ھێندە تورە بوو كە ھەر لەبیری چۆو ھەبەستێك ھاتوو ھەتە لای.
مامۆستا ھەستی بریندار كردبوو. سامورای جەنگاوەر بۆ كوشتنى مامۆستا
شمشیرەكەى راكیشا. مامۆستا پێكەنى و وتى : ئەمە دەرگای دۆزەخە. ئەم تورەیی و
شیو ھەم شمشیر كیشانە دەرگای دۆزەخ دەكاتە ھو.

سامورایەكە دەست بەجى تیگەشت و شمشیرەكەى داخست. مامۆستا دووبارە
پێكەنى و وتى : ئیستا و لیڤەدا دەرگای بەھەشت بەرووتدا كرایە ھو.

ئەندىشە بەتەنيا دەتوانىت دۆزەخ بىكات
بەبەهەشت و بەهەشت بىكات بەدۆزەخ.

"مىلتون"

"لەرەوشى خراپەوۈ بۆرەوشى باش : لەدۆزەخەوۈ بۆ بەهەشت"

هەستە ئەرىنىه كان "بەهەشت"	هەستە نەرىنىه كان "دۆزەخ"
شادى	خەمۆكى
جولە و چالاكى	دلەراو كە
خۆشەوېستى	ترس
بوئىرى	نىگەرانى و پەشۆكان
هېمنى	هەست كردن بەبچوكى
عەشق	هەست كردن بەتەنيابى
چىژ	پەرىشانى
مەبەست	سەرگەردانى
دلخۆشى	هەست كردن بەتاوان
بەختەوهرى	مەينەتى
ئومىد	هەست كردن بەپوچى
متمانە بەخۆبوون	تەوهرلى
ئاسايش	سترىس
هېز	لاوازى

تورەيى تىزابىكە كە زياتر زيان بەو قاپە
دەگە يەنىت كە تىيدايە تاكو ئەو شتەي
بەسەريدا دەپرژىت.

"مھاتما گاندى"

"بزمار داکوتان"

مىر مندالىك ھەبوو كە رەوشتى باش نەبوو . باوكى يەك قوتو بزمارى پىدا و وتى
لە گەل ھەر تورپە بوونىكدا دەبى بزمارىك لەسەر ديوار دابكوتى .
رۆژى يەكەم كورپە كەي سى و ھەوت بزمارى لەسەر ديوار داکوتا . لەماوہى
چەند ھەفتەدا بەم شىوہىە كە فىر دەبوو چۆن بەسەر تورپەبوونى خۆيدا زال بىت ،
ژمارەي بزمارە داکوتراوہ كان لەسەر ديوار كەم دەبووہ . ئەو تىگەشت لەوہى كە زال
بوون بەسەر تورپەي لەبزمار داکوتان ئاسانترە . لەئاكامدا رۆژىك داھات كە ئەو
مىر مندالە ئىتر تورپە نەدەبوو . ئەم مەسەلەيەي بەباوكى وت و باوكىشى پىشنيارى كرد
ھەر جارەو كە توانى تورپەبوونى خۆي كۆنترۆل بكات يەكىك لەبزمارە كان لەديوار
دەربھىنيتەوہ . رۆژھات و چوو ، كورپە كە لەئەنجامدا توانى بەباوكى بلىت كە ھەموو
بزمارە كانى لەديوار دەرھىناوہ . باوكى دەستى گرت و بردىە لاي ديوارە كە و وتى :
كورپم ، تو كارىكى باشت ئەنجام دا و توانىت بەسەر تورپەبووندا سەر كەويت ، بەلام
سەيرى كونە كانى سەر ديوار بكە ، ئىتر ئەو ديوارە وەك خۆي لى نايەتەوہ . ئەو
قسانەي لەكاتى تورپەبووندا دەيكەيت وەھا ئاسەوارىك بەجى دەھىلن .
تو دەتوانىت چەقويەك بەدلى مروڤنىكدا بكەيت و دەربھىنيتەوہ ، بەلام ھەزاران
داواي لىبور دنىش سودى نيە . ئەو برىنە لەسەر جىي خۆيەتى .

"دلهر او که و نیگهرانی"

پیره ژنیك به پاس سه فهری ده کرد، ئەو زۆر نیگهران بوو و بهردهوام له ترس و له رزهوه له شوفیره که ی ده پرسى که ئیستا له کوین و پاسه که له کوی وهستاوه .

بیگانه یهك لای پیره ژن دانیشتبوو و کاتیك بینی له راده به ده ر نیگهرانه پیی وت :

" نیگهران مه به ، شوفیره که له ههر شوینیك بوهستین ، ناوی ئەو شوینه راده گه یه نیت ، ئە گهر به مه هیور نابیته وه و هیشتا نیگهرانی ، ده توانم شوفیره که بانگ بکه م تا کو پیی بلیت که ده ته ویت له کوی دابه زیت . ئەو ئاگادار ده بیت بو ئەوه ی له شوینی مه به ستت جی نه مینیت ، که وابوو ئاسوده به . " بیگانه که شوفیری پاسه که ی بانگ کرد .

پیره ژنه که ی پیشان دا و داوای لیکرد پرسیاری ناو نیشانه که ی بکات و ئاگادار بیت نه وهك له شوینی مه به ستت جی بمینیت . پیره ژن وتی : " له بیرتان بیت من نامه ویت به هه له دابه زم یان خودای نه خواسته له شوینی مه به ستم به جی بمینم ، چونکه به په له م . "

شوفیره که وتی : " نیگهران مه بن . من شوینی مه به ستتان یادداشت ده که م و بی ئەوه ی ئیوه پرسیارمان لیبکه ن ، خۆم پیتان ده لیم . ههروه ها پیش ئەوه ی بگهینه مه به ستت خۆم دیمه لاتان و به بیرتان ده هینمه وه . که وابوو ته واو له سه رخۆ بن و پیم بلین مه به ستتان کوینه ؟ " پیره ژن به عاره ق کردنه وه و ترس و نیگهرانییه وه وتی : " زۆر سو پاس تکایه بینووسن ، ده مه ویت دوا ویستگه ، واته له گه راجی پاسه کان دابه زم . "

ئه گه ر له دوا ویستگه داده به زن ئە ی بوچی ئە وه نده نیگهرانن ؟ چون ده کریت له و ی به جی بمینن ؟ هه ر له ئیستا وه هیمن و له سه رخۆ بن .

گه ردوون به به رده وامی له جولّه دایه . جولّه به ره و به رزترین خال ، واته پیگه یشتن . ئیوه به شیکن له وه . نیگهران مه بن .

" چیرۆکه عیرفانییه کان "

"من كيم؟"

من ھاۋرپى ھەمىشەيى ئىوھم . من گەورەترىن ياۋەر و قورستىن بارى
سەرشاتانم . من پالتان پىۋە دەننيم بۆ پىشەۋە يان دەتاختەمە ژىر خۆم و شكستان
دەدەم . من بەتەواۋى لەژىر فەرمانى ئىوھدام . نىۋەي ئەو كارەي ئەنجامى دەدەن دەتوانن
بەمنى بسپىرن و من لەتوانامدا ھەيە بەخىرايى و بەدروستى بىگەيەنمە ئەنجام . بەئاسانى
بەرپىۋە دەچم ، تەنيا دەبى لەگەلمدا رەفتارىكى يە كلاكەرەۋەتان بىت .

پىشانم بدەن كە دەتەنەۋىت كارىك چۆن ئەنجام بدرىت ، پاش ھەندىك راھىنان ،
ئەو كارە بەباشترىن شىۋە ئەنجام دەدەم .

من خزمەتكارى ھەموو مرقىكى گەورەم و ھەرۋەھا بەداخەۋەم بۆ ھەموو
ناكامىيەك . لەپشت دۆرانى ھەموو دۆراۋەكان من ھەم . ئىۋە لەۋانەيە بۆ بەھرەمەند
بوون من بە كار بەيىن يان بەمەبەستى و ئىرانكارى ، بۆ من يەك شتە .

من ۋەربگرە ، پەرۋەردەم بىكە ، خۆت لەگەل من يە كلابى بىكەرەۋە ، من جىھان
دەخەمە ژىر پىت . لەگەلمدا نەرم بە ، من تۆ لەناۋ دەبەم .

من كيم؟ من "خوو" م .

"خوۋى ھەشتەم ، ستيفان كاۋى"

ئەگەر دەتانه ویت دنیا بکەن بەشویئیکى باشتەر،
سەیریکى خۆتان بکەن و دواتر چ گۆرانکارییهك
پیویست بوو ئەنجامی بدەن.

"سیداگارت"

"کەسایەتی"

فکر، رەفتار دەخولقینیت، رەفتار لەئەنجامی دووبارە بوونەوه دەبیت بەخوو و
کۆی چەند خوو، هەلسو کەوت و کەسایەتی مرۆڤیك دەهینیت. لەراستیدا
کەسایەتی جگە لە کۆمەلیك خووی جۆراو جۆری شیوه گرتوو لەمرۆڤدا هیچی تر
نیە. کەسایەتی، هەموو شتی مرۆڤە. دارایی، چارەنووسی ئاینده، هەستەکان،
بەختەوهری و ئاستی پیشکەوتنی ئیمە دەگەریتەوه بۆ کەسایەتی ئیمە. هەمووان
بەدوای پەروەردە کردنی تاییه تمەندی نوێ و دروست کردنی کەسایەتییه کی پینگەشتوو
لەخۆیان دان. بەلام بۆچی؟ بۆچی دەبی مرۆڤیکى باش بین و خووی باشمان هەبیت،
بۆ بەدەست هینانی رەزامەندی خودا و دەست بەسەرداگرتنی بەهەشتە کەی؟ بەلام
باشی و چاکەیهك کە بۆ بەدەست هینانی شتیکی تر بیت بەها و نرخى راستەقینەى نیە.
باش بوون بۆ بەباشی ژیان کردن، ئەمە دەبی هۆکاری سەرەکی ئیمە بیت بۆ ژیان.
سەیریکى تاییه تمەندییه کانی دوو کەسایەتی جیاواز بکەن کە دەکریت هەمانبیت و،
باش لەبارەیانەوه بیر بکەنەوه. ئایا دۆزهخی راستەقینە لەناخی مرۆڤیکدا نابینریت کە
خووی خرابی هەیه؟ ئەی چ خوشبەختی و پیرۆزمەندییهك لەوه زیاتره کە خووی باش
مرۆڤ دەگەیهنیتە هەست کردن بەئارامی و هیژ و شادی. لەراستیدا هەموو ئەو شتانەى
کە چاوه‌ری دەکەین لەبەهەشت هەمانبیت، دەتوانین هەر لەئێستاوه بەدەستنیشان
کردن و ئاواکردنی تاییه تمەندی ئەرینی لەناخی خۆماندا، تاقی بکەینەوه.

نەرىنى "بەھەشت"	نەرىنى "دۆزەخ"
راستگۆ	خۆپەرست
بەسەبر	بى ئىرادە
دلۇقان	ستەمكار
عاشق	چلپىس
دۇنيا	داوۋىن پىس
دادوهر	خەمسار
چاگەكار	نەزان
بەھەلوۋىست	نەفس نەزم
ژىر	خۆۋىست
سەربەخۆ	دروژن
ئازادىخواز	فېلباز
داهىنەر	شەرخواز
دۇنەزم	ترستۆك
بوۋىر	دۆراو
چالاک	تەمبەل
شاد	نابەرپرسيار
خۆباوهر	دەمارگىر
بەرپرسيار	خۆ بەكەم زان
ئاشتىخواز	شەرمن

نەرىنى "دۆزەڭ"	ئەرىنى "بەھەشت"
زۆرخواز	مرؤڭ دۆست
قۆلېر	بەخشندە
چاۋچىتۆك	پشتىوان
گەندەل	ليگەر
گەمژە	زيرەك
بەدرەۋىشت	بەرىپو بەر
بى تامانچ	رووخۇش
خائىن	ۋەفادار
فريودەر	دل فراوان
بى بەزەبى و دلېرەق	ھېمىن
تورە	دلخۇش
خەمۆك	ليبورده
خەفەتبار	ئايندە گەرا
سەرلى شىۋاۋ	گەشپىن

كەسانىڭ دىيۈە كە خەرىكى تەفسىرى
قورئان بوونە، بەلام جوامىران خەرىكى
تەفسىرى خۇيان بوونە.

"ابوالحسن خرقانى"

"راستگۆيى"

سالانىڭ پىش زايىنى مەسىح، لەئىمپراتورىيەتى چىن شازادەيەك بىر يارىدا ژيانى
ھاوسەرى پىك بەيىت. لەگەل پىاويكى ژىر راويژى كردو بىر يارىدا ھەموو كچانى
ناوچە بانگەيشت بكات تاكو كچىكى شىاو ھەلېژىرېت.

كاتىك خزمەتكارە پىرەكەي كۆشك ئەو مەسەلەيەي بىست، خەمبار بوو، چونكە
كچەكەي بەشيوەيەكى نەيىنى عاشقى شازادە بوو. كچەكەي وتى ئەويش دەچىت بو
ئەو مىواندارىيە. خزمەتكارەكە وتى: تۆشانست نىە، نە دەولەمەندى ونە زۆر
جوانىت.

كچە جوابى دايەو: دەزانم ھەرگىز من ھەلنا بىژىرېت، بەلام دەرفەتىكە كە لانى
كەم جارىك لەنزىكەوە بىيىنم.

روژى دىيارىكراو داھات و شازادە بەھەرىيەك لەو كچانەي وت: ھەرىيەكەو
تۆويكتان بى دەدەم، ئەوەي بتوانىت لەماوەي شەش مانگدا جوانترىن گولم بو
بەيىت، دەيىت بە شاژنى داھاتووى چىن. كچى خزمەتكارەكەش تۆويكى وەرگرت
ولەناو گولدانىكدا چاندى.

سى مانگ دەرباز بوو و ھىچ گولنىك نەروا. كچە پرس و راى بەچەندىن باخەوان
كردو ئەوان چۆنىەتى پەروەردە كردنى گوليان فىر كرد، بەلام بى ئەنجام بوو، گولنىك

نەروا. روژی مەبەست گەشت. کچە بە گولدانە بی گولە کە یەوێ چاوەرێ بوو. کچە کانی تر هەریە کەو گولێ زۆر جوان و لەرەنگ و شیوێ جۆراو جۆریان لە گولدانە کانیاندا هینابوو.

لە ساتی دیاریکراودا، شازادە بەوردی سەیری یە کە یە کە ی گولدانە کانی دەکردو، لە کۆتاییدا رایگە یاند کە کچی خزمەتکار هاوسەری ئایندهی ئەو دەبێت. هەر هەمووی ناپەزایەتی پشان دا بەو هۆیە شازادە کە سێکی هەلبژاردوو کە لە گولدانە کەیدا هیچ گولێک نەرواوه. شازادە ئەو روونکردنەو یە دا: ئەم کچە تەنیا کچیکە گولێکی بەرەم هیناوه کە شایەنی هاوسەری ئیمپراتۆر بێت: گولێ راستگویی... هەموو ئەو تۆوانە ی بە ئیوێم دانەزۆک بوون، مە حال بوو هیچ کامیکیان بێت بە گول.

باوهرپيكر اوترين ريگه بو ناشكرا كردنى
ناوهرپوكى كەسيك، بەدبەخت كردن و
كۆلەوار كردنى نيه، بەلكو پيئداني هيژو
دەسەلات بەو كەسەيە.

"ئابراھام لينكلن"

"لەخۆبايى بوون"

لەرپۆژيكي گەرمدا لقه داريك بەھەموو هيژى، خۆى راوہشاندا. دوابەدواى ئەوہ
گەلا زەرد و لاوازەكان جيا بوونەوہ و بەھيمنى كەوتنە سەر زەوى.
لقە دارە كە چەندىن جار ئەم كارەى بەلەخۆبايى بوونيكي تايبەت دووبارە كردهوہ.
گەلايەكى سەوز و درشت و جوان، قايم بەكۆتايى لقه كەوہ لكابوو و، هيشتا
لەبەر امبەر ھەلۆھرين خۆراگرى دە كرد. باخەوان بەتەورە كەى دەستىوہ لەناو باخدا
ھاتوو چۆى دە كرد و، دەگەيشتە ھەر لقيكي وشك و بى گەلا لەبنەوہ دەبيريەوہ و
دەبىرد.

كاتيك باخەوان چاوى بەو لقه دارە كەوت، لەگەل بينى تەنيا گەلا كە پيئوہى
مابوو لەبىرینەوہى چاوپۆشى كرد. دواى رۆيشتنى باخەوان، دووبارە ئەو لقه
خۆويستە چەندىن جار خۆى راوہشاندا تاوہ كو بەناچار گەلا سەوزەكە، وپراى
خۆراگرىيەكى زۆر لەلقەكە جيا بووہ و ھەلۆھرى.

باخەوان لەرپى گەرانەوہ، كاتيك چاوى بەو لقه كەوت، دەست بەجى لەبن

بىرپەوہ.

تۆبهندهى ئهوهيت كه تۆي بهند كردوه.

"ابوسعيد ابو الخير"

"بهردى گرانبهها"

پياويكى دهرويش كه له كوستان دهژيا له پال كانيهك دانىشت تاكو ئاويك بخواتهوه و پشوو بدات . له ناو كانياوه كه دا چاوى به بهردىكى جوان كهوت ، هه ليگرت خستيه ناو هه گبه كهى و دريژهى بهريگا كهى دا .

لهريدا تووشى گهشتيارىك بوو كه له تاوى برسپهتى هيزى لى برابوو . به لايه وه دانىشت و له ناو هه گبه كهى نانيكى بو دهريينا و پيى دا . كا برابى برسى له كاتى خوار دنى نان ، له ناو هه گبه كه چاوى به بهردىكى گرانبهها كهوت . سه بريكى دهرويشى كرد و وتى : ئايا ئه م بهرده دهدهيت به من ؟

دهرويش دهست به جى بهرده كهى دهريينا و داى بهو . كا برابرهينده خو شحال بوو نه يدهزاني چى بكات . ئه و دهيزانى ئه و بهرده هينده به نرخه كه به فروشتنى ده توانيت تا كو تايبى ته مهنى به ئاسودهى بژيت . كه و ابوو بهرده كهى هه ليگرت و به پهله به ره و شار روشت .

دواى چه ند روژ هه مان گهشتيار هاته وه لاي دهرويشه كه و وتى : ده تزانى ئه و بهرده

چه نده گرانبه هايه كه زور به ئاسانى دات به من ؟

دوايى دهستى برده ناو گيرفانى و بهرده كهى دهريينا ، وتى : من ئه و بهرده

ده گه ريئمه وه دهست تۆ ، له بهرام بهردا شتيكى گرانبه ها ترم لييت دهويت . فيرم بكه كه

چۆن ده توانم وهك تۆ بيم .

گەر شەويك لەكۆشك و تەلاردا ميوانداريت
لى بكن فریوی زاد مه خو، چاوت لەخاوەن
مال بێت.

"فروغی بسگامی"

"رەمزی خوشبەختی"

بازرگانیک بەمەبەستی فیربوونی "رەمزی خوشبەختی" کورەکەى ناردە لای
ژیرترین مرۆفە کان.

کورەکەى چل رۆژی تەواو بەناو بیاباندا دەرۆیشت، تاووەکو لەئاكامدا
بەكۆشکیکی جوان گەشت کە بەسەر شاخیکەووە بوو. ئەو پیاووە ژیرەى کە ئەو
بەدوایدا دەگەر لەوێ دەژیا.

لەكۆشکە کەدا چوووە ناو تەلاریکەووە، کە جۆش و خرۆشیکى زۆرى تیدا بەدى
دەکرا.

فرۆشیاران هاتووچۆیان دەکرد، خەلکە کە لەگۆشەیهک گفتوگۆیان دەکرد،
ئۆرکیسترایەکی بچوک لەگۆشەیهکی تر مۆسیقایەکی ناسکیان پیشکەش دەکردو،
لەسەر میزیک هەموو جۆرە خۆراکییەکی ئەو ناوچەیه دانرابوو. پیاوی ژیر لەگەل ئەم
و ئەودا خەریکی گفتوگۆ بوو و، کورەکەش ناچار بوو دوو کاتر میچاوەرپی بکات
تاكو نۆرەى بێت.

پیاوی ژیر بەوردی گوئی بۆ قسەکانی ئەو لاوہ گرت، کە هۆکاری سەردانەکەى
روون دەکردەووە، بەلام پێى وت کە جارى کاتی نییە "رەمزی خوشبەختی" بۆ ئاشکرا

بكات . ئىنجا پېشنيارى بۆ كىرد گەشتىك بەناو كۆشكە كەيدا بكات و نزيك دوو كاتزمىرى تر بگەرپتەو لاي .

خاوەن كۆشك ئەوەي بەقسە كانى زياد كىرد : هەر وەھا دەمەوېت تىكايەكتان لى بگەم . لەو كاتەدا كە وچكىكى بچوكى دايە دەست كوپرە لاوە كە و دوو دلۆپ رۆنى كىردە ناو كە وچكە كە ، دوايى وتى : بەدرىژايى ماوەي گەشتەكەت ئەو كە وچكەت بەدەستەوە بىت و ، ئاگادار بە رۆنە كە نەپرژىت .

كوپرە دەستى كىرد بەهەلگەرپان و داگەرپان بەپلىكانە كانى كۆشكدا ، لەكاتىكدا چاوى لەسەر كە وچكە كە هەلنەدە گرت . دوايى دوو كاتزمىر گەرپايەو لاي پياوى ژىر . كابرالى پىرسى : ئايا فەرشە ئىرانىيە كانى ژوورى نان خواردنت بىنى ؟ ئايا ئەو باخەت بىنى كە باخەوانىك دە سال خەرىكى رازاندنەوەي بوو ؟ ئايا تەماشاي بەلگە و پروانامە كانى منت كىرد لەكتىبخانە كەمدا ، كە هەمووى لەسەر پىستى مامز نەخشىنراو ؟

كوپرە كە بەشەرمەزارىيەوە دانى بەوەدا نا كە هېچى نەبىنىو . تەنيا بىر و ھۆشى لاي پاراستنى ئەو دوو دلۆپە رۆنە بوو كە ئەو پى ئەسپاردبوو .

- باشە ، كەوابوو بگەرپتەو و سەيروسەمەرە كانى دىناي من بناسە ، مرۆڤناتوانىت متمانە بە كەس بكات تەنيا بەناسىنى ئەو مالە نەبىت ، كە تىيدا نىشتە جىيە .

كوپرە كە ئەمجارە بەدلگەرمىيە كى زياترەو بەناو كۆشكدا گەرا . لەكاتىكدا ھەروا كە وچكە كەي بەدەستەوە بوو ، بەوردى و سەرنجى تەواوەو سەيىرى ئاسەوارە ھونەرىيە كانى سەر دىوار دە كىرد . ئەو باخەكان و كوستانە كانى دەوروبەرى بىنى ، ناسكى گولەكان و وردەكارى لەدانانى نەخش و نىگار ، ھەر ھەمووى شاينى ھەلوەستە بوون . كاتىك گەرپايەو لاي خاوەن كۆشك ھەموو شتىكى بەوردى بۆ باس

کرد. کابرا پرسى : ئەى ئەو دوو دلۆپە رۆنەى بەتۆم ئەسپارد چى لىھات؟ كورپە
سەيرى كەوچكە كەى كرد و زانى كە رۆنە كەى رشتوو. لەو كاتەدا پياوى ژير پىي
وت : " رەمزی خو شىبەختى " لەو ەدایە كە ھەموو سەيرو سەمەرە كانى جىھان بىنیت
بى ئەو ەى دوو دلۆپە رۆنى ناو كەوچك فەرامۆش بكەیت .

"گهشتيار"

گهشتيار يېكى ئەمريكى چووه قاهيره تاكو سەردانى رۆحانىيە كى گەورە بكات .
گهشتيارە كە بەوپەرى سەرسورمانەوہ بىنى كە پياوى رۆحانى لەژوورنىكى سادەدا
دەژى .

ژوورە كە پرلە كتيب بوو و ، جگە لەوہ تەنيا ميژ و كورسيەك دەبىرا .

گهشتيار پرسى : كوا شتومە كى ناومالتان؟

رۆحانى وتى : هى تۆلە كوئيە؟

گهشتيار وتى : بەلام مانەوہى من ليبرە كاتىيە و پيوستم بەشتومەك نىيە .

پياوى رۆحانى وتى : هەر وەها منيش .

"نامەى دووہەم"

"خۆ بەزل زانین"

لە قوتابخانە یە کدا کورپی باخەوانێک هەبوو، کە بەهۆی زیرەکی و هۆشیهو زۆر مایه‌ی سەرئنجی مامۆستا بوو. قوتابییه‌کانی تر کە لەناویاندا مندالی خانەوادە ی دەولەمەندیش هەبوو و چاوەروان بوون مامۆستا وەکو قوتابی نمونە بیاناسیڤیت، لەو بابەتە زۆر رازی نەبوون و لەقسەکانیاندا هەندیک جار گالته‌یان بە کورپی باخەوان دەکرد.

لەتەنیشت قوتابخانە کە گۆلیکی زۆر جوان هەبوو کە لەقەرaxe‌کانی قامیشی حەیزەران چەند مەتریک بەرز بیۆو. رۆژیک لە قوتابخانە جارێکی تر باسی کورپی باخەوان و هیمنی و هیژایی ئەو کراو، دووبارە قوتابییه‌کان گله‌یان لە مامۆستا کرد. مامۆستا زەر دەخەنە یه‌کی لێدا و روولە هەمووان وتی: جیاوازی ئیوه‌ لە گەل ئەم کورپە لەشیوه‌ی روانینی کدا یه‌ کە سەبارەت بە ژیان هەتانه‌. بۆ ئەوه‌ی هەر ئیستا هەست بەم جیاوازیه‌ بکەن پیم بلین کە قامیشه‌کانی قەرaxe‌ ئەو گۆله‌ بۆچی داهینراون؟

یه‌ کیك‌ لە قوتابییه‌کان وتی: ئەم قامیشانه‌ بی سود و بی کەلکن و بوونەتە هۆی ئەوه‌ی رووی جوانی گۆله‌ کە نەبیریت و بالنده‌ و بۆقەکان لەناویاندا هیلانە بکەن. من ئەگەر هیژم بوایه‌ هەموو ئەو قامیشانه‌م دەسووتاند و دیمەنی جوانی گۆله‌ کەم دەخسته‌ بەرچاوی دانیشتووانی گوند و گەشتیاران و ریسواران. بەم شیوه‌یه‌ جوانیه‌ سروشتیه‌کانی گونده‌ کەمان دەبووه‌ هۆی راکیشانی گەشتیاران و ئیره‌ لەبواری ئابووریه‌وه‌ گەشه‌یه‌کی زیاتری دەکرد.

قوتابییه‌کی تر وتی: من دەزانم ئەم قامیشانه‌ بۆچی لەقەرaxe‌ گۆله‌ کە رواون. ئەوان لەوین تاکو خەلکی گوند بۆ دروست کردنی سه‌قفی خانوو و کوگاکان و به‌لەم کەلکی

لى وه بىگرن . له لايه كى تره وه فينكايى و شى گۆله كه به ره و گوند دىن و ئاو و
 هه واكهى هاوسه نىگ ده كه ن . كه و ابو و له بو ارى ئابو و ريبه وه ئه وه نده ش بى كه لك نين .
 مامۆستا خه نده يه ك كه وته سهر لىوى و رووى له كورپى باخه وان كرد : تو چون بىر
 ده كه يته وه ؟ كورپى باخه وان سهرى به رداوه و وتى : قاميشه كان له قه راخ گۆله كه شه و
 روژ وه ستاون تاكو شنه يه ك بيت و له به نينان تىپه رپى و ئه وان ده نىگان لىوه بىت .
 كاتىك شنه يه ك له به نى قاميشه كانه وه تىده په رپى و قاميشه كان ده كه ونه ئاهه نىگ لىدان
 ئه وابه ئامانجى خويان له ژياندا گه يشتون . دواى ئه وه ههر رو وداوىك بو قاميشه كان
 رو و بدات تىتر به لايانه وه گرنگ نيه .

مامۆستا رووى له قوتابيه كان كرده وه و پىيانى وت : هه مووتان مرؤفتان خسته
 ناوه ندى بازنه و بوونه وه رانى ترى جيهانتان له خزمه تى خوتاندا وينا كردو ،
 له په نجه ره ي به رژه وه ندى خوتانه وه سه يرى جيهانتان كرد ، به لام ئه م كورپه ته نيا
 كه سىك بوو كه له دىدى قاميشه وه سه يرى ئه م پرسياره ي كرد . ئىستا به من بلين
 كامه تان له پىناسه ي گه ردوون نزىكترن ؟

تائه و كاته ي كه وا بىر ده كه يته وه تو گرنگترين ديارده ي جيهانيت ،

تواناى ناسىنى جيهانى ده ورو به رت نابىت .

وه كو ئه سپى چاوبه سترى پىشبركى ده بىت و ته نيا خوت

جيا له هه موو شتىكى تر ده بىنىت .

"دون خوان"

۶

نەھۆمى شەشەمى دۆزەخ
بنەمالە دۆزەخىيە كان

لە ھاوسەر گىرىدا ئۆيۈنە نە ژنن نە پياو،

عەشقىيكن لەنيوان دوو مرۆقدا.

"نيسار گاداتا"

بههادارترین سامانيك كه پياو له دنيا دا
بهدهستی دینیت، دلی ژنيکه.
" جوزيا جي هالند "

" عه شقی راسته قینه "

موزس مهنده لسۆن، باپیره ی ئاهه ننگسازى به ناوبانگی ئه لمانى، رواله تيکی
سه رنج راکيشی نه بوو. به ژنيکی کورت و، کوورپیه کی نه شياویش له پشتیدا بوو.
رۆژيک، چاوی كهوت به بازار گانيک له هامبورگ كه كچيکی خوشه ويستی به ناوی
فروجی هه بوو. موزس به نائوميدييه وه عاشقی ئه و كچه بوو، به لام فروجی به هوی
رواله تی نارپيکی ئه و گرنگيه کی وه های پی نه ده دا.
کاتی مالئاوایی، موزس ئازايه تی خوئی پشان دا و به دلی خوئی كرد. چوو
ژووره كه ی تاكو كه لك له دواده رفهت وه برگريت و قسه ی له گه لدا بکات. فروجی
كچيکی دلنزم بوو، به لام موزسی به هه ند وه رنه گرت، ئه مه ش وای كرد كه موزس
به سه ختی دلگران بيٚت. به لام موزس پاش هه وليکی فراوان به شه رمه وه پرسى: " ئايا
باوه رتان به وه هه يه كه په يمانی هاوسه ری له ئاسماندا ده به ستریت؟ "
فروجی له کاتيکدا هيشتا سه يری به رپي خوئی ده کرد وتی: " ئه ری، ئيوه ش
باوه رتان وایه؟ "
موزس جوابی دایه وه: " ئه ری، من بروام به وه هه يه. ئايا ده زانن له کاتی
له دايکبوون هه ر کورپيکی خوداوه ند له ئاسمان رايده گه يه نيٚت كه له گه ل کام كچدا
هاوسه رگیری ده کات؟ کاتيک كه من هاتمه دنيا، هاوسه ری ئاینده م راگه يه نرا.
پاشان خوداوه ند وتی: " به لام هاوسه ری تو پشت کووره. "

هەر لهم ساته دا من هاوارم کرد: "خودایه، ئهوهی که هاوسه ریکی پشت کوورم
بیّت کاره ساته. تکایه پشتی من خوار بکه و جوانی بهو بیه خشه."

فروجی سهری بهرز کرده وه و سهیری ناو چاوه کانی موزسی کرد و له قولایی
دله وه کاریگهر بوو. پاشان چووه پیش و دهسته کانی خسته دهستی مهنده لسۆن و بووبه
هاوسه ری وه فاداری ئه و.

"له زنجیره کتیبه کانی خۆراکی رۆح"

ئامادەم تەواۋى شاكار و كتيبه كانم
 لە دەست بەدەم، بە مەرجىك لە شوينىك
 ژنىك نىگەرانى من بىت، كە شە و بۆ
 نان خواردن درەنگ دىمەوہ يان نا .
 "تورگىنىف"

"پەيوەندى ھاوسەرى"

ئىۋە بە يەكەوہ ھا توونە تە دنيا و دەبى بەردەوام بە يەكەوہ بن .
 بە يەكەوہ بن تا ئەو كاتەى كە مەرگ بەلە كانى تە مەنتان دە برىت
 تە نانەت لە بىرەوہرى خامۆشى خوداوەندىشدا بە يەكەوہ بن
 بە لام بەلە كانى بە يەكەوہ بوونتان خۆشپىيەك لە نىوانتاندا ھە بىت و
 بە شەمال لە نىوانتاندا شايى و ھەلپەركى بكات .
 يە كترتان خۆش بویت بە لام عەشق مەكەن بە زنجىر .
 بە عەشق ھەر وەكو دەريايەكى نائارام لە نىوان كەنارە كانى گىانتان شە پۆل بدات .
 پىالە كانى يە كتر پەركەن بە لام لە يەك پىالەدا مەخۆنەوہ .
 نانى خۆتان بۆ يەك بەكەن بە ديارى بە لام ھەردووكتان لە يەك نان مەخۆن .
 بە شادمانىيەوہ بە يەكەوہ سەما بەكەن و ئاواز بچوینن ، بە لام بە ھەريەكەوہ بۆخۆى
 تە نىا بىت .
 ھەر وەكو ژى عود كە ھەريەكەوہ بە پەلەى خۆى تە نىايە ، بە لام ھەمووى بە يەكەوہ
 يەك ئاھەنگ دەژەنىت ، دلەكانتان بە يەك بسپىرن بە لام مەيكەن بە بەندىخانە بۆ ئەوى تر .
 چونكە تە نىا دەستى ژيان دەتوانىت دلە كانى ئىۋە لەخۆيدا رابگرىت .

لاى يەك بوەستن ، بەلام نەك زۆر نزيك .

چونكە ستونە كانى پەرسىتگە بەبوونى مەودايەك لەنيوانيان دەتوانن قورسايى

رابگرن و ،

بەرپو و چنار لەسايەى يەكتر گەشە ناكەن .

" جبران خليل جبران "

كاتىك گۆرەپانى يارى جى دەھيلىم بىر
 كردنەوەكانىشم سەبارەت بەياری ھەر
 لەوى جى دەھيلىم و كاتىك گەرامەوہ بۆ
 مال دووبارە دەبمەوہ بەمىرد و باوك.
 "بوجە كسۆن"

"درەختى كىشەكان"

پياويك، دارتاشىكى بۆ يارمەتى لەنوئىكر دنەوہى خانووە كەيدا دامەزراند.
 لەھەمان رۆژى يە كەمدا چەند كىشەيەك بۆ كابرانى دارتاش دروست بوو. سەرەتا
 شوشەى ئۆتۆمبىلە كەى شكا و بووبە ھۆى ئەوہى كاتزمىرىك لەكاتى بەفیرۆ بچىت.
 پاشان مشارە كەى تىكچوو. لە كۆتايىشدا ئۆتۆمبىلە بارھەلگرە كۆنە كەى ئىتر
 دانە گىرسا.

ئەو پياوہى كە دايمەزراندبوو، برىارى دا بيگەيەننەوہ مالىەوہ، لەكاتىكدا
 دارتاشە كە لەبىدەنگىيە كى قورسدا مابۆوہ گەيشتنە مالىەوہ، دارتاشە كە فەرمووى
 لەكابرا كرد كە بىتە مالىەوہ و چاوى بەخانەوادە كەى بكەوئت.

كاتىك لەدەرگای مالىەوہ نزيك دەبوونەوہ، دارتاشە كە لەنزيك درەختىكى بچوك
 ھەندىك وەستا، پەلىكى دارە كەى بەھەردوو دەستى گرت. تاكاتى كرانەوہى
 دەرگای مال گۆرانيكى سەير بەسەر روخسار و رەفتارى دارتاشە كە داھات.
 دەموچاوى بەخەندەيەك كرايەوہ و پاش ئەوہ دوو مندالە كەى لەباوہش گرت و
 ھاوسەرە كەشى ماچ كرد. پاش ناساندنى ئەو پياوہ بەخانەوادە كەى، تانزيك

ئۆتۆمبیلە کە ی ھاوڕێیەتی کرد . ئەوان بە تەنیشت درەختە کە دا تیپەرین ، کابرا خۆی بی
نە گیرا و لەبارە ی ئەو ی کە لەنیوان دارتاش و درەختە کە دا رووی دا پرسیاری لیکرد .
دارتاش جوابی دایەووە : ئەو درەختە ، درەختی کیشەکانی منە . دەزانم ناتوانیت
لەچارەسەر کردنی کیشەکاندا یارمەتیم بدات ، بەلام لەبەر ئەو ی دلنیام لەو ی کە
کیشەکانم پە یو هندی بەمال و مندالمەووە نیە ، هەر بۆیە ش شەوانە کاتی هاتنەووەم بۆ مال
ئەو کیشانە بەدرەختە کەووە هەلەدەواسم ، پاشان کاتی بەیانی هەلیانده گرمەووە .
سەیر لەووەدایە کاتی بەیانی دەچمەووە لای درەختە کە تاکو کیشەکانم هەلبگرم ،
زۆر بەیان ئیتر لەو ی نەماون و ئەوانی تریش زۆر سوکتر بوونە .

ئىستا ئىتر . . .

ئىستا ئىتر لەژىر باران تەر نابن

چونکہ ھەر کاميکتان دەبن بەسەر پەنايەك بۆ ئەوى تر

ئىستا ئىتر سەرما ئازارتان نادات

چونکہ ھەر کاميکتان گەر مکرە وەوى ئەوى تر دەبىت

ئىستا ئىتر تەنيايى ناتانرە ئىچىت

چونکہ ھەر کاميکتان ھاودەم و ھاورپى ئەوى تر دەبىت

ئىستا ئىتر يەك رۆحن لە دوو جەستەدا

بىرۆن و لەكە پىرى عەشقدا نىشتە جى بن

و رۆژە كانى بەيەكە وە بوونتان دەست بى بىكەن

بەئومىدى ئەوى لەم جىھانە خاكىيەدا رۆژگەلى خۆش

و پىرۆزتان لەپىشەر ۆدا بىت

" نزاى ئاپاشە "

گهوره ترين خزمه تي كۆمه لايه تي كه تاكيك
ده توانييت به ولا ته كه ي بكات په روره ده و
گه شه پيډاني خانه واده كه يه تي.

" بهرنارد شاو "

" بههشت واته كۆري به تيني خانه واده "

له دوا رۆزي تاقى كرده وه كاني زانكو، ماموستا به سه ختي كارتونى كى قورسى
هيڻايه ناو پۆله كه . كاتيک كه دانيشتنه كه مان فهرمى بوو، ماموستا گلاسيكى گه وره ي
له ناو كارتونه كه ده رهيڻا و له سه ر ميژ دايڻا . پاشان چهند به ردی له ناو كارتونه كه
هه لگرت و خستنيه ناو گلاسه كه وه . ئينجا پرسى يارى له قوتابيه كان كرد، كه
به سه رسورمانه وه سه يريان ده كرد: " ئايا گلاسه كه پر بووه؟ " هه موو وتيان: " به لى پر
بووه . "

ماموستا هه نديك ورده به ردی ترى له ناو كارتون ده رهيڻا و خستيه سه ر به رده كاني
ناو گلاسه كه . دواتر گلاسه كه ي كه ميك له قاند تاكو وردتره كان بخزيڻه كه لىڻ و
بو شايى به ينى به رده كان . پاشان له قوتابيه كاني پرسى: " ئايا گلاسه كه پر بووه؟ "
هه موويان جوابيان دايه وه: " به لى پر بووه! "

ماموستا دوو باره ده ستي خسته وه ناو كارتونه كه و چهند مشت لمى ده رهيڻا و له ناو
گلاسه كه رۆي كرد . گه رده كاني لم به ئاسانى بو شايى به ينى به رد و ورده به رده كاني پر
كرده وه . ئەم جاره به رله وه ي ماموستا پرسى ياريك بكات، قوتابيه كان به پيڤكه نينه وه
هاواريان كرد: " به لى پر بووه! . . "

دوای ئەو هی پیکە نینە کان کۆتایی هات، مامۆستا وتی: " ئەم گلاسە شوشەیی تەمەنی ئیویە و ئەو بەردە خپرانە شتە گرنەگە کانی ژیاننی ئیون، وە کو تەندروستی، خانەوادە، مندال و هاوڕێکانتان. ئەو شتانەن کە ئەگەر هەر شتیکی تر لە دەست بدەن و تەنیا ئەمانەتان بۆ بمیشتەوه، هیشتاش ژیاننی ئیویە پڕە.

مامۆستا سەیریکی قوتاییه کانی کرد و بەردەوام بوو: " وەرە بەردە کانیشتی ترن کە لە ژیاندا گرنەگن، وە کو پیشە، خانوو، لە کانیشتە بچوک و کەم بەها کانی ژیانن. ئەگەر ئیویە سەرەتالم بکەنە ناو گلاسە کە، ئیتر شویتێک بۆ بەرد و چەو نامیشتەوه."

لە ژیاندا هۆش و ئاگاییان بۆ نە سەر شتگە لێک کە بەراستی گرنەگن. هاوسەرە کەتان بۆ نانی ئیوارە بەرنە رێستوران، لە گەل مندالە کانتان یاری بکەن و سەردانی خزم و هاوڕێکانتان بکەن. سەرەتا بە بەردە گەورە کانی ژیانن بکەن، شتە کانی تر لە ئاستی گەردە کانی لمان.

باشترین خولەك کە بەسەری دەبەن،

ئەو خولە کە یە کە لە گەل خانەوادە کەتان دان.

"کۆنت بلانکارە"

ريگەي كامەرانى پېرە لەو ژنانەي كە
ميردەكانيان بۇ پيشەوہ هان دەدەن.
"توماس دوار"

"لەپشت ھەر پياويكى گەورە، ژنيكى گەورە ھەيە"

توماس ھيلەر، بەرپۆبەرى جى بەجى كىردنى كۆمپانىي بيمە لەگەل
ھاوسەرە كەي لەسەر شەقاميكي سەرە كى خەرىكى لىخوړيني ئۆتۆمبيل بوو، كاتىك
زانى بەنزىنى پى نەماوہ. ھيلەر لەسەر شەقامى سەرە كى لايدا و زۆر زوو
بەنزىنخانەيە كى ويرانەي دۆزىيەوہ كە تەنيا يەك پەمبى ھەبوو.

داواي كىرد ئۆتۆمبيلە كەي بۇ پېر بكن لەبەنزىن و رۆنە كەشى بگۆرن.

پاشان، بۆئەوہى ماندوويى دەرىكات و قاچە كانى بھەسيئەوہ، دەستى كىرد
بەپياسە كىردن لەدەووروبەرى بەنزىنخانە كە.

كاتىك بەرەولاي ئۆتۆمبيلە كەي دەگەرايەوہ بينى كە ھاوسەرە كەي و كابر اى
بەنزىنخانە بەگەرمى گىفتوگۆ دەكەن، بەلام كاتىك زانيان ئەو سەيرىان دەكات،
كۆتايان بەگىفتوگۆ ھىنا. كاتىك سواري ئۆتۆمبيلە كەي بۆوہ، بينى كابر ادەست بۆ
ژنە كەي با دەدات و، بىستى كە دەلئىت: "گىفتوگۆبە كى زۆر باش بوو."

پاش دەرچوونيان لەو شوئىنە، ھيلەر لەژنە كەي پىرسى كە ئايا ئەو پياوہ دەناسىت.
ئەو دەست بەجى رايگە ياند كە دەيناسىت. ئەوان لەقوناخى ئامادەي بەيە كەوہ
دەياخوئىند و بۆ ماوہى سالىك دەستگىران بوون.

ھیلەر بەغرورەوہ وتی: " ھۆی خانم، شانست ھینا کہ تووشی من بوویت .
ئەگەر شووت بەو بکردایە، لەباتی ئەوہی ژنی بەرپۆہبەری گشتی بیت، ئیستا
ھاوسەری کریکاریکی بەنزیخانە بوویت . "

ژنەکە ی جوابی دایەوہ: " ئازیزە کہم، ئەگەر شووم بەو بکردایە، ئەو بەرپۆہبەری
گشتی بوو و تۆش کریکاری بەنزیخانە بوویت !

هه موورق و كينيك له سهر دلى بهه شتييه كان
لاده چييت و برايانه رووبه پرووى يه كتر داده نيشن.
" سورهى حه جهرات ، ۴۷ "

" ئيمه بؤ پيکه وه نان هاتين "

سالانيك دوو برا له كيئلگه يهك ده ژيان كه له باو كيانه وه پييان گه يشتبوو . روژنيكيان
له بهر ليك تينه گه يشتنيكي بچوك ، به يه كه وه گيره يان بوو . پاش چهند هه فته بيدهنگى ،
ناكو كيان زياد بوو و ليك جيا بوونه وه .

سهر له به ياني روژنيك له ده رگاي مالى برا گه وره كه درا . كاتيک ده رگاي كرده وه ،
پياويكى دارتاشى بينى . دارتاشه كه وتى : " من چهند روژنيكه به دوای كاردا ده گه ريم ،
و تم له وانه يه هه نديك ورده كاريتان له مال يان كيئلگه دا هه بيت ، ئايا ده توانم هاو كاريتان
بكه م ؟ "

براى گه وره تر جوابى دايه وه : " بهلى ، له راستيدا من هه نديك كارم هه يه . سه يرى
ئه و جوگه ئاوه بكه له ناوه راستى كيئلگه كه ، ئه و دراوسيه له راستيدا براى بچوكى منه .
هه فته ي رابردوو چهند كه سى دامه زراند بؤ ئه وه ي ناوه راستى كيئلگه كه هه لبكه نن و ئه م
جوگه له يه له به ينى زه وييه كانماندا دروست بكه ن . دلنيام له وه ي كه له رقى من ئه م
كاره ي كردوو ه . "

پاشان ئامازه ي بؤ كوگاي كيئلگه كه كرد و وتى : " له وييدا برپك دار و ته ختم
هه يه ، ده مه وييت له نيوان كيئلگه ي من و برا كه مدا په رژينيك دروست بكه يت تاكو ئيتر
چاوم به و نه كه وييت . "

دارتاشه که ئهرتی کرد و دهستی کرد به پیوان و برینه وهی داره کان . برا گه و ره به دارتاشه که هی وت : " من بۆ کرینی شتومه که ده چمه شار ، ئه گهر شتیکت پیویسته با بۆت بکرم ؟ "

دارتاش که سه رقالی کار کردن بوو جوابی دایه وه : " نا ، هیچ پیویستیه کم نیه . " ده مه و ئیسواره کاتیك برای جووتیار هاته وه ، چاوه کانی له بهر سه رسورمان زهق بوونه وه . په رژینیک له ئارادا نه بوو . دارتاشه که له باتی په رژین پردیکی له سه ره جوگه ئاوه که دروست کرد بوو .

جووتیار به تورپه یه وه رووی له دارتاشه که کرد و وتی : " من به تقوم نه و تبوو په رژینم بۆ دروست بکهیت ؟ " ههر له م کاته دا برا بچو که که ی له پتوه گه یشت و له گه ل بینینی پرده که وایزانی برا که ی فه رمانی دروست کردنی داوه . له پرده که په رپه وه و برا گه و ره که ی له باوه ش گرت و له بهر هه لکه نندنی جوگه که داوای لیبور دنی لیکرد .

کاتیك برا گه و ره که گه راپه وه دارتاشه که ی بینی که شتومه که کانی له سه ره شانی داناه و ده یه ویت بروات . جووتیار چووه لای و داوای ده ستخووشی لیکردن ، داوای لیکرد تا کو چند روژیک میوانی ئه و و برا که ی بیت .

دارتاش وتی : " چه ز ده که م بمینمه وه ، به لام زۆر پردی و اهه یه که ده بیت دروستیان بکه م . "

بەرباردان بۆ بوونی مندال، بابەتییکی
 ئاساییە، ئەم کارە واتە بەرباردان بۆ
 ئەوێ دلی ئیوێ هەمیشە لەدەرەوێ
 جەستەتان لەلیدان بەردەوام بێت.
 "ئەلیزابەت ستون"

"بەنرخترین دارایی"

"فرید کراک" مامۆستای خانەنشینی ئیلاهیات، لەبارەیی یەکیک لەھاو پۆلیەکانی
 خۆی لەزانکۆ چیرۆکی دەگێرایەو. ئەم کەسە وەکو راگەینەر لەچین خزمەتی
 دەکرد و لەگەڵ ھاوسەر و دوو مندالە کە ی چەند سالیگ لەوێ بوون.
 رۆژیگ سەربازەکان بۆ ئەوێ پیشتر ئاگاداریان بکەنەو بەر دەرگایان بۆ گرتن و
 ئەم خانەوادەیان خستە ژێر چاودێرییەو. تاکو چەند رۆژ نەباندەزانی ئاکامی ئەم کارە
 بەکۆی دەگات.

پاشان لەناکاو سەربازەکان بێیان وتن: ئیوێ سەربەستن بگەرێنەو بۆ ئەمریکا.
 ئەوان کردیان بەجەژن و شایێ! سەربازەکان بەفەرمانیگ کە لەئاستە بالا کانهو
 هینابوویان، بوونە هۆی ئەوێ کە جەژن و شایە کەیان تیگ بچیت، فەرمانە کە ئەمە
 بوو کە ئەوان بۆیان نەبوو زیاتر لە ئەوێ کیلوگرام بار لەگەڵ خۆیاندا بەرن.

ئەم خانەوادەییە سالیانیگ لەچین مابوونەو و لەم ماوەیدا زۆر شتومەکیان کۆ
 کردبوو. بەرباردان لەسەر ئەوێ چی هەلبگرن و چی بهێلنەو، بۆیان بێو
 بەگرفتیکی گەرە. ژنە کە وتی: "ئیمە دەبێ ئەم گۆلدانە لەگەڵ خۆماندا بەربن، زۆر
 گرانبەهایە و هەرگیز ناتوانین ھاوئاکەیی بدۆزینەو." میردە کە ی جوابی دایەو:

"لهبیرت نهچیت که ئەم ئامیری چاپه تازهیه و دەبی له گەل خۆماندا بیبەین . " ئەوان
هەر و لەسەر هەلسەنگاندنی شتومە که کان بەردەوام بوون .

لە ئەنجامدا توانیان نەو دە کیلوگرام بار بوخۆیان بجنه لاوه . بەسەربازەکانیان
راگەیاندا که ئامادهی روشتتن . سەربازەکان پرسیان : " ئایا هەموو شتومە که کانتان
کیشاوه؟ " پیاوی مالهوه جوابی دانهوه : " بەلی کیشاومانە ، ئیمە ریک نەو دە
کیلوگرامان جیا کردۆتەوه . "

دواتر سەربازەکان پرسیان : " ئایا منداڵە کانتان کیشاوه؟ " ژن و میرده که حەپەسان
و وتیان : " بەدلنیا ییەوه نا ، ئەوانمان نە کیشاوه . " یه کیک له سەربازەکان بە پرتا و وتی :
" ئیوه دەبی منداڵە کانیشتان بکیشن ، ئەوانیش بەبار دەژمی درین . " لەو ساتەدا ئامیری
چاپ ، گۆلدان و شتەکانی تر لە بەرچاویان تەواو بی که لک و وه کوزیل بوو . ئیتر هیچ
کامیکیان ئەو نرخە ی پیشووی نەما .

مندال وەکو چیمەنتۆی تەرە، ئەوەی

بکەوێتە سەری شیوەی پی دەدات.

"ئەندایشەکانی بەرپووەبەرتیی"

"مندالان چۆن فێر بن وەها دەژین"

ئەگەر مندال لە گەل رەخنەدا بژی،

فێری تاوانبار کردن دەبێت.

ئەگەر مندال بە کینە و دوژمنایەتی بژی،

فێری شەڕخوازی دەبێت.

ئەگەر مندال لە گەل ترسدا بژی،

فێری ترساندن دەبێت.

ئەگەر مندال لە گەل هەستی بەزەیدا بژی،

فێر دەبێت کە لەبارەى خۆیەو هەست بەداخ بکات.

ئەگەر مندال لە گەل شەرمەزاریدا بژی،

فێر دەبێت کە هەست بەتاوان بکات.

ئەگەر مندال لە گەل ئێرەیدا بژی،

فێر دەبێت کە ئێرەیی بەم و بەو بیات.

ئەگەر مندال بەئاگادار بوون لەتوانا کانیەو بژی،

فێر دەبێت کە متمانەى بەخۆی بێت.

ئەگەر مندال بەپشتگیرییەو بژی،

فێر دەبێت کە خۆی خوش بویت.

ئەگەر مندال لە گەل بېنين و ناسيندا بۆى ،

فېر دەبېت كە لە ژيانيدا تامانجى هەبېت .

ئەگەر مندال لە گەل بەخشيندا بۆى ،

فېرى بەخشندهيى دەبېت .

ئەگەر مندال لە گەل راستگۆيى و دادپەر و ەريدا بۆى ،

فېر دەبېت كە راستگۆ و چاكە كار بېت .

ئەگەر مندال بە ئاسايشە و ە بۆى ،

فېر دەبېت كە متمانهي بەخۆي و دەور و بەرى هەبېت .

ئەگەر مندال بەخۆشە و يستى و دلنزميە و ە بۆى ،

فېر دەبېت كە جوانيە كانى ژيان بېينيت .

ئەگەر مندال لە گەل سەبردا بۆى ،

فېرى خۆراگرى دەبېت .

ئايا مندالى ئيوە چۆن دەزى؟

“ دورتى ئىيل . نۆلت ”

ئاخ ئەي دل.. ئەگەر كەسنىڭ بەتۈ بلىت
كە رۇح ھەروەك جەستە كاتىيە، وەلام
بدەرەوۈە كە گول دەژاكيتهوۈ، بەلام تۆۈ
دەمىنىتتەوۈ، ئەمە ياساى خوداۈۈندە.
" جبران خلیل جبران "

" ئەو فریشتەيەك بوو "

دەرگای ژووری دکتۆر بەتوندى لیدرا . دکتۆر وتى : " دەرگاكت شكاند! وەرە
ژوورەوۈە "

دەرگا كرايەوۈە و كچىكى بچكۆلانەي نوۆ سالە كە زۆر پەريشان ديار بوو،
بەپرا كرىن چوۈە لای دکتۆر : " جەنابى دکتۆر . دايكم ! " لە كاتىكدا ھەناسەي پى
نەمابوو، بەردەوام بوو : " تكاتان لیدە كەم لە گەلمدا وەرن ! دايكم زۆر نەخۆشە . "
دکتۆر وتى : " دەبى دايكت بەھىت بو ئیرە ، من سەردانى مالى كەس ناكەم . "
كچە كە وتى : " بەلام دکتۆر ، من ناتوانم . ئەگەر ئیۈە نەيەن ئەو دەمریت ! "
فرمیسك بەچاۈە كانیدا ھاتە خوار .

دکتۆر دلى نەرم بوو و بپريادا لە گەلیدا بپروات . كچە دکتۆرە كەي بو لای مالەوۈە
رینمایى كرد ، شوینىك كە دايكە نەخۆشە كەي لەناو جیدا كەوتبوو .
دکتۆر دەستی كرد بەپشكنين و توانى بەدەرزى و حەب لەرز و تاكەي دابەزىنىت و
رزگارى بكات . ئەو بەدریژابى شەو لای ژنە كە مایەوۈە ، تابەيانی كە ژنە كە رەنگ و
رووی ھاتەوۈە بەر .

ژنه بهسهختی چاوه کانی ههلهینا و سوپاسی دکتۆری کرد بو ئه و کاره ی که له گه ل
ئه ودا کرد بو ی .

دکتۆر پی و ت : " ده بی سوپاسی کچه که ت بکه یت ، ئه گه ر ئه و نه ده بو و بیگومان
ده مردی ! "

ژنه به سه ر سو پرمانه وه وتی : " به لام دکتۆر ، کچه که ی من سی سال ده بی ت
مردو وه ! " و ئاماژه به وینه ی کچه که ی کرد له سه ر ته خته که ی .

له گه ل بینینی وینه که ، دکتۆر هه ر دوو ئه ژنۆی سست بوو . ئه مه هه مان کچ بوو !
فریشته یه کی بچوگ و جوان .

مندال ھەلگىرى پەيامى خوداۋەندە. ئەوان
رۆژانە بۇ ئامۇزگارى لەبارەى عەشق، ئومىد
و ئاشتى دەنىردىنە سەر ئەم دىيايە.
" جىن راسل لوول "

" مندالان "

مندالانى ئىۋە لەپاستىدا مندالى ئىۋە نىن، ئەوان كچان و كورانى ژيانن بەشۋىن
خۆياندا. ئەمە ناۋەرۋكى ژيانە كە بەشۋقى دىدارى خۆى ھەر ساتەو لەگۆشەيەك سەر
دەر بەھىنئەو. ئەوان لەكۆلانى بوونى ئىۋەو تىدەپەرن بەلام لەئىۋە نىن و، گەرچى
لەگەل ئىۋەدان، ھى ئىۋە نىن.

عەشقى خۆتان پىشكەش بەوان بكەن، بەلام ئەندىشە كانتان بۇ خۆتان ھەلبىگرن،
چونكە ئەوانىش بۇ خۆيان ئەندىشەيەكى تریان ھەيە.

جەستەيان لەمالى خۆتاندا نىشتەجى بكەن، بەلام رۆحيان رەھا بكەن.

چونكە رۆحى ئەوان لەخانەى " سبەى " دا دەژى،

كە ئىۋە تەنانەت لەخەيالىشدا ناتوانن چاوتان پى بكەوئىت،

لەوانەيە ھەول بەدن كە ھاوشىۋەى ئەوان بن، بەلام بۇ ئەو

تەقەللامەكەن كە ۋەكو خۆتان گەورەيان بكەن،

چونكە كات بۇ دواۋە ناگەرئەو ۋە لەدوئىندا ناۋەستىت.

ئىۋە كەمانىكن كە لىيەو ۋە مندالە كانتان ھەرۋەك تىرى گيانلەبەر بەرەو ئايندە

دەھاۋىژرىن.

" جبران خلیل جبران "

من وهكو خۆم حەزم لەشك و خامەيه، بەلام
 بەهەم زانیوه كه ماسی حەز لەكرم دەكات.
 كه وابوو كاتیك دەچم بۆ ماسی گرتن، ئیتر
 بیر لەوه ناكه مه وه كه خۆم چیم دەویت بەلكو
 لەفكری ئەوه دا دەبم كه ماسی چی دەویت.
 " ئەندیشه كانی بەرپۆه بەریتی "

" مافی هەلبژاردن "

یه كێك لەموریدە كانی شەمسی تەبریزی لێ پرسی : چۆن رووتان كرده پیشەیی
 رووحانیەت؟ شەمسی تەبریزی وتی : دایكم لەبارەیی منەوه دەبووت ئەوه نده شیت نیم
 كه ببەن بۆ شیتخانە و ئەوه ندهش پیرۆز نیم كه بچم بۆ پەرستگایەك . كه وابوو بریارم
 داروو لەتەسەوف بكەم .

- ئەم بابەتەتان چۆن بۆ دایكتان روون كردهوه؟
- بەگێرانەوهی ئەم چیرۆكە : جوجكە مراییەکیان لای پشیلەیهك دانای، تاكو
 پشیلە چاودیری بكات . پشیلەكە وایزانی كه مندالی خۆیه تی و جوجكە
 مرایش پشیلەیی بەدایکی خۆی دەزانی و لەهەموو شتیكدا لاسایی
 دەكردهوه . تاوه كو روژنێك دوو بەدوو لای گۆلێكەوه تێدەپەڕین . جوجكە
 مرای دەست بەجی خۆی خسته ناو ئاوه كه و پشیلە تۆقی ، هاواری كرد :
 وەرە دەرەوه ، ئیستا دەخنیكی .

جوجكە مراوی جوابی دایه‌وه : نا دایكه ، تیگه‌یشتم له چیدا به‌توانام و ده‌زانم
له‌ژینگه‌ی شیاوی خۆمم ، هه‌ر لی‌ره ده‌مینمه‌وه ، به‌لام ئیوه هه‌ر گیز تیئاگه‌ن مه‌له‌ کردن
چ چیژیکی هه‌یه .

" چیرۆکه‌لیک بۆ باوکان ، مندا لان ، نه‌وه‌کان "

تۆچى بيت مندالەكانت دەبن بهوه
 كهوابوو تۆشتىك به كه دهتهويت
 مندالەكانىشت ئەو شته بن.
 " دەيويد بىلى "

" پياوانى بههشت + ژنانى بههشت = مندالانى بههشت "

باوكم ميوه و سهوزهى دهفرۆشت و ، له كۆلانىكى شارى ماساچوست شته كانى
 لهپشتى پىكايىك دينا و دهيفرۆشت . كاتىك نۆ سالان بووم ، رۆژىك باوكم داواى
 لىكردم كارتونىك شلك كه تارادهيهك رزيبوو ، فرى بدهم .
 تكام لىكرد ئەگەر بكرىت ئەو كارتونە بۆ من بيت . لهبەر ئەوهى ئەو دهيهويت فرى
 بدات . ئەو وتى نا . وپراى ئەوهى بهتەما بوو بىخاته ناو تەنەكهى خۆلهوه ، بهمنى
 نهدهدا ، چونكه به لاش نهياندا بوو بهو . بهلام پيشنيارى بۆ كردم كه به قەرز و به مەرج
 پىم دهفرۆشيت .

مه بهست له (به مەرج) ئەوه بوو كه ئەگەر من بۆ فرۆشتنم نه بوايه هيچى بى قەرزدار
 نه بووم . من رهزامه ند بووم و خيرا دهستمان كرد به دانانى نرخ . لهبىر مه كه نرخه كهى
 زۆر كهم بوو . پاشان دوو هيندهى كرد و روونى كردهوه كه ئەو زيادهيه بۆ قەره بوو
 كردهوهى مه ترسى دارايى خويهتى . ئەمه يه كهم ئەزموونم بوو له بارهى قەرز و
 بهر ژه وهنديه كانى سه رمايه گوزارى .

شلكه كانم جيا كردهوه ، ساغه كانم خسته ناو كارتونىكى پاك و ئەوى ترم رشت .
 پاشان له سه ر داشقه كه م دانا و بردم بۆ ماله كانى كۆلانى پشت كۆگا كه مان . له ماوهى
 كه متر له كاتر ميريكداهه موويم فرۆشت و گه ر امه وه تاكو برىكى زياتر شلك

وهربگرم . ئەو رۆژه ئىتر شلك نەما بوو بۆ فروشتن . بەلام باوكم ، بههه مان مەرج ،
برېك گەنمە شامى و پەتاتەى ماوہى پېدام . ئەوانىشم خىرا فروشت .

لەوہ بەدواوہ ، ھەركات كاريكى باش و تايبەتى وەكو خاوين كردنەوہى كوگا يان
گسك ليدان يان برىقاندنەوہى سيوہ كانم ئەنجام دەدا ، داشقەيەكى پرلە ميوہى بەمن
دەدا تاكو بيبەم بۆ فروشتن ، واى ليھات پارەيەكى باشم دەست دەكەوت و پاش دانى
پشكى باوكم بەپي ريككەوتنەكەمان ، ئەوہى ترم بۆخۆم ھەلدەگرت . قسە كردن
لەگەل باوكم لەسەر نرخەكان بووبە ھۆى ئەوہى كە وا ھەست بكەم لەگەلیدا
يەكسانم .

سەرەراى ئەوہى تەمەنم لەنۆ سال زياتر نەبوو ، ئەم كارە واى دەكرد كە متمانە
بەخۆ بوونم زياد بىت . داىكم ھەميشە لەگەل ئيمە بوو و يارمەتى دەدا جياوازى
بۆ چوونە كانمان لەبارەى بەھاي پەتاتە نيوہ رزيوہ كان يەك بخەين و ، ھەرگيز لەرووى
خۆشەويستى يان دلسۆزى ، لايەنگرى لەكورپەكەى يان مېردەكەى نەدەكرد . ئەوتەنيا
جەختى لەسەر ئەوہ دەكردەوہ كە ھەردوو كمان لەگەل يەكدا يەكسان و بى فروفيلى
بين .

" ريك جليناس ، ئەوہى دەتانەويت بېپرسن . . . "

"عەشقی بی خەوش"

سەربازىك پاش شەرى فیتنام ویستی بگەرپتەووە بۆ مال. پېش ئەوێ بگاتەووە مال
 لە نیویۆرکەووە پەيوەندی کرد بە دایک و باوکی : دایک و باوکی خۆشەوێستم شەرتەووە
 بوو و من دەمەوێت بگەرپتەووە بۆ مال، بەلام تکایە کم لیتان هەیه . هاورپتە کم هەیه
 کە دەمەوێت لە گەل خۆمدا بیهێنمەووە بۆ مال. دایک و باوکی لەو لەمدا وتیان :
 بەو پەرى حەزەووە دەمانەوێت بپینن . کورە کە بەردەوام بوو : بەلام بابەتیک هەیه
 لەبارە یەووە کە دەبیت بیزانن . ئەو لە شەردا بەسەختی بریندار بوووە و لە ئاکامی چوونە
 سەر مین دەست و قاچیکى لە دەست داووە و بى جى و رتیه . من دەمەوێت رینگە بدەن
 لە گەل ئیمەدا بژی . باوکی وتی : کورپى خۆشەوێستم ، بەداخەووەم کە ئەم کیشە یە بۆ
 هاورپتە کەت هاتۆتە پېش . ئیمە هاوکاری دەکەین تا کۆ لە ناو شار جییهک بۆ ژبان
 بدۆزیتەووە . کورە وتی : نا من دەمەوێت ئەو لەمالی ئیمەدا بپینتەووە . ئەوان لەو لەمدا
 وتیان : نا ، کە سیک بەم بارو دۆخە دەبیتە سەر ئیشە بۆمان . ئیمە تەنیا لە ئاست ژبانى
 خۆمان بەرپر سيارین و رینگە نادەین ئەو ئۆقرەمان لى هەلبگریت . باشتر وایە
 بگەرپتەووە بۆ مال و ئەویش فەرامۆش بکەیت .

لەو کاتەدا کورە بە دلشکاوی تەلەفۆنە کەى داخست و دایک و باوکی ئیتر دەنگى
 کورە کە یان نەبێست . دواى چەند رۆژ پۆلیسى نیویۆرک مالی کورپەى ئاگادار کردەووە
 کە جگەر گۆشە کە یان لەر و داویکی کەوتن لە بینایە کى بلن دەووە گیانی لە دەست داووە ،
 ئەوان گومانى خۆ کوشتن دەکەن . دایک و باوکی پەرىشان و شیواو بەرەو نیویۆرک
 بەرى کەوتن و ، بۆ ناسینەووەى تەرمى کورپە کە یان سەردانى پزیشکی یاسایان کرد .
 لە گەل بینینی تەرمە کە ، دل دایک و باوکی لە لیدان وەستا . کورپە کە یان دەست و
 پێیه کى نەما بوو .

" فریشتە يەك بەناوی . . . ؟ "

كۆرپە يەك كە ئامادەى ھاتنە دنيا بوو چو وە لای خودا و لىى پرسى : دەلىن ئىوہ
بەيانى دەمنىرن بۆ سەر زەوى ، بەلام من بەم بچو كىە و بى ھىچ يارمە تىيەك چۆن
دەتوانم بۆ ژيان كردن روو لەوى بكم؟

خودا جوابى داىەوہ : من لەناو كۆى فریشتە كان ، يە كىكىانم بۆ تۆ دەستنىشان
كردو وە . ئەو لەچاوەرپوانى تۆ داىە و ئاگادارى لەتۆ دەكات .
كۆرپە لە دووبارە جوابى داىەوہ : بەلام لىرە (بەھەشت) ، من جگە لەپىكەنىن و
ئاواز ھىچ كاریكى ترم نىيە و ئەمانە بۆ دلخۆشى من بەسن .

خودا وتى : فریشتە كە ئاوازت بۆ دەخوینىت و ھەموو رۆژ بە دەمت پىدە كەنىت .
تۆ ھەست بە عەشق دەكەیت و دلخۆش دەبیت .
كۆرپە لە درىژەى بەقسە كانى دا : من چۆن دەتوانم تىيگەم خەلك دەلىن چى ،
كاتىك لە زمانە كە يان تىناگەم؟

خودا لاواندىەوہ و وتى : فریشتە كەت جوانترىن و شىرنترىن و شەت بە گویدا
دەچرپىنىت و ، بەوردى فىرت دەكات چۆن قسە بكەیت .
مندالە كە سەرى وەرسوراند و پرسى : بىستوو مە كە لەسەر زەوى مروقى خراپىش
ھەن . كى پارىزگارى لەمن دەكات؟

خودا وەند بەردەوام بوو : فریشتە كەت پارىزگاريت لى دەكات ، تەنانەت ئەگەر
گيانى خۆشى لەسەر دانابىت . مندالە كە بەنىگەرانىيەوہ وتى : بەلام من ھەمىشە بەو
ھۆيەى كە ئىتر ناتوانم ئىوہ بىينمەوہ دلگران دەبم .

خودا وەند وتى : فریشتە كەت لەبارەى منەوہ بۆت دەدووت و رى گەرپانەوہ بۆ لای
منت پىشان دەدات . گەرچى من ھەمىشە لەتۆوہ نزىك دەبم .

لهو کاته دا، بههشت هیمن بوو . به لام دهنگیک لهزه وییه وه ده بیسترا . منداله که
 دهیزانی که به مزووانه ده بی سه فیره که ی دهست پی بکات . ئەو به هیمنی پرسیاریکی
 تری له خودا کرد : خودایه ئە گهر ده بی ههر ئیستا برۆم ، تکایه ناوی فریشته که م پی
 بلی .

خوداوهند جاریکی تر دهستی به سهر دا کیشا و جوابی دایه وه : ناوی فریشته که ت
 گرنگ نییه ، به ئاسانی ده توانی به " دایه " ناوی به ریت !

خوداوهند نهیده توانی لهه موو شوینیک بیّت

له مرووه وه دایکی ئافراند

" په ندیکی عه ره بی "

ميراتی ئەو بۆ مندالەکانی وتەکان يان
دارايیەکانی نەبوو، بەلكو خەزینەییەکی
نەووتراو بوو، خەزینەیی سەرمەشق
وہکو مروۆقیك و باوکیك.

"ویل راجەررز"

"پیشکەش بە باوکان"

کورپك لە پەیمانگا خویندنی تەواو کرد. چەند مانگیك بوو كە ئۆتۆمبیلیکی
سپۆرتی جوان لە پیشانگایەك سەرنجی زۆر راکیشابوو و، لە قولایی دلیەو ئەواتی
دەخواست روۆزیک بییت بە خاوەنی ئەو ئۆتۆمبیلە.

کورپە كە داوای لە باوکی کردبوو كە بۆ خەلاتی دەرچوونە كەیی، ئەو ئۆتۆمبیلەیی
بۆ بکریت. ئەو دەیزانی كە باوکی توانای كپرینی نییە. لە ئاكامدا روۆزی جەژنی
دەرچوون داھات و باوکی بانگی کرد بۆ ژوورە كەیی خۆی و پئی وت: من لەوہی كە
کورپكی وەك تۆ باشم ھەیە زۆر دلخۆشم و تۆم زیاتر لە ھەر كەسیكی تر لەم دنیاہ
خۆش دەویت. پاشان دیاریہ كی پیچراوی دا بە كورپە كەیی.

كورپە تامەزرۆ، بە لام بە ئائۆمیدیہ وە دیاریہ كەیی كرده وە و تیايدا كتیبيكي ئینجیلی
بینی كە بەرگە كەیی بەزیر كوترا بوو. بە تورپەییە وە دەنگی بە سەر باو كیدا بەرز كرده وە و
وتی: ویرای ھەموو مال و داھاتە كەت تەنھا ئینجیلیكم پی دەدەیت؟ كتیبي پیروۆزی
لە سەر زەوی دانا و باوکی جی هیشت.

سال ھات و چوو پیای لاو لە كاری بازرگانیدا سەر كەوتنی بە دەست ھینا.
مالیكی خۆش و خانە وادەیی كی زۆر باشی ھەبوو. روۆزیکیان بیرى لەوہ كرده وە كە

سەردانى باو كە پىرە كەى بكات ، لەو رۆژەووە كە جىيى ھىشتبوو چاوى بە باوكى نە كە وتبۆو . بە لآم بەر لەو ەى بچىت بۆ لای باوكى تە لە گرافىكى بە دەست گەشت كە تايىدا ھەوالى كۆچى دواى باوكى نووسرابوو و ، تىيدا ھاتبوو كە باوكى ھەموو داھاتى خۆى بەو بە خشىو ، ئىنجا پىويست بوو خىرا خۆى بگە يە نىتە مالى باوكى و بەو كاروبارەو ە خەرىك بوو .

كاتىك گەشتە مالى باوكى لە دلەو ە ھەستى بە پەژارە و پەشيمانى كرد . بە لگە و كاغەزە گرنگە كانى باوكى ھەلدایەو ە و چاوى پىدا خشاندەو ە . لە ناوياندا ھەمان ئىنجىلە كۆنە كەى دۆزىيەو ە . لە كاتىكدا فرمىسكى دەرشت ئىنجىلە كەى كردەو ە و لا پەرە كانى ھەلدایەو ە ، لە ناكاو سويچى ئۆتۆمبىلىكى لە پشت بەرگى كۆتايىدا بىنى . لە پال سويچە كە كارت و ناو نىشانى ھەمان پىشانگای مەبەست دانرابوو كە ئۆتۆمبىلە داخوازە كەى لىبوو . لە سەر كارتە كە ، بەروارى دەرچوونى لە پەيمانگا و ھەرو ە ھائەم رىستە يە ، كە ھەموو نر خە كەى پىشە كى دراو ە ، نووسرابوو .

دايك كەسيك نىيە كە پشتى پى بېستىن
بەلكو كەسيكە كە لەھەموو پشت بەستنىك
دوورمان دەخاتەوہ.

"كانفيلد فيشەر"

"پشووی كورت"

پيشەوہرى بۆژن لەوانەيە زۆر سەخت بىت، بەلام پيشەوہرى بۆژنىك كە دايك
بىت زۆر زۆر سەختەرە.

دايكىك سى كورى بزۆز و زۆرزانى ھەبوو. شەويك لەشەوہكانى ھاوين ئەم سى
كورە زۆرزانە پاش ئەوہى كە نانى ئىوارەيان خوارد، لەحەوشەى مالى خوياندا
خەرىكى يارى "دزو پۆليس" بوون.

يەكيك لەكورەكان وای نواند كە فيشەكيك لەدايكى دەگرىت و ھاواری كرد:
تەق، تەق تۆ مردى. دايكى كەوتە سەر زەوى و چەند خولەكيك لەھەمان رەوشدا
مايەوہ و ھەلنەستاوہ.

يەكيك لەدراوسىكان كە شايتى ياربيە كە بوو، كاتىك بينى كە داكيان
ناجوليتەوہ، لەوہ نىگەران بوو نەكالە كاتى كەوتن زيانى پىگەيشتبيت و، ھەر بۆيەش
بەرەولاي ھەلھات.

كاتىك دراوسىكەيان نزيك بۆوہ تاكو لەنزيكەوہ داكيان بينيت، دايكە كە
چاويكى ھەلھينا و بەھىمنى وتى: "وس، وس مەجوليتنە، ئەمە تەنيا دەرفەتە بۆ
ئەوہى بتوانم پشوو بدەم!"

باپيره و داپيرهتان له باوهش بگرن و
 بليين: سوپاستان دهكهم بوئه وهى
 ههلى ژيانقان بهمن دا.

"ئەلېكس هېلى"

"قاپى دار"

پيره ميڤديك بريارى دا تاكو له گهلا كور و بوك و نهوه چوار سالانه كهيدا بژى .
 دهسته كانى پيره ميڤد له رزيان تيگه وتبوو و چاوه كانى كز بوون و بهسهختى دهيتوانى
 بهريدا بروات . له كاتى نان خواردنى ئيواره ، چيشته كهى له سهر ميڤرشت و
 پهرداخىكى خست و شكاندى .

كور و بوكه كهى لهم گهنده كارييهى پيره ميڤد دلگران بوون و وتيان دهبي چارهيه كى
 باپيره بكهين ، نه گينا هه موو ماله كه ده شيوينيت . نه وان ميڤيكي بچو كيان له سوچى
 ژووره كه دانا و باپيره ناچار بوو به ته نيا له وى نان بخوات . دواى نه وهى قاپيك له دهسته
 داكهوت و شكا ، ئيتر ناچار بوو خواردنه كهى له قاپى داردا بخوات . ههر كاتى كيش
 خانه واده كهى لومه يان ده كرد ، باپيره ته نيا فرميسكى ده رشت و هيچى نه ده ووت .
 ئيوارهى رۆژيك ، بهرله نان خواردن ، باوكه كه سهرنجى دايه سهر كوره چوار
 سالانه كهى كه به چهند پارچه دار يارى ده كرد . باوكى رووى له و كرد و وتى : كورم ،
 واچى دروست ده كهيت ؟ كوره كهى كه زور قسه خوش بوو ، وتى : نه و ابوتو و
 دايكم قاپى دار دروست ده كهم بوئه وهى كاتيك پير بوون چيشتى تيدا بخون!
 خهندهيه كى كرد و خهريكى كاره كهى بووه .

له و رۆژه به دواوه هه موو خانه واده كه بهيه كه وه له سهر ميڤيك نانيان ده خوارد .

ھەرچەندەي كەمان كۆنتر بېت

نەواكەي شيرنترە.

"سى . پوتنام"

"گۆزە"

پياويك ھەموو رۆژ دوو گۆزەي گەورەي لەمسەر و لەوسەري دارىك دەبەست،

دارەكەي لەسەر شانى دادەنا و ئاوي بۆ مالى خۆي دەبردەوہ.

يەكيك لە گۆزەكان كۆنتر بوو و چەند قەلشىكى بچوكى تىكەوتبوو، كابرا

ھەر جارە و كە رنى مالى دەگر تە بەر، نيوەي ئاوي گۆزەكە دەپژا. دوو سال خەريكى

ئەم كارە بوو. گۆزەي ساغ و نوي، لەخۆبايى بوو بەوہي كە ئەركى خۆي بەتەواوہتى

بەجى دەھينا، بەلام گۆزەي كۆن و قلىشاو شەرمەزار بوو كە تەنيا دەتوانىت نيوەي

ئەركى خۆي بەجى بەھينىت، ھەرچەندە دەيزانى ئەو قلىشانە ئەنجامى كارى سالانىكى

دوور و درىژە.

گۆزەي پيرە ئەوہندە شەرمەزار بوو كە رۆژىكيان، كاتىك كابرا ئامادە بوو ئاو

لەپيرەكە ھەلبكىشىت، برپارى دا قسەي لەگەلدا بكات: داواي لىبوردنت لى دەكەم،

ھەموو ئەو ماوہيەي كە منت بە كار ھيناوہ تەنيا لەنيوەي قەبارەكەم كەلكت

وہر گرتووہ، تەنيا نيوەي تىنوہتى چاولەپىيەكان مالىوہم شكاندووہ.

كابرا پىكەنى و وتى: كاتىك دەگەپىيەوہ بەوردى سەيرى رىگاكە بكە. كاتى

گەپانەوہ گۆزەكە بىنى كە لەلايەكى رى و بانەكە، لەلاي خۆيەوہ گول و گىاي زۆر

جوان روواون. كابرا وتى دەبىنى سروشت لەلاي تۆ چەندە جوانترە. من ھەميشە

دەمزانى كە تۆ قلىشاويت و برپارم دا كەلك لەم بابەتە وەربگرم، لەم لاي رىگاكەدا

تۆۋى سەوزەوات و گۆلم بلاو كردهۋە و ، تۆش ھەمىشە و ھەموو رۆژ ئاوت دەدان .
گۆلم بردۆتەۋە بۆ مال و پياز و كاھوم داۋە بەمندالە كانم . ئەگەر تۆ قلىشت تىدا نەبوايە
چۆن دەتوانى ئەم كارە بكەيت .

۷

نەھۆمى ھەوتەمى دۆزەخ
وہستان، بى ئامانچى و سەرگەردانى

زىندوو ئەوانەن كە خەبات دەكەن،
ئەوانەى كە گيان و لەشيان پېرە لەئىرادە
ئەوانەى كە لەنشۆى چارەنوس سەردەكەون
ئەوانەى كە بىرمەندانە بەرەو ئامانچىكى بالا ھەنگاودەئىن
و رۆژ و شەو لەخەيالاندا يان ئەركىكى پىرۆز
يان عەشقىكى گەرەيان ھەيە .

"فېكتور ھۆگتو"

كاتىك بچوكين، خه يالى گه وره مان
له ميشكدايه و كاتىك گه وره ده بين
خه ياله كانمان بچوك ده بنه وه.

" هه موو شت له خه يالى كه وه ده ست پئده كات "

هاورپيه كم هه يه به ناوى " مونتى رابه رتز " كه خاوه نى كىلگه يه كى په روره ده
كر دنى ئەسپه له " سه ن سیدۆر " . دوا جار كه له وى بووم داواى ليكر دم گوى
له چيروكى ژيانى كه سيك بگرم كه بوم ده گيرتته وه . چيروكه كه ي له باره ي پياويكى
گه نجه وه بوو . ئەو كورپى راهينه ريكي ئەسپ بوو كه له له وه رگه يه كه وه بو
له وه رگه يه كى تر و له كىلگه يه كه وه بو كىلگه يه كى تر ده رويشت و ئەسپى راده هينا .
روژىك له قوتابخانه داوايان له كوره كه ي كرد دارشتنه وه يه ك بنووسيت له باره ي
ئەوه ي كه ده يه ويت له داها توودا بيت به چى . ئەو شه وه له حه وت لا په رده ئا مانجه كانى
و ، ئەوه ي كه ده يه ويت بيت به خاوه نى كىلگه يه كى راهينانى ئەسپ ، روون كرده وه .
ئەو خه ونه كانى به ورده كار يه وه روون كرده وه و ته نانه ت نه خشه ي كىلگه يه كى ۲۰۰
دؤنمى كيشا و شوينى هه موو خانووه كان ، له وه رگه كان و گۆرپه پانه كانى راهينانى
ده ست نيشان كرد .

پاشان به وردى نه خشه ي خانوويه كى هه زار مه ترى كيشا ، كه له هه مان كىلگه دا
بوو . ئەو به دل گيان له سه ر ئەم پرۆژه يه ي كارى كرد و روژى دواتر داى
به مامۆستا كه ي . دواى دوو روژ ، كاتىك په رپه كانى وه رگه ته وه له سه ر لا په رپه ي به كه مى
نووسرابوو ، زۆر خراب .

كۆرى خەياللاوى چىرۆكە كەمان ، پاش تەواوبوونى پۆلەكە چوۋە لاي مامۇستا و لىي پىرسى كە بۆچى لەسەر پىرۆژە كەي نووسىۋىتەتى زۆر خراب ؟ مامۇستا لەۋە لامدا وتى : چونكە خەياللىكى دوور لەپراستى بوو لەلايەن لاويكى بى ئەزمونەۋە .

تۆ پارەيەكت نىيە ، لەبنەمالەيەكى سەرگەردان و بى مال و حالى و ، هيچ پشت و پەنايە كىشت نىيە . بوون بەخاۋەنى كىلگەيەكى رايىنانى ئەسپ پارەيەكى زۆرى دەۋىت ، دەبى پارەيەكى زۆر بۆ كىرپىنى زەۋى بەدەيت و بۆ كىرپىنى ئەسپى رەسەن كە بتوانى لەرپىي زاۋىيانەۋە ئەسپ پەروەردە بىكەيت . جگە لەۋەي بۆ دارشتى خانوو و لەۋەرگە كانىش دەبى نىرخىكى زۆر خەياللى بەدەيت ، ھەرۋەك دەبىنى ھەرگىز ناتوانىت ۋەھا كارىك بىكەيت و ، دواتر ئەۋەشى وت : دەرفەتتىكى تىرت پى دەدەم و ئەگەر لەبارەي ئامانچىكى شياوترەۋە بنووسىت نىرەكەت دەگۆرم .

كۆرە گەرايەۋە بۆ مال و بىرى لەقسەكانى مامۇستا كەي كىردەۋە . لەكۆتايىدا چوۋە لاي باوكى و لىي پىرسى باشتىر وايە چى بىكات . باوكى وتى : تۆ دەبى خۆت لەمبارەيەۋە بىر پارەدەيت ، ھەرچەندە وا بىر دەكەمەۋە ئەم بىر پارەدەيت بۆ ئايندەت زۆر گىرنگ بىت .

سەرەنجام دواي يەك ھەفتە بىر كىردەۋە كۆرەكە ھەمان پەرەكانى پىشۋوى گەراندەۋە بۆ مامۇستا كەي و هيچ گۆرانىكى بەسەر پىرۆژە كەيدا نەھىنا ، تەنيا لەسەر پەرىكىان نووسى : " ئىۋە دەتوانن نىرەيەكى خرابىم بۆ دابىنن ، بەلام من وام پى باشە خەيالە كانم بىپارىزم . "

پاشان رووى كىردە ئامادەبووان و وتى : ئەم چىرۆكەم بۆ گىرپانەۋە لەبەر ئەۋەي ئىۋە ھەر ئىستا لەمالى ۱۰۰۰ مەترى مىندان لەناۋەپراستى كىلگەيەكى ۲۰۰ دۆغى . ھىشتا ئەۋ پەرانەي قوتانجانەم ھەلگرتوۋە و دەتوانن لەسەر شۆمىنەكە بىبىنن كە لەچۋارچىۋە

گىراۋە . پاشان بەم جۆرە بەردەوام بوو ، باشتىن بەشى چىرۆكە كە سالى پار رووى دا كە ھەمان مامۇستا ۳۰ قوتابى بۆ گەشتىكى يەك ھەفتەيى ھىنابوو بۆ كىلگە كەم . كاتىك بەمن گەشت رووى لەمن كرد و وتى : لەپراستىدا مۇنتى ، ئىستا تىدە گەم كاتىك مامۇستاي ئىۋە بووم ھەندىك جار خەون و خەيالى قوتابىيە كانم دەدى . لەدرىزەي ئەو سالانەدا خەيالى زۆر قوتابىم دى ، بەلام خوشبەختانە تۆئەننە پىداگر بووى كە كۆلت نەدا .

" جەك كانفالىد "

تېيىنى : ھەموو چىرۆك و بەسەرھاتە كان بە خەيالىك دەست پىدە كات . ئەم جىھانە پان و بەرىنە بەھەموو گەورەيى و رەھەندە كانىيەو رۆژىك خەيالىك بوو لەھزى خوداۋەند كە بەدى ھاتوۋە . بەبى ئارەزوو و خەيال ھىچ شتىك بوونى ناپىت . كەسىك كە خەيالى لەسەردانىيە داھاتووشى ناپىت . خەيالە گەورە كان ژيانى ئىمە بەرىن دەكەن و خەيالە بچو كە كان ، ژيان سنووردار دەكەن ، لەپراستىدا ھەر مرقۇتىك بەخەيال و ئارەزوۋە كانى سنوورى ژيانى خۆي ديارى دەكات .

يەك شت دەتوانىت ھەموو شت بگۆرئیت:
ھەلبۇزاردنى ئامانچ و پيى دانوسان.

"ئامانچ"

وينا بکەن كە ئیوۋ دەتانه ویت لەئاوی رووباریکی خورپن بپەرنەوۋە . لەوانە یە بی
ھیچ ئامیر و یارمەتیەك بتوانن بەسەختی لەئاوۋە كە بپەرنەوۋە ، بەلام بی شەك ، هیزی
ئاوۋە كە کاریگەری دەبیٹ لەسەرتان و لەرپی خۆتان لاتاندهدات و دەتانگە یەنیته
شویئیکی تر .

لە کاتی کدا ئیوۋ دەتوانن بە پشت بەستن بە گوریسیك ، كە لەمبەر رووبارە كەوۋە بو
ئەوبەری كیشراوۋە ، بە ئاسانی لەئاو بپەرنەوۋە و ریک بگەنە شوینی مەبەست . ژیان
لەر ووباریکی خورپن بچوئینن ، ئامانچ ھەمان رۆلی گوریسی دەبیٹ لە کاتی پەرنەوۋە
لەئاوۋە كە . ئامانچ ، هیمنی و بەردەوامی دەدات بە جولە ی مروؤو لەسەر ریی راست
دەیهیلئیتەوۋە و ، دەبیته ھۆی ئەوۋە ی شەپۆلە خرۆشانە کانی ژیان نەتوانن بو ئەمسەر و
ئەوسەری رابکیشن .

ئەگەر قایم دەست بە گوریسی ئامانچە کانتانەوۋە بگرن دەگنە ھەمان شوینی مەبەست
لەژیانتاندا .

" رابەر "

باشترین وەرگیران بو " چارەنووس "

ھەمان

" دارپشتنی بەرنامە " یە .

تواناكارى بەبى رىك و پىكى لەھەشت پىيەكى
 دەريايى دەچىت كە پىيەكانى بەستىتەوہ.
 جولە و چالاكىيەكى زۆر ھەيە، بەلام ئىوہ
 نازانن بو پىشەوہ پرۆن يان دواوہ.

"ئىچ . جەكسۆن براون"

"ھەلبۇاردنى رىياز"

- حوشترىكى بچوك لەدايكى پرسى : دايكە دەكرىت چەند پرسىارىكت لى بكام؟
- ھەلبەتە . چىيە كورم ، شتىك ئازارت دەدات؟
  - نا ، بەلام پىم بلى بۆچى حوشترەكان كۆپارەيان ھەيە؟
  - دەى كورم ئىمە ئازەلى بىابانين ، بۆكۆ كوردنەوہى ئاوپىوستان بەكۆپارەيە ،
 ئىمە وەكوبوونەوہرانىك ناسراوين كە دەتوانن بى ئاوبىمىننەوہ .
  - باشە ، ئەى بۆچى قاچەكانمان درىژن؟
  - ديارە كورم ، ئىمە پىوستان بەو جۆرە قاچانەيە تاكو بتوانن لەھەموو كەس
 باشتر بەناو بىاباندا پرۆين .
  - باشە ، ئەى بۆچى مژۆلكەكانمان درىژن؟ ھەندىك جار رىگرن لەبىننى
 دەوروبەر .
  - كورم ، ئەو مژۆلكە ئەستور و درىژانە پارىزەر و داپۆشىنەرن ، ئەوان
 يارمەتىمان دەدەن چاوەكانمان لەتۆز و خۆلى بىابان پارىزىن .
  - تىگەيشتم ! پرسىارىكى تر دايكە .
  - چىيە باوانم؟

- ئەي قەفەس چىيە؟ ئىمە لەناو قەفەسە كاندا چى دەكەين؟

تېيىنى : لېھاتوويىە كان ، زانستە كان ، تواناكان و ئەزموونە كان تەنيا كاتېك بەسودن كە ئۆۈ لەسەر رېياز و شوئىنى راست بن . ئامانج و بەرنامە كانتان شوئىن و رېيازى راستان پيشان دەدات . باشترین لېھاتووى و توانا دەروونىيە كانمان كاتېك بەھادارن كە لەچارچۆۈەي بەرنامە و ئامانجە كانى ژيانى خۆماندا كەلكيان لى وەر بگرىن .

ئەم سى وشەيەتان لەبىر بىت : خەيال ، ئامانج ، دارشتنى بەرنامە .

خەيال سەراپاي ژيانى ئىمەيە . چوارچۆۈەيە كە كە رووداو و پېشھاتە كانى ژيان تىيدا روو دەدات . ئامانج ، خەيالئىكە كە دەستنيشان و پېناسە كراوہ . ئەو كاتەي كە ديارى بكن رىك چىتان دەوئت ، بەچ ئەندازە و رىژەيەك و ، بەروارى گەيشتن پىي ديارى بكن ئەوا خەيالە كانى خۆتان كرووہ بەئامانج . دارشتنى بەرنامە گە لالەيەكى كردارىيە بو بەدەست هينانى ئامانج .

خەيال ← ئامانج ← دارشتنى بەرنامە

هيچ ئهسپيک تا ئه و کاته ي زين و بهرگي لي نه به ستریت

ناگاته شويني مه بهست .

هيچ مه لم يان گازيک تا ئه و کاته ي قه تيس نه بيت

شتيک ناخاته جو له وه .

هيچ تافگه به كي نياگارا تا ئه و کاته ي له تونيلدا نه بيت

کاره با و هيژ به ره مه ناهييت

هيچ ژيانيت تا ئه و کاته ي ريک نه خريت و بو شتيک تهرخان نه کريت

گه شه ناکات .

"هه نري نه مرستون فاسديک"

ھەر ئەندىشە يەك كە بەمىشكى ئىمەدا
دېت ئايندەى ئىمە بونىاد دەنيت.

"لوئىزمى"

"درەختى ئارەزوو"

رۆژىك پياويك لەگەشتدا بوو كە بەھەلكەوت چووھ ناو بەھەشت . خەلكى ھىند
لەو بپروايەدان كە لەبەھەشت درەختانىك بەناوى درەختى ئارەزوو ھەن كە گشت
ئارەزوويەك بەجى دىنن . تەنيا دەبى لەژىر بەكىيان دابنىشيت و بەدلى خۆت ئارەزوو
بكەيت ، ھەر ئەو ساتە ئارەزووھە كانت بەدى دىن و ھىچ مەودايەك لەنىوان داخوазى و
بەجى ھىتانی داخوазىيە كەتدا نىيە .

ئەو پياوھ شەكەت بوو ، ھەر بۆيە چووھ ژىر يەكىك لەدرەختەكانى ئارەزوو و
خەوت . كاتىك بەخەبەر ھات ھەستى بەبرسىەتى كرد . بەخۆى وت : چەندە
برسىمە ، خۆزگە لەشۆئىنكەوھە خواردنم بۆ دەھات .

يەكسەر خواردن نامادە بوو ، وەكو ئەوھە بوو كە لەئاسمانەوھە گەيشتەيت . كابرا
زۆر برسى بوو ، بۆيەش گرنگى نەدا بەوھى لەكوئوھەتوھە . كاتىك برسى بيت
جى ھىچ پرسىيار و لىكدانەوھەك نىيە . خىرا دەستى كرد بەخواردن ، بەراستى بەتام
بوو . كاتىك تىر بوو ، بەھەستى رەزامەندىيەوھە سەيرىكى دەوروبەرى كرد . بىرى
لەشتىكى تر كەردەوھە : "ئەگەر تەنيا خواردنەوھەكى ساردەم ھەبىت . . . لەپەر
خواردنەوھەكى خۆش و ساردەركەوت . ئەويش لەژىر سىبەرى درەخت و لەبەر
شەبەكى فىنك ، لەوپەرى ھىمنى و رەزامەندىدا خواردنەوھەكى خواردەوھە ."

ئىستا ئىتر برسپەتى و تىنويەتى نەمايوو . كەوابوو دەستى كىرد بەپرسىيار كىردن لەخۆى ، لىرە چى روودەدات؟ ئايا خەون دەبىنم ، يان چەند رۇچىك لىرە ھەن كە ئەم كارانە ئەنجام دەدەن؟ ترسا .

دەست بەجى رۇحە كان بەدىار كەوتن ، رۇحگەلى تۇقىنەر ، ترسناك و قىزەون . كابرالەرزى تىكەوت و بىرى لەوہ كىردەوہ : "ئەگەر بىكوژن . . . ئىنجىا كوشتيان . . .

تېينى : بىر كىردنەوہ كانى ئىمە وە كو درەختى ئارەزووہ كانە . چۆن بىر بىكەينەوہ ھەر وادەبىت .

ھەر كىردەوہ يەك كە ئەنجامى دەدەين جىھان رەنگدانەوہ كەيمان بۆ دە گەرىنئىتەوہ و بالاترىن كىردەوہى ئىمە "ئەندىشە" و "بىر كىردنەوہ" يە . ھەر ئەندىشە يە كمان ھەبىت ، جىھان رەنگدانەوہ كەيمان لە چوار چىوہى روودا و پىشھاتە كاندا بۆ دە گەرىنئىتەوہ .

بىر كىردنەوہى نەرىنى رووداوى نەرىنى و بىر كىردنەوہى نەرىنى بارودۇخ و پىشھاتى نەرىنى لى دە كەوئىتەوہ . مرۇۋلە كوئىترۇل كىردنى فكىر دەتوانىت چارەنووسى خۆى كوئىترۇل بىكات . رەمىزى دەسەلات و خۆشبەختى مرۇۋلە ھەر لەم خالەدا شاردر اوہتەوہ .

ھەرچىيەك لەزەويدا بىچىنن ھەر بەھەمان شىۋە
بۇمان دەگەرپىتەۋە. ئەمە مەھالە كە گەنمە شامى
بچىنن و بەرھەمى گەنم بدرووینەۋە، بەلام كاتىك
نۆرەي كشتوكالى ھزرى دىت ئەم ياسايە بەھەند
و ھرناگرين.

"ئوريسون مونت مارون"

"تۆۋەكانى ئەندىشە"

بۇ ساتىك بىر لەتماتە بكنەۋە. لەرەۋشى تەندروسىدا بەروبوومىكى زۆرى
دەپىت. بۇ بەدەست ھىنانى ۋە ھا بەروبوومىك دەبى لەتۆۋە وشك و بچو كە كانەۋە
دەست پى بكنەين.

ئەو تۆۋە لەخودى تەماتە ناچىت. بەدلىيايەۋە تامە كەشى ۋە كو تامى تەماتە نىيە.
ئەگەر دلىنا نەدەبوون كە دەتوانىت تەماتە بەرھەم بەپىنىت تەنانەت نەتانەدەتوانى
باۋەپىش بكنە. بەھەر حال ئەم تۆۋە لەخاكى بەپىتدا دەچىنن و ئاۋى دەدەن و چاۋەرى
دەكەن تىشى خۆرى بەر كەۋىت.

كاتىك يە كەم چە كەرە لەژىر خاك سەر دەردىنىت، نالىن: ئەمە خۆ تەماتە نىيە.
بەشادىيەۋە سەيرى دەكەن و دەلىن: ئاى چە كەرەي كىردوۋە، ئاگادارى نەش و
نماكەي دەبن. ئەگەر درىژە بەئاۋدانى بدەن و خۆرى زىاترى بەر كەۋىت، لەكانى
خۆيدا پەلەكانى تەشەنە دەكات و لەۋانەيە زىاتر لە سەد تەماتەي بەتام بەرھەم بەپىنىت.

ئەمانە ھەموۋى بەدنىكە تۆۋىك دەستى پىكرد. ئافراندى ئەزموۋنى تازەش ھەر بەم

چەشنىيە.

نهستی ئیوه وه کوزه ووییه که . تۆو ، فکر و رسته یه کی ئه ریئی نوئییه که به کاری
دهیئن ، ئه زموونی نوی له م تۆو هدا شار او هیه . به بیر کردنه وه ی ئه ریئی خوۆتان ، ئاوی
دهدن ، ده یه یلنه وه تا کو خوۆری ئه ندیشه ی ئه ریئی بهر که ویت ، به هه لکه ندنی
ئه ندیشه ی نه ریئی که له ده ورو به ریدا سه ر ده ردیئن ، گیا هه رزه کانی باخ ده رده کیشن و
له کاتی بینینی یه که م نیشانه کانی گه شه نه کردن پیی لی نانین و نالین ئه مه بهس نییه .
له بهر امبه ردا سه یری یه که م پیشکه وتنی خوۆتان ده کهن و به جوۆش و خرۆشه وه
ده لین : ئای دهستی پیکردووه ، کاره که ی دهست بی کردووه . ئه و کاته ئاگاداری نهش
و نما که ی دهبن و به دیار که وتنی ، ده بییت به ئاره زووی ئیوه .

پاراوتىرىن وتە كىردارە

"شكسپىر"

"كار بە كىردەۋە رادەپەرىتت"

ئەمە چىرۆكىكە لەبارەى چوار كەسايەتى : ھەموۋان ، ھەندىك ، ھەر كەسىك و

ھىچ كەس .

پىشەيەكى گىرنگ ھەبوو كە "ھەموۋان" دەيانتۋانى ئەنجامى بدەن .

"ھەموۋان" دىنيا بوون كە "ھەندىك" ئەو كارە ئەنجام دەدەن .

"ھەر كەسىك" پى رادەپەرىتتا ، بەلام "ھىچ كەس" ئەنجامى نەدا .

"ھەندىك" بەمە دىگىران بوون چونكە ئەمە پىشەيەك بوو كە "ھەر كەسىك"

دەيتۋانى ھەلىپتتت .

"ھەموۋان" واياندەزانى كە "ھەر كەسىك" دەتۋانئىت ئەنجامى بدات ، بەلام

"ھىچ كەس" دەركى بەۋە نە كىرد كە لەۋانەيە "ھەموۋان" خۆى لى بدزەنەۋە .

بە كورتى ، چىرۆكە كە بەم چەشەنە كۆتايى ھات كە "ھەموۋان" "ھەندىك" يان

لۆمە دە كىرد ، كەچى لەپراستىدا "ھىچ كەس" داۋاي لە "ھەر كەس" نە كىرد كە

راپەراندىنى ئەم كارە لەئەستۆ بگىرت .

بە كىك تۆر دە چىتت و بە كىك تەنيا دەۋەستىت

و ئارەزوۋ دە كات . ئايا ئىۋە ئامادەن مەرج بىكەن

كە كامەيان ماسىيە كان دە گىرت

"بەشىك لە شىعەرىكى چىنى"

ئەگەر روو لە دارستان نەكەن، واتە ئەو
 يەكەم ھەنگاوە ھەلنەھيڤنەو ەكە لە
 ئازايەتییەو ە دیت، بەسەرھاتەكان
 دەست پى ناكەن.

"مىكى ھارت"

"بىچووى زەرافە"

زەرافە بەپىو ە زىت، يەكەم رووداو ەكە بەسەر بىچوو ەكەيدا دیت ئەمەيە ەكە
 لەبەرزايە ەكى دوو مەتريەو ە بەر دەبیتەو ە. لەگەل ئەو ەشدا كاتىك بىچوو ەكەي ەھول
 دەدات لەسەر پىيەكانى بوەستىت دايكى رەفتارىكى سەير دەنوئىت. لەقەيە ەكى
 ھىواشى لىدەدات و زەرافەي بچكۆلە دووبارە ەكەوئتەو ە. ئەو ەھول دەدات
 ھەلسىتەو ە بەلام دووبارە بەر دەبیتەو ە. ئەم كارە چەندىن جار دووپات دەبیتەو ە تاو ەكو
 بىچوو ەكەي ھىزى تىدا نامىت و واز لە ەستانەو ە دەھىت. . . لەم كاتەدا زەرافەي
 دايك دووبارە لەقەيە ەكى لىدەدات و ناچارى دەكات ھەلسىتە سەر پى و ئەمجارەيان
 ناىخاتەو ە سەر زەوى. ھۆكارى ئەم رەفتارە سادەيە. يەكەم وانە ەكە زەرافە بو مانەو ەي
 لەبەر امبەر بوونەو ەرانى درندە فىرى دەبىت، ئەو ەيە ەكە زۆر خىرا لەشوتى خوى
 ھەلسىت و فىرى راكردن بىت.

بە يانى ھەموو رۆژيک مامزىک لە ئەفرىقا ھەلدەستىت
ئەو باش دەزانىت کە دەبى تىتر لە خىراترين شىر رابکات تا کو
نە کوژرىت

بە يانى ھەموو رۆژيک شىرىک لە ئەفرىقا ھەلدەستىت
ئەو باش دەزانىت کە دەبى تىتر لە خىراترين مامز رابکات
تا کو لە برسا نە مرىت

گرنگ نىيە ئىو ھ شىرن يان مامز ، وا باشە لە گەل سپىدە
دەست بکەن بەراکردن .

بوییری نه بوونی ترس نییه، به لکو زیاتر تیگه یشتنه
لهو بابته که شتیکی تره هیه گرنگتره له ترس.

"نامبروز ریدمتون"

"ژیان له چوار وشه دا"

میروندالیکی ههشت سالان له پیره پیاویک نزیك بۆوه، چاوی برییه ناو چاوی و
پیی وت: من ده زانم که ئیوه زۆر زۆر تیگه یشتوون. هه ز ده کهم ره مزی ژیان له زاری
ئیوه بیسم. پیره پیاو سهیریکی کوره ی کرد و جوابی دایه وه: من سارد و گهرمی
رۆژگارم چهشتووه و بهم نه نجامه گه یشتووم که ره مزی ژیان له چوار وشه دا کورت
ده کریته وه.

۱- یه کهم وشه بیر کردنه وه یه: هه میسه بیر لهو به هایانه بکه ره وه که پیّت خو شه
بین به کۆله که ی ژیان ت.

۲- دووهم وشه باوهره: کاتیك بیرت لهو به هایانه کرده وه که ده ته ویت بیانکه ییت
به کۆله که ی ژیان ت و هه موویانت ده ستنیشان کرد، باوهرت به خۆت بیّت.

۳- سیههم وشه خه یالّه: ته نیا خه یالی ئه و داخوازییانه ت له سه ردا بیّت که له سه ر
بنه مای باوهرت به خۆ بوون و به هاکانی ژیان ت شیوه یان گرتبیّت.

۴- چوارهم وشه بویرییه: کاتیك که باوهرت به خۆت بوو و به ته واوی هه ستت
به به های بوونی خۆت کرد، نۆره ی ئه وه دیّت که به وپه ری بویرییه وه
خه یالّه کانت بکه ییت به راست.

پیره میرد که جگه له "والّت دیزنی" که سی تر نه بوو، له کۆتاییدا وتی: کورم ئه م

چوار وشه یه ت له بیر نه چیت: بیر کردنه وه، باوهرت، خه یال و بویری.

ئەوھى چارەنۇوسى ئىۋە دىيارى دەكات
بىرىارەكانى ئىۋەيە نەك بارودۇخ.

" ئانتۇنى رابىنز "

" بەر بەست لە كۆيە ؟ "

پىرەمىردىكى تەنيا ، لەشارى " مېنە سوتا " دەژيا . ئەو دەيوست زەوى
كشتو كالىيە كەي بكيلىت ، بەلام ئەم كارە زۆر قورس بوو . تەنيا كورپى كە دەيتوانى
يارمەتى بدات لەبەندىخانە بوو .

پىرەمىرد نامەيە كى بۆ كورپە كەي نووسى و رەوشە كەي بۆ روون كردهوہ : كورپى
ئازىزم من لەرەوشىكى باشدا نىم ، ئەمسال ناتوانم پەتاتە بچىم . من نامەوېت ئەم
كىلگەيە لەدەست بەم ، چونكە داىكت ھەمىشە ھەزى لەكاتى چاندنى بەرھەم بوو ،
من پىر بوومە و بۆ ئەم كارە نابم . ئەگەر تۆلىرە بوای ھەموو كىشە كانم چارەسەر
دەبوو . من دەزانم ئەگەر تۆلىرە بوایت ، زەوييە كەت بۆ دەكىلام . باوكى
خۆشەويستت .

پىرەمىرد لەوہ لآمى نامە كەيدا ، ئەم تەلەگرافەي بەدەست گەيشت : باوكە ! بۆ
خاترى خودا زەوييە كە مەكىلە ، من لەوى چەك و چۆلم شار دۆتەوہ .

كاترمىر چوارى بەيانى رۆژى دواتر ، دوانزە كادىرى FBI و ئەفسەرى پۆليس
ھاتن بۆ كىلگە كە و ھەموو زەوييە كەيان كىلا ، بى ئەوہى يەك فېشە كىش بدۆزنەوہ .

پىرەمىردى تۆقيو نامەيە كى ترى بۆ كورپە كەي نووسى و پىي وت كە چى رووى
داوہ و لىي پىرسى ئىستا دەبى چى بكات ؟ كورپە كەي جواى بۆ ناردهوہ : باوكە بىرۆ
پەتاتە كانت بچىنە ، ئەمە باشتىن كار بوو كە دەمتوانى لىرەوہ ئەنجامى بەم .

ھېچ بەربەستىڭ بوونى نىيە . ئەگەر ئىۋە لەقولاى دلتاندا بربار لەسەر كارىڭ
بدەن ، دەتوانن ئەنجامى بدەن . بەربەست ، ھزرە نەك بارودۇخ و ئەۋەى كە ئىۋە لەگەل
كەسىكى تردا لە كوئىن .

ئەگەر وا بىر دەكەنەۋە كە كار واته رەنج
و مەينەت و ئامرازيك بۆ داين كىردنى
بژيوى مال، بەدلىنياييەۋە لەۋە زياتر
هيچتان دەست ناكەۋيٲ.

"ئانتونى رابىنز"

"كرىكاران سەرقالى كارن"

رۆژيک ھەۋالنىرىك لەتەنىشت بىنايە كى تازە دروستكر او تىدە پەرىت . سى كرىكار
لەسەر بىناكە خەرىكى كار بوون . لىيان نزيك بۆۋە تاكو لەگەل ھەرسىكياندا
چاۋپىكەۋتن ئەنجام بدات .

يەكەم كرىكار كەسىك بوو كە زۆر درەنگ دەھاتە سەر كار و ، لەھەموۋان زووتر
دەرۋىشتەۋە . بەپاتالى خىشتە كانى لەسەر يەك دادەنا و بەرەۋام پرتە و بۆلەى بوو .
ھەرگىز گىرنگى بەچۆنيەتى كارەكەى نەدەدا .

ھەۋالنىر پىرسىارى لى دەكات : ئىۋە سەرقالى ئەنجامدانى چ كارىكن ؟ ئەۋ
بەبىزارىيەۋە جواب دەداتەۋە : ئەى نابىنىت خەرىكە گىان دەدەم ، خىشت ھەلدەچىم .
ھەۋالنىر دەچىتە لاي كرىكارى دوۋەم . ئەۋ كەسىكە لەكاتى خۆيدا دىت و لەكاتى
خۆشىدا كارەكەى جى دەھىلىت . بەبەر اورد لەگەل كرىكارى يەكەم بەۋزەبەكى
زىاترەۋە سەرقالى كار كىردنە . پىرسىارى لى دەكرىت : سەرقالى چ كارىكى ؟ ئەۋىش
لەكاتىكدا خەرىكى ھەلچىنى خىشتە كانە بەخەندەۋە ۋەلام دەداتەۋە خەرىكەم
لەكاتىمىرىكدا ۵ دۆلار پەيدا دەكەم .

بەلام كرىكارى سېھەم بەويست و وزەيە كى نائاسايەوہ كارە كەى ئەنجام دەدات .
 كرىكارى سېھەم كەسېكە ھەمىشە بەرلەھەمووان دېتە سەر كارە كەى و دوای ھەمووان
 شوپىنى كارە كەى جى دەھىلېت . ئەو زۆر ھۆگرى كارە كەيەتى و ھەول دەدات
 بەباشترىن شېوہ ئەنجامى بدات . كاتېك ھەوالنېر پىرسىارى لېدە كات سەرقالى چ
 كارېكە ، بەجۆشەوہ جواب دەداتەوہ : من سەرقالى دروست كردنى جوانترىن بىناى
 ئەم شارەم و دووبارە خەرىكى كارە كەى دەبېتەوہ . . .

تېبىنى : دۆزەخ واتە خەرىك بوون بە كارېكەوہ كە نەك ھەر ھەرتان لى نىيە بەلكو
 ھەندېك جار لى بېزار دەبن . زۆر كەس بە خەرىك بوون بە كارېكەوہ كە چىژى لى
 ۋەرناگرن ، ژيانى خۆيان دەكەن بە كۆمەلگايە كى كارى زۆرەملى . خەرىكى كارېك
 بن كە لەئەنجامدانى چىژ ۋەردەگرن يان كارېكى وا بكەن ئەنجامدانى پىشەى ئىستانان
 بەلاتانەوہ چىژبەخش بېت . بەم شېوہە سنوورە كانى خۆشگوزەرانى و كار ، پىشە و
 پشوووان لەناو دەچېت .

بەردەوام لەخۆتان مەپرسن كام كار بۆمن داھاتى زياترە ، تەنيا لەبەر ئەو ترسەى كە
 لەوانەيە ئىتر دەرفەتېكى باشترتان بۆ نەرەخسېت چىنگ مەخەنە سەر يەكەم دەرفەتى
 پىشەى . ئەمانە پىوانى شىاۋ نىن بۆ ھەلبىژاردنى پىشەكەتان . سەردانى ناخى خۆتان
 بكەن و لەخۆتان پىرسن كە ھەرتان لە چ كارېكە ، ئەو كاتە ھەلبىژىرن و خەرىكى كار
 بن . بەلام ئەم كارە پىۋىستى بە بوپرى ، باۋەر بەخۆ بوون و سەبر ھەيە . لەبەر ئەوہى
 لەناخى مروفە كاندا ھەمىشە باۋەرپىكى سنووردار كەر ھەيە كە بەردەوام پىيان دەلېت :
 تۆ مافى ھەلبىژاردنت نىيە ، تۆ ناچارىت بۆ بەدەست ھىنانى دەرامەت مل بۆ ھەر كارېك
 كە چ بكەيت . مروفە كان دوو جار ھاوسەرگىرى دەكەن . " ھەلبىژاردنى پىشە " دووہم

ھاوسەر گىرىيانە . وينا كىردنى ژيان لە گەل كەسىك كە تامە زىرۆى نىن تۆقىنەرە . ئىوہ لە گەل كارە كە تاندا ھاوسەر گىرى دە كەن . ئايا خۇشەستان دە وىت ، يان لە پرووى ناچار يىوہ ھەلتان بۇزاردو وە ؟ كارىك ھەلبۇزىرن كە عاشقى بن . ئىوہ لە گەل ھاوبەشى ژيان تان تەمەنىك بەسەر دەبەن و لە گەل كارە كە تاندا تەمەنىك ژيان تان دە گوزەرىن . پەيوەندى "عەشق" لە گەل "كار" ، بەر ھەمىكى لى دە كە وىتە وە بە ناوى "شاكار" . سەيرى شاكارە گە و رە كانى مېژوو بكەن ، عەشق ھەمىشە بە شىكى جيانە كراوہ يان بووہ . بى عەشق ھىچ شاكارىك لە داىك ناپىت .

ئەگەر بۇ يەك كاتىر مېر خۇشەختىتان دە وىت

بىچون

ئەگەر بۇ رۇژنىك خۇشەختىتان دە وىت

بىچن بۇ سەيران

ئەگەر بۇ ھەفتە يەك خۇشەختىتان دە وىت

سەفەر بكەن

ئەگەر بۇ مانگىك خۇشەختىتان دە وىت

ھاوسەر گىرى بكەن

ئەگەر بۇ سالىك خۇشەختىتان دە وىت

سامان بە مىرات وەر بىكرن

ئەگەر بۇ تەمەنىك خۇشەختىتان دە وىت

قىزىق كارە كەسى خۇتتان خۇش بوىت .

"ئەندىشە كانى بەر پەيوەندىتى"

به رده وام به تۆيان وتووه كه كار، نه فرهت و
 نه هامه تي و ههول و به لا و به دب ختييه. به لام
 من به تۆ ده ليم كاتيگ كار ده كه يت، به شيك له
 بالاترين خه ياله كاني زه ويت زيندو كردۆته وه
 كه له سه ره تادا به ناوي تۆيان نووسيوه.

" جبران خليل جبران "

" ئيوه چ كاريگ ده كه ن؟ "

هه رگيز سه رنجتان داوه خه لكي چه نده ده پرسن، ده تانه ويت بين به چي، چ كاريگ
 ده كه ن؟

من بيناسازم: بينايه كي قايم بونيد ناوه و سالانه كه ده چم بو ئه و قوتابخانه يه،
 نهۆميكي تری ژيري و زانستی بي زياد ده بيت.

من نيگار كيشم: به هه ر ويتنه بهك كه ده بيكيشم، رهنگيكي نوي به كۆي رهنگه كاني
 جيهان زياد ده بيت.

من زانام: روژ له دواي روژ زانباري زياتر به ده ست ده هيتم، شتي نو تر ده بينم و
 چه مگ و تيوري نازه تر تاقی ده كه مه وه.

من فالگه وه م: به ري ده ستان ده خوئنه مه وه و ژياني ئيوه يان هه ر كه سيكي نازه كه
 روو به پرووي ده بنه وه ده بينم و ليكدانه وه ي بو ده كه م.

من پزيشكم: نه و كه سانه ي بو راويژ و ئامۆزگاري سه ردانم ده كه ن چاره سه ريان
 بو ده كه م و هيژي ژياني نه و كه سانه ئاشكرا ده كه م كه واده زانن بي به شن له ژيان.

من پارێزەرم: لەپشتیوانی مافە دەستلێبەر نەدارو و بنەرەتییەکانی خۆم و کەسانی تر ناترسم.

من ئەفسەری پۆلیسم: هەمیشە ئاگاداری ئاسایشی کەسانی ترم و رینگە نادەم بەنانهووی ناآرامی و پەرەسەندنی تاوان.

من زانای بیرکاریم: هەول دەدەم لەدۆزینەووی رینگە چاره‌ی دروست بۆ کێشەکانم دلدنیا بم.

من دادوهرم: لەبارە‌ی کەسانی تر و هەلومەرجەکانیان، تەنیا پاش بیستن و دەرکی تەواوی بابەتە کە، بریار دەدەم.

من خواوەنی بانکم: کەسانی تر متمانە و دارایی خۆیان لەگەڵ مندا دا بەش دەکەن و هەرگیز تووشی زیان نابن.

من شاخەوانم: لەسەر خۆ بەلام بەردەوام درێژە بەرێی گەیشتنە لووتکە‌ی ژبان دەدەم.

من ملیۆنەرەم: لیۆرپێژم لەعەشقی و گەرم و گوێری و، خواوەن سەرۆتە‌ی زانست، ژیری و ئەزموونم کە زۆر گرانبەهان.

لەهەمووی گرانگتر، من، خۆمم.

كاتيک دەست لە کار بکيشنهوه که کاری
ئيوه به ئەنجام گەيشتبيت نەك ئەو کاتەي
که هيلاک بوون.

"کی براوہیہ؟"

لەسالی ۱۹۸۶ پيشپر کيکاني ئۆلۆمبي لەشاری مەکزیکۆسیتی بەرپۆه چوو . یاری
ماراسۆن لەهەموو ئۆلۆمپیکەکاندا جی سەرنجی هەمووانە و مەدالیای زێری ئەم یارییە
گرنگیەکی زۆری هەیه . ئەم پيشپر کيیانه بەشیۆهی راستەوخۆ لەهەر ۵ کیشوهرەکەي
جیهاندا پەخش دەکریتەوه .

دواکیلۆمەتری پيشپر کی بوو . یاریزانەکان کيیەر کيیەکی هەستیار و نزیکیان لەگەل
یە کدا هەبوو ، هەناسەیان لی برابوو ، چونکە کۆی گشتی ۴۲ کیلۆمەتر و ۱۹۵ مەتر
رایانکردبوو . یاریزانەکان دوابەشی ریگە کەیان بری و یەك لەدوای یەك هاتنە ناو
یاریگا کەوه . یاریگا پر لە جەماوەر بوو . لەگەل گەیشتنی یاریزانەکان تیکرا کەوتنە
چەپلە لیدان و هاندانیان . هەناسەکان لەسینگدا قەتیس مابۆوه ، تاوێ کۆ یاریزانی ژمارە
... شریتی هیلی کۆتایی پچراند .

چەپلە لیدان و هاندان گەیشتە لووتکە ، فلاشی کامیرای هەوالتیرەکان بۆ ساتیکیش
نەدە کۆژایەوه . یاریزانەکان یەك لەدوای یەك هیلی کۆتاییان بری . هەندیکیان دەست
بەجی دوای تپەر بوون لەهیلی کۆتایی ، چەند هەنگاویك لەپیشتر ، بەهۆی هیلاکی
زۆرەوه لەسەر زەوی کەوتن .

لەدریژەي پيشپر کی کامیرا کان چەندین جار ئەو یاریزانانەیان پيشان دا کە رایان
کردیان لەدریژەدان پاشگەز بوونەوه و تەرکی گۆرەپانیان کرد . وا پیدەچوو کە دوا

ياريزانيش هيللى كۆتايى بر ييىت . ناوبژيوان و بهر پرسانى پيشپر كى رۆيشتن تاكو هيماكاني يارى ماراسۆن و هيللى كۆتايى كۆبكه نه وه . جه ماوه ريش ورده ورده ياريگيان جى ده هيشت ، به لام . . . بلند گۆي پيشپر كى به ناوبژيوانانى راگه ياند كه هيللى كۆتايى تهر ك نه كه ن ، چونكه هه واليان پى گه يشتبوو كه هيشتا ياريزانئىكى تر ماوه . هه مووى گه رايه وه سهر جى خۆي و چاوه رپى گه يشتنى دوا ياريزان بوون . كاميراكان هاتنه وه سهر جى خۆيان و ويئهى ئه و ياريزانه يان ده گواسته وه .

له رووى ژماره ي كراسه كه ي ناويان ده رخست . " جان ستيفان ئاكواري " ياريزانى ره شپيىستى تانزانيايى . گوايه كيشه يه كى بۆ دروست ببوو ، ده شه لى و قاچى هه لپچر ابوو . ۲۰ كيلۆمه تر تا هيللى كۆتايى مابوو و ئه گه رى ئه وه ي كه له دريژه دان پاشگه ز بيته وه زۆر بوو . هه ناسه ي گير ابوو و ئيش و ئازار به رو خسار ييه وه ديار بوو . به شه له شه ل و هيواشى ده هات ، به لام ده سته ردار نه بوو . چه ند ساتيگ وه ستا و دووباره كه وته وه رى .

چه ند كه سيگ ده وره يان دا تاكو له دريژه دان بيه وستين ، به لام ئه و به ده ست لايدان و له سهر رپى خۆي به رده وام بوو . ناوبژيوانان مافى ئه وه يان نيه به رله تپهر بوونى دوا ياريزان له هيللى كۆتايى ، شوينى يار ييه كه جى به يلن . جه ماوه ريش به هه مان شيوه چاوه رپى بوون و ، وپراي راگه ياندى ئه نجامى پيشپر كيكه گۆره پانه كه يان تهر ك نه ده كرد .

جان هيشتا له رپى خۆي لاي نه دابوو و زۆر به جدى راي ده كرد . هه والئيرانى به شه جياوازه كان هاتبوونه ناو ياريگا و جه ماوه ريش له باتى ئه وه ي ژماره يان كه متر ييىت ، زياتر ده بوون . جان ستيفان هه ردوو مشتى گرى كردبوو ، ددانه كاني جپر ده كرده وه و

بهشهله شهل بهلام خۆراگر ، ههروا بهرهو هیللی کۆتایی رای ده کرد . هیشتا چهند کیلو مەتریک له گهل هیللی کۆتایی مهودای مابوو . ئایا ئه و دهیتوانی بگاته کۆتایی ری ؟
 خۆر له مه کزیکۆسیتی ئاوا ده بوو و ههوا بهرهو تاریکی ده پۆیشت . دوا ی
 ده رباز بوونی ماوه یه کی درێژ ، دوا یاریزانی ماراسۆن له گۆره پانی یاریگا نزیك ده بووه .
 له گهل گه یشتنی ، جه ماوه ره هه ستانه سه ربی . چهند كه سیك له سوچی یاریگا كه
 ده ستیان کرد به چه پله لیدان و دوا ی ئه وه ، هاندان و چه پله لیدان به شیوه یه کی نائاسایی
 هه موو یاریگا كه ی گرت ه وه .

۴۰ یان ۵۰ مەتر زیاتر نه ماوه بو گه یشتن به هیللی کۆتایی و ، جان وه ستا و خوی
 دانه واند و دهستی به قاچیه وه گرت ، چاوی به زۆر هه لده هینا ، هه ناسه یه کی وه رگرت
 و دووباره به خیراییه کی زیاتر كه وته جو له . دهنگی چه پله لیدانی جه ماوه رسات له گهل
 سات زیاتر به رز ده بووه . هه والئیران له سه ره هیللی کۆتایی کۆ ببونه وه . کاتیك
 یاریزانه یه كه مه كان هیللی کۆتاییان به زاند ، یاریگا به م شیوه یه جو ش و خرۆشی تیدا
 نه بوو . نزیكتر بووه و له هیللی کۆتایی تیپه ری .

هه والئیره كان هه لمه تیان بو برد . شوقی به رده وامی فلاشه كان یاریگای رووناك
 کردبوو . هه ر ده توت شه و دانه هاتوو ه . راهینه ران خاولیه کیان خسته سه ر ملی ، ئه و
 كه ئیتر توانای له سه ربی مانه وه ی نه مابوو ، كه وته سه ر زه وی .

ئه و شه وه مه کزیکۆسیتی و له وانه یه هه موو جیهان به جو شیه حه ماسه تی جان تا
 به یانی نه خه وتبن . خه لکانی جیهان وانه یه کی گه و ره فیڕ بوون و ئه وه ره سه نایه تی جو له
 بوو ، سه ربه خو له ئه نجام . ئه و بو ساتیکیش بیری له وه نه کرده وه که دوا یاریزانه . بیری
 له وه نه کرده وه که بو رزگار بوون له سو کایه تی که سانی تر به هو ی دوا که وتن ، ته رکی
 گۆره پان بکات . ئه و بریاری دابوو ئه م ریگایه برییت .

رهسهن بوون له بر ياردان و خوږاگرى بووبه هوې نه وهى خه لكى جيهان سه رنج
بدنه به هايه كى نوې، به هايه ك كه شايه نى ريزيكي زور بوو. روژى دواي پيشبر كي
دهر كه وت كه جان له هه مان دهسپيكي پيشبر كيڏا كه وتوو و به سه ختى بريندار بووه.
نه و له وه لامى پر سياريكي هه والنيړاندا، كه بوچى له و ره وشه دا له كاتيكا دوا
ياريزان بوون له دريژه دان به پيشبر كي پاشگه ز نه بوونه وه وتى: خه لكى ولا ته كه م منيان
۵۰۰۰ كيلو مته تر تا مه كزيكو سیتی نه نار دووه كه ته نيا پيشبر كي كه دهست پييكه م، منيان
نار دووه كه كو تايى پي بهينم.

چيرو كي جان ستيفان ئاكواري له وه به دوا له ناو هه موو وه رزشوانيك سينگ
به سينگ گوازيه وه. به لام پر سياريكي گرنگ: ئايا له بير تانه يه كه م كه سي براوهى
مه دالياي زيړ له و پيشبر كييه دا كي بوو؟ به دلنيا ييه وه نا. براوهى راسته قينه كاتيكا
دهست له كار ده كيشيته وه كه به ئه نجامي گه يانديت نهك نه و كاته ي ماندوو دهبيت.

"ياسای دنك"

سه بیرکی داره سیو بکهن، لهوانهیه پینج سه د سیو به داره که وه بیټ که هه ریه که وه ده دنکی تیدایه. دنکی زۆره، وانیه؟ لهوانهیه پیر سین بۆچی ئەم هه موو دنکه پیویسته، تاکو ته نیا چهنه دره ختیکی تر زیاد بیټ؟

لیره دا سروشت فییری شتیکیمان ده کات:

زۆر بهی دنکه کان هه رگیز که شه نا که ن. که و ابو و نه گه ر به راستی ده تانه ویت
شتیک روویدات، وا باشه زیاتر له جارنیک هه ول بدن.

- ده بی له بیست چاوپینکه و تندا به شدار بیت تاکو پیشه به کت ده ست بکه ویت
- ده بی له گه ل سه د که س ئاشنا بیت تاکو به ک هاوړی راسته قینه بدقزیده وه
- ده بی له گه ل چل که سدا چاوپینکه و تن دروست بکه بیت تاکو که سیکی گونجاو
دایمه زینیت
- ده بی سه د جار بکه ویت تاکو فییری ری رویشن بیت
- ده بی ده یان جار به هه له بنووسیت تاکو فییری نووسین بیت
- له کۆتاییدا ده بی چهنه دین جار تووشی شکست بیت تاکو تامی سه رکه و تن
به چیژیت.

"ئاندره میتیوس"

سەرکەوتن شتېك نىيە جگە لە كۆمەلېك ناكامى .
لەھەر شوينېك سەرکەوتنېكى گەرە دەبينن
كۆمەلېك ناكامى لەسەر رېگەيدا بەدى دەكەن .
ئەوھى پىچەوانەى ئەم بابەتە بلىت سەبارەت
بە سەرکەوتن ھىچ نازانىت .

" ئانتونى رابىنز "

" شكست چۆن پىناسە دەكرىت "

دۆراو : شكست واتە تۆ مروفىكى تىكشكاويت
براوہ : نا ! شكست واتە ھىشتا سەرنەكەوتوويت
دۆراو : شكست واتە تۆ ھىچت نەكردووہ
براوہ : نا ! شكست واتە ھىشتا ھىچ فىر نەبوومە
دۆراو : شكست واتە تۆ مروفىكى گەمژە بوويت
براوہ : نا ! شكست واتە من بەپى پىويست بویر و ئازا نەبوومە
دۆراو : شكست واتە تۆ بەو ناگەيت
براوہ : نا ! شكست واتە دەبوایە لەرپىەكى ترەوہ بەرەو ئامانجەكەم برۆم
دۆراو : شكست واتە تۆ سوک و نەزانيت
براوہ : نا ! شكست واتە من ھىشتا پىنەگەشتووم
دۆراو : شكست واتە تۆ ژيانت بەفىرۆدا
براوہ : نا ! شكست واتە من بيانوویەكم بۆ دەست پىکردن ھەيە
دۆراو : شكست واتە تۆ ئىتر دەبى واز بەھىنيت
براوہ : نا ! شكست واتە من دەبى زياتر ھەول بەدەم .

كەسەكان دوو جۆرن: كەسانىك كە بەسەر
 ناكامىيەكانياندا زال بوونە و كەسانىك كە
 دەلپن خۆزگە بەسەر نائومىدى و ناكامى
 خۇماندا زال دەبووين.

" ئانتونى رابىنز "

" نائومىدى كىلىلى دۆزەخە "

پارچە سەھۆلىك بېنن، كە لە ۵۰ پلەى ژىر سفردا بەستوو يەتى و گەرماى پى
 بدەن، سەرەتا هېچ شتىك روو نادات. ئەم ھەموو وزەى گەرمىيە سەرف دەبىت،
 بەلام هېچ ئەنجامىكى بىنراو بەدى ناكرىت و لەناكاو لەپلەى سفردا، سەھۆلە كە
 دەتويته وە. درىژە بەكارە كە بدەن. دىسانىش وزەيە كى فراوان سەرف دەبىت، بى
 ئەوەى گۆرانىك بەدى بكرىت. تاكو دەگەينە نىكەى ۱۰۰ پلەى گەرمى: ئاو
 دەكولىت و قولتە و ھەلم دروست دەبىت.

ئەگەر ئەو ھەيە كە وزەيە كى زۆر لەكارىكدا سەرف بكەين، بۆنمونه
 لەپروژەيە كدا، وپراى ئەو ۋادەزانىن هېچ ئەنجامىكمان بەدەست نەھىناوہ. بەلام
 لەپراستىدا وزەى ئىمە، دوور لەچاوە كانى ئىمە، لەرەوشى بەدى ھىنانى وەرچەر خان
 بووہ. درىژە بەكارى خۆتان بدەن و دلنيا بن كە وەرچەر خان روو دەدات.

ئەم بنەمايە فەرامۆش مەكەن، بى ھۆتووشى نائومىدى مەبن و لەخۆتانى دوور

بكەنەوہ.

"گومان" ھەميشە ولەھەموو شوئىنىك سەرەتاي "شكست" ە .

باوەر ناکەن ،

پىنوسىك ھەلبىگرن و بنووسن شكست . تەنانەت بۆ نووسىنى وشەى

شكستىش دەبى بە گومانە و دەست پى بکەين .

"مەسعود لە على"

هيچ مروقيكى رهشبين تا ئيستا نه يتوانيوه
 سېرى ئەستېره كان بدوزيقتە وه يان بچييت بو
 نيشتمانىكى نه ناسراو و، يان بههشتىكى
 نوي به پرووى روحي مروقدا بكاتە وه.
 "ھىلين كلير"

"رهخنه"

چەند بۆقيك بە ناو دارستاندا تېدەپەرىن كە لەپەر دووانيان كە وتە ناو چاللىكى
 قولە وه . بۆقە كانى تر لەسەر ليوارى چالە كە كۆ بوونە وه . ئەوان كاتىك بينيان چالە كە
 چەندە قولە ، بە دوو بۆقە كەى تريان وت : ئىتر چارە يەك نىيە . ئيوە بە مزووانە دەمرن .
 دوو بۆقە كە گوپيان بۆقسە كانى ئەوان نە گرت و بە ھەموو تواناي خويان ھەوليان
 دا تاكو لەو چالە بينە دەرە وه . بە لام بۆقە كانى تر بەر دەوام پييان دەووتن كە واز
 لە ھەولدان بينن ، چونكە ناتوانن لەو چالە بينە دەرە وه و ئەو ھەندەتان نە ماوہ ، دەمرن .
 لە ئاكامدا يەككە لە بۆقە كان كە وتە ژىر كاريگەرى قسەى ئەوانى تر و لە ھەولدان
 ھەستا . ئەو دەست بە جى كە وتە ناو قولايى چالە كە و مرد . بە لام بۆقە كەى تر
 بە و پەرى تواناي خويە وه ھەولى رزگار بوونى دا . بۆقە كانى تر ھاواريان دە كرد كە واز
 لەو ھەولانە بينە . بە لام ئەو بە ھىزىكى زياتر بۆ ھاتنە دەرە وه لە چالە كە ھەولى دەدا و
 لە كۆتايىدا ھاتە دەرە وه .

كاتىك لە چالە كە ھاتە دەرە وه بۆقە كانى تر پييان وت : ئەى تۆ گوپت لەقسە كانى
 ئىمە نە دەبوو؟ دەر كەوت كە ئەو بۆقە كەر بوو و لەراستيدا وايدەزانى كە ئەوانى تر
 ھانى دەدەن و پشتگىرى لى دەكەن .

گرنكى بەۋە مەدە كە رەخنە گران دەپلېن ، ھەرگىز
لەھىچ شوئىنېك پەيكەرى رەخنە گرىك دروست نە كراۋە .

"جىن سىلبوس"

بۇگە يىشتن بەلووتكەى چيا پېش ھەلگرتنى
ھەر كەرسەيەك ئىرادەى خۆت بخەرە ناو
كۆلە پىشتىيەكەت .

"بەھەشت بەبەھا دەدرىت نەك بەبىانو"

گوى بۇ چىرۆكىك بگرن سەبارەت بەژيانى "سوئى چىرۆ ھۇندا" گەرە
مىكانىكى جىهان كە ئىمپراتورىيەتى ئابوورى "ھۇندا" ى دامەزراند .
ھۇندا لەبوارى فىزىيايىەۋە زۆر لاواز بوو . رۆژنىك بىرى لەفىر بوونى مەلە كىردەۋە .
زۆر بەى مندالە كانى قوتانجانە دەيانتوانى مەلە بگەن . ئەۋىش داۋاى لەيە كىكىان كىرد
فىرى مەلە كىردنى بگات . يە كىك لەمندالە كان وتى : ھەر زۆر ئاسانە ، تەنيا ماسىيەكى
"مىداكا" قوت بدە ، ھەر لەخۆۋە فىرى مەلە دەبىت . مىداكا ماسىيەكى بچوكى رەش
و ناخۆشە كە لەبىچووى بۇق دەچىت .

ھۇندا بەساۋىلكەبى خۆى چوۋە كەنار رووبار و كوئرانە بەگوئى ئامۆزگارىيە
سەير و سەمەرە كەى ئەۋى كىرد . مىداكا يەكى گرت و قوتى دا و ئاۋىكى زۆرى
خوار دەۋە . پاشان بەخەيالى ئەۋەى ئىتر نوقم ناپىت خۆى ھەلدا ناۋ ئاۋە كە . چەند
جار دەست و پى لىدا و ھەندىك ئاۋى قوت دا و لەئەنجامدا زانى موعجىزەيەك لەئارادا

وای بۆ ده چوو که ئەو کورپه هه موو شتیکی بی نه وتوووه . له وانه شه جهسته ی کزو
 لاوازی ده بووه ئاستهنگ تا کو نه توانیت وه کو هاوته مه نه کانی مه له بکات . هوندا
 دلگران بوو به لام کۆلی نه دا . گه پرایه وه لای کورپه که تا کو هو کاره که ی بزانیته . کورپه
 وتی : من وای بۆ ده چم که هو کار ئەو هه یکه له گه وره یه ی تۆیه . ئە گه ر جاریکی تر
 بجیته وه که نار روو باره که و ماسییه کی گه وره تر قوت بدهیت سه ر ده که ویت .
 قسه ی کورپه وه ها قایم و دلنیا که ر بوو که هوندا لئی دوودل نه بوو . گه پرایه وه لای
 روو باره که و جاریکی تر خۆی تا قی کرده وه . به لام ئەم جار هه وه له که ی بی سود
 بوو . هوندا هه ر گیز له ئاست ئەو فکره چۆکی دانهدا که ناتوانیت وه کو هاوته مه نه کانی
 خۆی مه له بکات . دهستی کرد به پراکردن له که نار روو باره که . ئەو هه ر جار هه وه له گه ل
 قوتدانی ماسییه ک خۆی ده خسته ناو ئاوه که . شه پۆله خیرا و خورپنه کانی ئاوه که ریگر
 بوون و ده توانم بلیم هه موو جاریک نو قم ده بوو . له ئاکامدا فیتری مه له بوو . هوندا
 دو اتر سه باره ت به و رۆژه ده لیت :

چهند سال دوا ی ئەوه زانیم که موعجیزه ته نیا له هیزی ئیراده

و به رده وامی خۆمدا شاراوه یه . برپارم دابوو ئە گه ر به به های قوتدانی هه موو ئاوی
 روو باره که ش بیت ، فیتری مه له کردن بم .

" به تواناکان چون بیر ده که نه وه "

ئەگەر فریشتە يەك لەر ووی لوتفەوہ بۆ ئیوہ دابەزی

لەبەر ئەوہ یەكە ئیوہ باوەرتان پی هیناوە

هەلبەت نەك بە فرمیسكە كانتان

بەلكو بە بریاری لەخۆبوردنتان سەبارەت بەوہی كە

هەمیشە دەستپیکەر بن .

"رینە ماریا ریلکە"

"ورد بوونەوہ"

رۆژگارێك پیاویك تیر و كەوانی دروست دەكرد و لە گوندیكی بچوکی هیندستان دەژیا . رۆژێکیان كاتیك خەریکی دروست كردنی تیر بوو ، سەربازەكانی سوپای پاشا لەو یۆه تیپەر بوون .

سەربازەكان لەتەنیشتیەوہ دەرباز بوون و ئەو سەری بەرز نەكردەوہ .
"داتا تریا" ی پیرۆز یەكێك لە پیاوچاكانی گوند ، كە ئەم دیمەنە ی بینی لە كایەری پرسى : ئایا چاوت بە سەربازەكانی پاشا نەكەوت ؟

وەستای تیر و كەوان جوابی دا یەوہ : "كام سەرباز ؟"
داتا تریا دەست بەجی سوجدە ی بۆ برد و وتی : "تۆ مامۆستای منی ."
بۆ سەركەوتن و گەشتنە ئەنجام دەبی توانای وردبوونەوہ تان وەكو وەستای تیر و كەوان بیئ ، بەو چەشنە ی كە ئەگەر هەموو جیهان بە لاتاندا تیپەر پیت هیچ نەبینن .

هه موو گوره پياواني جيھان كه سانېك بوون كه تواناي ورد بوونه و يان نائاسايي بووه . نائارامي و نيگه راني هزري ئيوه ناگه يه نيته سهر كه وتن . كاتيڪ كاريك ئه نجام ده دن ، بير له خانه واده ده كه نه وه ، كاتيڪ له گه ل خانه واده ن نيگه راني پيشه كه تانن . كاتيڪ و هرزش ده كه ن له فكري خويندن دان . كاتيڪ ده خويئن فكرتان بو هه زار شوين د پروات . ئه مه به فير و داني كات و كاريگه ر نه بوونه . سهر كه وتن واته ورد بوونه وه ، ورد بوونه وه و ورد بوونه وه .

شكست ھېنان لەداھىناندا باشتە لە

سەرکەوتن لەلاساىي کردنەوہدا .

"ھىرمەن مەلۇيل"

"داھىنان"

جووتيارىك لەھەيوانى مالەكەيدا دانىشتبوو و سەيرى كرىكارەكانى دەکرد . ئەو

بەھەمان شىوہ كە دانىشتبوو ، كرىكارىكى بىنى كە لەئۆتۆمبىل دابەزى ، لەكەنارى

شەقام چالئىكى ھەلكەند و دووبارە سواری ھەمان ئۆتۆمبىل بۆوہ . دوای چەند

ساتىك ، لەكاتىكدا ئەم ئۆتۆمبىلە لەپىشتەر وەستا بوو ، پىكابىكى ترهات . كرىكارىك

لەپشتىەوہ خۆى ھەلدا و دەستى كرد بەپر کردنەوہى چالەكە و جوان تەختى كردهوہ .

ئەم دوو كرىكارە چەند جارىك ھەمان كارىان دووپات كردهوہ ، بەشىوہىەك كە

يەكەمىان چالئى ھەلدەكەند ، ھەندىك چاوہرئى دەكرد و كرىكارى دووہم چالەكەى پر

دەكردەوہ . ئەو جووتيارە كە سەرى لەم رەفتارە سورمابوو ، بەرەو لايان بەرىكەوت و

لئىانى پرسى : "ئەوائىوہ چى دەكەن؟"

يەكئىكىان وتى : "ئىمە كرىكارى پرۆژەى جوانكارى سروشتىن ، بەلام ئەو

ھاوپرئىەمان كە نەمامەكان دەنئىژئىت مۆلەتى وەرگرتوہ ."

تئىبىنى : نەگۆرترىن بنەماى ژيان "گۆران" ە . جىھان ، بارودۆخ و زەمەن بەردەوام

و سات لەگەل سات لەگۆراندايە و رىگەچارە و ستراتىژەكانى رابردوو وئىراى ئەم

گۆرانى بارودۆخە ، ئىتر كار كرىكىان نابئىت . لاساىي كردهوہى كوئىرانە لەھەندىك

بىنەما و پەيرەو ، سەرەپاي ھاتنە ئاراي بارودۆخى نوي ، مرقۇقى گەمژە دروست دەكات .

ئەوھى پالەوانە كان لەخەلكى ئاسايى جيا دەكاتەوھ ، ھىزى دەرك كردنى بالايانە لەدەستىشان كردنى گۆرپانە كان و ، ئافراندى ھەندىك داھىنان و تازە گەرى ھەماھەنگە لەگەل بارودۆخى نويدا .

لەپىناوى سەرکەوتندا دەبى بەردەوام لەگەشە و گۆرپاندا بىن . ماراسۆنى گەشە سەندن ، ھىلى كۆتايى نىيە .

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in the upper middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

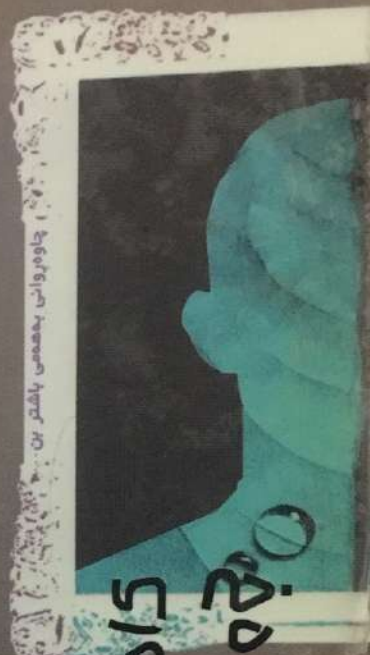
Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

Handwritten text in the middle section.

تەلماس بەرھەمی پالەپەستۆی لەرادەبەدەرە .
 پالەپەستۆی کەمتر کریستال و ، لەو کەمتر
 خەلوزی بەردین دروست دەکات . ئەگەر دیسانیش
 پالەپەستۆ کەمتر بێت ، بەرھەم جگە لەپاشماوہی
 بەردی کۆن و چلکی سەر کانزا هیچی تر ناییت .
 فشار دەتوانییت بشانکات بەبوونەوہریکی بەھادار .
 بوونەوہریکی سەیر و سەمەرە ، زۆر جوان و پتەو .

(مایا ناتجلیۆ)

چاودروانی بەھەمی باشتر بێن

بەھەشتیان دەزانن ؟ کامیان ھەلەدەپێژێریت ؟

ئاوێندی چاپ و بلاف کردنەوہی ساینە

نرخ 3500 دینار